

ՄԵՐ ԱՆԿԻՒՆԵՆ

Ինչպե՞ս Ջլացուեցաւ Երկրորդ Ոսկին

Պրագիլի Ռիօ Տէ Ժաներօ ծովափնայ քաղաքին մէջ իր աւարտին հասաւ 31-րդ ամառնային Ողիմպիականը:

17 օրերու վրայ երկարող ու տասնեակներով մարզածներ ընդգրկող խաղերու ընթացքին, աշխարհի տարբեր երկիրներուն ու ժողովուրդներուն միջեւ խաղաղութեան, համերաշխութեան ու բարեկամութեան պատգամը մարմնավորուեցաւ, միաժամանակ շնորհելով ազգային հպարտութեան պահեր՝ բարձրագոյն նուաճումներու հասնող երկիրներուն համար:

Խաղերուն մասնակցող 206 երկիրներուն մէջ փոքրիկ Դայաստանը գրաւեց 42-րդ տեղը՝ ապահովելով մէկ ոսկի եւ երեք արծաթ մետալներ:

Առօրեայ մտահոգութիւնները եւ ներքին քաղաքական հարցերը պահ մը մոռնալով, Դայաստանի ժողովուրդը ու իր հետ նաեւ սփիւռքահայութիւնը, ուշի-ուշով հետեւեցան Ռիօ-յէն հասնող լուրերուն: Առաջին մէկ շաբթուայ ընթացքին բոլորիս յուսախաբութիւնը մեծ էր: Մէկը միւսին ետեւէն պայքարէն դուրս մնացին Դայաստանի բազմաթիւ ներկայացուցիչներ: Շուտով սակայն, այդ յուսախաբութիւնները վերածուեցան ցնծութեան, երբ Յունահռոմէական ոճի ըմբիշ Արթուր Ալեքսանեան եկաւ, անկախ Դայաստանի պատմութեան մէջ երկրորդ ոսկէ մետալը շնորհելու Դայաստանին: Իսկ, երկրորդ ոսկի մը խլուեցաւ Դայաստանէն, կողմնակալ բացայայտ մրցավարութեան եւ միջազգային այլեւայլ հաշիւներու պատճառով:

Ըմբիշ Միիրան Յարութիւնեան գրկուեցաւ պատուոյ հարթակի բարձրագոյն աստիճանին կանգնելու պատիւէն, հակառակ որ ան տիրապետեց իր մրցակիցին: Մրցավարը երկու յաջողակաւ զգուշացում տալով հայ մարզիկին, մէկ կէտ շնորհեց մրցակիցին: Իսկ, երբ մեծամարտը աւարտեցաւ 1-1 արդիւնքով, պատահեցաւ աւելի զարմանալին: Քանի որ վերջին կէտը արձանագրուած էր սերպիացի ըմբիշի օգտին, ոսկին եւս շնորհուեցաւ անոր, որու ազգակից Սերայ մը, կը վարէ Յունահռոմէական ըմբիշամարտի միջազգային ընկերակցութեան նախագահի պաշտօնը: Այս համագամագը եկաւ աւելի ամրապնդելու կասկածները՝ մրցավարներու կողմնակալութեան պատճառներու մասին:

Դժբախտաբար Դայաստանի Ողիմպիական Կոմիտէն մինչեւ օրս պաշտօնական բողոք չէ ներկայացուցած այս անարդար որոշումին առթիւ, իսկ աշխարհի տարբեր կողմերէն, հայ եւ ոչ հայ, հազարաւոր մարզատներ կը պահանջեն, որ ոսկի մետալը վերադարձուի արժանիին՝ Դայ մարզիկին:

«ՄԱՍԻՍ»

«Թրանսփարընսի Ինթըրնեշնըլի» Զամաձայն՝ Դայաստանի Մէջ Իշխանութիւնը Կ'օգտագործուի Դարստանալու Զամար

Պատասխանելով Հայաստանի Արդարադատութեան նախարարի ելոյթին, «Թրանսփարընսի Ինթըրնեշնըլ» (Միջազգային Թափանցիկութիւն) հակափոփոխութեան (հակափոփոխութեան) կեդրոնի ղեկավար Վարուժան Հոկտանեան յայտարարեց, որ հակառակ Հայաստանի մէջ իշխանութիւններուն կողմէ շարունակ յայտարարուող փոփոխութեան դէմ պայքարին, նախորդ մէկուկէս տասնամեակի ընթացքին այդ ուղղութեամբ ոչ միայն որեւէ յառաջընթաց չկայ, այլ իշխանութիւնը կ'օգտագործուի հարստանալու համար:

«Ես վստահ եմ, որ Յատուկ քննչական ծառայութիւնում ինթըրնեթ կայ, եւ Յատուկ քննչական ծառայութիւնը ծանօթ է նաեւ բարձրաստիճան պաշտօնատար անձանց էթիքայի յանձնաժողովի կայքէջին: Որովհետեւ կան բաներ, որտեղ արդէն պէտք է խառնուեն իրաւապահ մարմինները: Այսինքն, երբ որ դու տեսնում ես, ասենք, տարօրինակ նուիրատուութիւններ այդ յայտարարագրերում եւ այլն, կարելի է փորձել հետեւել եւ նոյն այդ քննչական մարմինները փորձեն հասկանալ, եթէ ունեն քաղաքական կամք ու եթէ անձերը նշանակութիւն չունեն, այսինքն օրէնքն

է գերիշխում եւ ոչ թէ այն, որ դա նախագահ է, նախարար է եւ այլն, փորձեն հասկանալ եւ պարզել, թէ որտեղից այդ գումարները»:

Անյայտ անձերու կողմէն Հայաստանի բարձրաստիճան պաշտօններուն կատարուող բազմամիլիոն նուիրատուութիւնները նորութիւն չեն հանրութեան համար: Ամենատպալուրիչ օրինակներէն մէկը Պետական եկամուտներու կոմիտէի նախագահ Յովհաննէս Յովսէփեանին է, որ 2008 թուականին սկսեալ Հանրապետութեան նախագահի վերահսկողական ծառայութեան ղեկավարն էր եւ այս տարի Մարտին նշանակուեցաւ իր ներկայիս պաշտօնին:

Ըստ բարձրաստիճան պաշտօնատար անձերու էթիքայի (բարոյագիտութեան) յանձնաժողովին ներկայացուած յայտարարագրին, նախորդ հինգ տարիներուն Յով-

«Թրանսփարընսի Ինթըրնեշնըլ» կեդրոնի ղեկավար Վարուժան Հոկտանեան

սէփեան ստացած է աւելի քան 3 միլիոն տոլարի նուիրատուութիւն ու երբեք չէ ներկայացուցած իր տիկնոջ ունեցուածքին մասին յայտարարագիր: Լրատուամիջոցներու հրապարակումներէն ետք միայն, պաշտօնեան յայտարարեց, որ նման շուսյ նուիրատուութիւններ կատարողը Մոսկուայի մէջ բնակող իր եղբայրն է, սակայն, ոչ մէկ խօսք թէ եղբայրը ինչպէս վաստակած է միլիոնները:

Իր ունեցած ելոյթի ընթացքին Արդարադատութեան նախարարը ընդգծած էր, որ չես այսու

Շար.ը էջ 5

ԼՂՀ Կառավարութեան Ձեկոյցը՝ Ապրիլեան Պատերազմէն Ետք Զաւարուած Գումարներու Մասին

ԼՂՀ կառավարութիւնը հրապարակեց զեկոյց-տեղեկանք Ապրիլ 4-ին Արցախի մէջ բացուած յատուկ հաշուեհամարներուն փոխանցուած գումարներու եւ կատարուած ծախսերու մասին: Մինչեւ օրս հանգանակուած է 4 միլիարդ 661 միլիոն դրամ (չուրջ 10 միլիոն տոլար), որմէ՝ Յուլիս 1-ի դրութեամբ, ծախսուած է 2 միլիարդ 101 միլիոն դրամ՝ հետեւեալ ձեւով.

- Փոխանցում ԼՂՀ պաշտպանութեան նախարարութեան՝ 597,826,000 ՀՀ դրամ: Այդ միջոցները տնօրինած է պաշտպանութեան նախարարութիւնը՝ ըստ իր կարիքներուն եւ առաջնահերթութիւններուն:

- Ռազմական նշանակութեան տեխնիկայի եւ սարքաւորումներու ձեռքբերում՝ 736,529,100 ՀՀ դրամ:

- Ինժեներական աշխատանքներու կատարում՝ 356,452,800 ՀՀ դրամ: Այս աշխատանքները ներառած են դիրքերու ամրացում, խրամուղիներու քանդում, թիկունքային ճանապարհներու կառուցում եւ բարեկարգում, հակատանկային փոսերու ցանցի բարելաւում եւ այլն:

- Պաշտպանութեան Բանակի կարիքներու համար ենթակառուց-

ուածքներու, փոխադրամիջոցու եւ կապի ծառայութիւններու ու զլխաւոր ծախսերու իրականացում՝ 198,859,700 ՀՀ դրամ: Այս ծախսերուն միջոցով բարելաւուած են առաջնագծին սպասարկող ենթակառուցուածքները եւ արդիականացուած են կապի միջոցները:

- Զօրակոչուած քաղաքացիներուն եւ կամաւորականներուն դրամական աջակցութեան տրամադրում՝ 532,372,100 ՀՀ դրամ:

Ֆինանսական աջակցութիւն տրուած է միայն ԼՂՀ գրանցում ունեցող այն կամաւորներուն, որոնք կա՛մ գործազուրկ/ինքնագաղթուած էին եւ որոշակի եկամուտ կորսնցուցած են կամաւորութեան ընթացքին, կա՛մ հաստատագրուած գումարի չափէն (օրական 5,000 ՀՀ դրամ) աւելի ցած աշխատավարձ կը ստանային:

Բացի կառավարութեան յատուկ հաշուեհամարուն մէջ հաւաքագրուած գումարներով կատարուած աշխատանքներէն, տարբեր ֆիզիկական եւ իրաւաբանական անձեր եւս առանձին աջակցութիւն ցուցաբերած են յատկապէս տեխնիկական միջոցներու, մեքենաներու եւ անհրաժեշտ այլ պարագաներու տրամադրման տեսքով:

Լուիզիանա Նահանգի Ողողումներուն Զետեւանքով Տուժած Եւ Նաեւ Զայ Ընտանիքներ

Վերջին երկու շաբաթներուն Միացեալ Նահանգներու Լուիզիանա Նահանգի մէջ տեղի ունեցած ողողումները նիւթական շատ մեծ վնասներ պատճառեցին շրջանի բնակչութեան:

Արտակարգ հեղեղներէն ամենէն աւելի տուժեց նահանգի մայրաքաղաք Պաթոն Ռուժը, ուր գործող ՄԴ-24 «Ժիրայր Մուրատ» մասնաճիւղի պատասխանատուները տեղեկացուցին, որ քաղաքի փոքրաթիւ հայ գաղութի կարգ մը բնակիչներ կրած են նիւթական մեծ վնասներ, ոմանք կորսնցնելով իրենց բնակարանները:

Շրջանի մեր ընկերները օգնութեան հասնելով իրենց ազգակիցներուն, ժամանակաւոր ապաստարաններով ապահոված են անոնց: Երեքշաբթի, Օգոստոս 23-ին նախագահ Պարաք Օպամա այցելեց վնասուած շրջանները, խոստանալով Դաշնակցային կառավարութեան օգնութիւնը 100 հազարէ աւելի տուժածներուն:

ՎԱՅԱՍԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՒ

Հայաստանի Ուժգին Ապտակը

ԹԱՍԱՐ ԲԱԳՐԱՏՈՒՄ

Ղարաբաղեան բանակցութիւններում այսօր խօսել փոխգիշտումների մասին պարտողականութիւն է, եւ Հայաստանի որեւէ պաշտօնեայ իրաւունք չունի խօսել կարգաւորումից, որովհետեւ այդ հարցերը Լեւոնային Ղարաբաղի իրաւասութեան ներքոյ են՝ լրագրողների հետ հանդիպմանը յայտարարել է Հայաստանի փոխարտգործնախարար Շաւարշ Քոչարեանը:

Նա ընդգծել է, որ ներկայումս բանակցութիւններում տեղաշարժ չի երեւում: «Ես կարծում եմ, որ փոխգիշտումների, նմանատիպ հարցերի շուրջ խօսելը պարտողականութիւն է, որովհետեւ առ այսօր ես Բաքուից չեմ լսել որեւէ յայտարարութիւն գիշտման մասին: Երբ որ Բաքուն խօսի գիշտման մասին, այն ժամանակ կարելի է խօսել փոխգիշտումների մասին: Քանի դեռ այնտեղ չեն խօսում, ինքնին նոյնիսկ այդպիսի հարցեր բարձրացնելը կարծում եմ, կոռեկտ չէ, առնուազն կոռեկտ չէ», - ասաց Քոչարեանը՝ յաւելելով. - «Այլ բան է, որ բանակցային գործընթացի մասին խօսելիս հայկական կողմերն ասում են, որ հա, փոխգիշտումների պատրաստ ենք, ընդհանուր: Բայց քանի որեւէ յայտարարութիւն չկայ Ատրպէյճանի կողմից, աւելին՝ քանի դեռ այնտեղից աւելի են կոշտանում դիրքերը, ապա հայկական կողմերին խօսել ինչ-որ գիշտումների մասին, ինձ թւում է, անիմաստ է»:

Փոխարտգործնախարարի խօսքով, հայկական կողմի նպատակը շատ յստակ է՝ Լեւոնային Ղարաբաղը չի կարող լինել Ատրպէյճանի կազմում եւ պէտք է երաշխաւորուած լինի Լեւոնային Ղարաբաղի ժողովրդի եւ հանրապետութեան անվտանգութիւնը: «Իսկ ինչ վերաբերուած է արդէն դետալներին՝ ինչպէս դրան հասնել, դա այլ խնդիր է, որը պայմանաւորուած է նաեւ այն կողմի դիրքորոշմամբ, որը բանակցութիւնների մէջ է, այսինքն՝ մեր հակառակորդի դիրքորոշմամբ, իսկ նրա դիրքորոշումը շատ կոշտ է, եւ այդ պարագայում, խօսել դետալների մասին, ուղղակի անիմաստ է», - ասաց փոխարտգործնախարարը:

Շ. Քոչարեանը նշել է, որ Հայաստանն իրաւասու է խօսել Լեւոնային Ղարաբաղի տարածքային ամբողջականութեան մասին. «Ինձ համար կամ Հայաստանի որեւէ պաշտօնեայի համար չկայ փոխգիշտում կամ գիշտում հասկացութիւն, որովհետեւ այն հարցերը, որոնք վերաբերում են կարգաւորմանը, հիմնականում Լեւոնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան իրաւասութիւնների մէջ

են: Այսինքն, Հայաստանի որեւէ պաշտօնեայ նոյնիսկ իրաւունք չունի դրա մասին խօսել: Այլ բան, որ այսօր ստեղծուած իրավիճակում քանի դեռ ԼՂՀ-ն լիարժէք չի մասնակցում բանակցային գործընթացին, չընդհատելու համար այդ գործընթացը՝ Հայաստանը մասնակցում է, բայց Հայաստանը իրաւասու չէ խօսել Լեւոնային Ղարաբաղի փոխարէն թէ՛ նրա կարգավիճակի մասին, թէ՛ նրա տարածքային ամբողջականութեան մասին»: Ըստ Քոչարեանի՝ թէ՛ Վիեննայում, թէ՛ Սանկտ-Պետերբուրգում դարաբաղեան հակամարտութեան կարգաւորման վերաբերեալ որեւէ պայմանաւորուածութիւն ձեռք չի բերուել, այլ խօսուել է հրադադարի ռեժիմի ամրապնդումից:

Այսպիսով, պաշտօնական Երեւանը, կարելի է ասել, ապրիլեան քառօրեայ պատերազմից յետոյ, առաջին անգամ յստակ յայտարարում է, որ Հայաստանի որեւէ պաշտօնեայ իրաւունք չունի խօսել կարգաւորումից, որովհետեւ այդ հարցերը Լեւոնային Ղարաբաղի իրաւասութեան ներքոյ:

Այսինքն՝ Ղարաբաղի վերաբերեալ բոլոր կարեւոր որոշումները՝ փոխգիշտումներից, աւարտած Ղարաբաղի կարգավիճակով, պէտք է որոշի Ղարաբաղը:

Ուշագրաւ է, որ Շ. Քոչարեանը փաստում է, որ փոխգիշտումների, նմանատիպ հարցերի շուրջ խօսելը պարտողականութիւն է, քանի որ մինչ այժմ, Բաքուից չեն լսել որեւէ յայտարարութիւն գիշտման մասին:

Յատկանշական է նաեւ, որ Հայաստանն արձանագրում է, որ Վիեննայում ու Սանկտ-Պետերբուրգում դարաբաղեան կարգաւորման վերաբերեալ որեւէ պայմանաւորուածութիւն ձեռք չի բերուել:

Այլ կերպ ասած՝ պաշտօնական Երեւանը, վերջապէս, վերջակէտ դրեց «տարածքային գիշտումների», «Հայաստանի նկատմամբ ճնշումների» խօսակցութիւնների վերաբերեալ, յստակ հասկացնելով, որ քանի դեռ Ատրպէյճանը չի խօսում գիշտման մասին՝ Հայաստանից ոեւէ մէկը ոչինչ չպահանջի: Իսկ եթէ պահանջեն՝ որոշողը Ղարաբաղն է:

Եթէ հաշուի առնենք այն հանգամանքը, որ Ատրպէյճանը գերադասում է ոչ թէ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ձեւաչափով «լուծել» Ղարաբաղի խնդիրը, ապա պաշտօնական Երեւանի կողմից ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ձեւաչափի շեշտումը կարելի է ինչ-որ առումով դիւանագիտական ապտակ համարել նաեւ Ռուսաստանի անթաքոյց ձգտումներին ի պատասխան:

«ՀԱՅԵԼԻ»

Հայկական Կողմը Հրաժարուել է Տարածքային Զիջումներից

ՆԱՅԻՐԱ ՀԱՅՐՈՒՄԵԱՆ

Մինսկի խմբի ամերիկացի նախկին համանախագահ, Ատրպէյճանում ԱՄՆ նախկին դեսպան Մեթիու Բրայզան atlanticcouncil.org կայքում յօդուած է հրատարակել Ղարաբաղեան կարգաւորման նոր միտումների մասին:

Նա ներկայացրել է Ղարաբաղեան կարգաւորման բանակցային գործընթացի դինամիկան, որից ակնյայտ է դառնում, որ 2007 թուականից յետոյ շրջանների թիւը, որոնք պէտք է յանձնէր հայկական կողմը, 7-ից նուազել է 2, իսկ յետոյ՝ 0:

Բրայզան գրում է, որ 2007 թուականին մադրիդեան սկզբունքները նախատեսում էին նախկին ԼՂԻՄ շուրջ 7 շրջանների յանձնում, ընդ որում, Ղարաբաղը դրա դիմաց պէտք է միջանկեալ կարգավիճակ եւ Հայաստանի հետ ցամաքային միջանցք ստանար: Ատրպէյճանը պէտք է վերացնէր շրջափակումը, իսկ սահմանին տեղակայուէին միջազգային խաղաղապահները:

Չնայած այդ համակարգը երբեք պաշտօնապէս չի համաձայնեցուել, 2009 թուականի Յունուարին Իլհամ Ալիեւն ու Սերժ Սարգսեանը լաւատեսութեան առիթ են տուել՝ յայտարարելով, որ այդ առաջարկները կարող են բանակցութիւնների հիմք լինել, գրում է Բրայզան:

Սակայն 2009 թուականին Սարգսեանը փոխել է դիրքորոշումը եւ ընդունել 5 շրջանների վերադարձը: Բրայզան գրում է, որ այս տարիներին վէճը 5 շրջանների շուրջ էր: Հայկական կողմը, հնարաւոր է, ոչ առանց արտաքին աջակցութեան, փորձել է փոխել 5 շրջանների պայմանը կամ էլ դրա դիմաց համապատասպան «գիշտումներ» ստանալ Ատրպէյճանից:

Ինչպէս գրում է Բրայզան, 2016 թուականի Յունիսի 20-ին Փուլիին իր հայ եւ ատրպէյճանցի գործընկերների հետ հանդիպմանն առաջարկել է աստիճանաբար առաջ շարժուել՝ առաջարկելով երկու շրջան յանձնել Ատրպէյճանին տրանզիտը եւ տնտեսական կապերը վերականգնելու դիմաց: Պայմանով, որ միւս բոլոր հարցերը քննարկուելու են յետոյ:

Բրայզան պնդում է, որ Սարգսեանն ու Ալիեւը ողջունել են Փուլիինի առաջարկը՝ չնայած չեն ընդունել այն: Յուլիսի 17-ին, սակայն «հայ ազգայնականների» զինուած խումբը Երեւանում գրաւել է ոստիկանական գոնդը: Գրաւումը յանգեցրել է Հայաստանի դիրքորոշման կոշտացմանը, գրում է Բրայզան:

Չնայած ամերիկացի դիւանագէտը, ով համարում է թուրքական շահերի լոբբիստ, ուղիղ չի նշում, որ «տարածքների յանձնման» հարցը հանուած է օրակարգից, սակայն դինամիկան, որի մասին գրում է Բրայզան, վկայում է հենց այդ մասին:

Յատկանշական է, որ շրջանների հետ միասին «կրճատուել են» նաեւ Ատրպէյճանի «գիշտումները»: Եթէ սկզբում խօսք էր գնում «միջանկեալ կարգավիճակի» եւ հանրաքուէի մասին, ապա վերջին առաջարկը, ինչպէս գրում է Բրայզան, նախատեսում է միայն հաղորդակցութիւնների բացումն Ատրպէյճանի կողմից:

Կարծիք կայ, որ մինչեւ ապրիլեան պատերազմը որոշ թուով

շրջանների վերադարձի դիմաց որպէս Ատրպէյճանի գիշտում էր դիտարկուում նաեւ չյարձակման մասին պայմանագրի ստորագրումը: Ապրիլից յետոյ այդ պայմանը կորցրել է իմաստը:

Անցած 10 տարիներին Ղարաբաղեան հարցով բանակցութիւնները հասել են մի կէտի, որը նախեւառաջ ենթադրում է հրաժարում մադրիդեան սկզբունքներից եւ Ատրպէյճանի «գիշտումների» դիմաց տարածքների վերադարձի պայմանից՝ լինի դա միջանկեալ կարգավիճակի ճանաչում, ուժային լուծումներից հրաժարում թէ հաղորդակցութիւնների բացում:

Ելնելով Բրայզանի ու այլ աղբիւրների տուեալներից, եթէ 10 տարի առաջ կարգավիճակի ճանաչման դիմաց Հայաստանը պատրաստ էր յանձնել 7 շրջան, ապա 2009 թուականին խօսք էր գնում 5 շրջանի մասին՝ ուժային լուծումից հրաժարուելու եւ հաղորդակցութիւնների բացման դիմաց: Ապրիլեան պատերազմից յետոյ խօսք էր գնում 2 շրջանի մասին՝ ապա շրջափակման դիմաց, իսկ Սասնայ ծռերի ապստամբութիւնից յետոյ (իսկ միգրացիոն որոշակի արտաքին երաշխիքներ ստանալուց յետոյ) օրակարգից դուրս է եկել նաեւ այդ հարցը:

Հայաստանը շահագրգռուած է ապաշրջափակմամբ, սակայն հիմա հաղորդակցութեան ուղիների բացումն աւելի շատ պէտք է արտաքին ուժերին: Թող նրանք էլ «վճարեն» Ատրպէյճանին եւ ոչ Ղարաբաղեան շրջաններից: Ղարաբաղը փոխում է սահմանադրութիւնը, եւ շուտով ԼՂՀ տարածքային ամբողջականութիւնն ամրագրուելու է Հիմնական օրէնքով:

ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԴՆՁԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի
ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱՅԵԱԶԱՊԱՅԵԱՆ
MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid at Pasadena CA.
Please Send Address Change To MASSIS WEEKLY

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱԸ
ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ԸՈԳԻՒ ՎԱՍԱՐ)
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ՎԱՍԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
ԸՆՈԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԲՀԿ Ղեկավարը Պնդում Է. Ընտրական Վերահսկողական Մեխանիզմներ Կեանքի Չեն Կոչուելու

Ընտրական օրհնագրքում վերահսկողական մեխանիզմներ ներդնելու փոփոխություններ կեանքի չեն կոչուելու, վերջնաժամկետից 10 օր առաջ յայտարարում է «Բարգաւաճ Հայաստան» խմբակցության ղեկավար Նաիրա Զոհրաբեանը՝ պնդելով, որ գործընթացը տապալել է իշխանությունը: «Իրենք հասկացան, որ 10 մասների ներբեռնումը գրեթէ բացառում է կրկնաքուէարկության որեւէ սողանք եւ իրենց հաշուարկները բերեցին նրան, որ դա ձեռնառու տարբերակ չէ», - «Ազատութեան» հետ զրոյցում կարծիք յայտնեց Զոհրաբեանը:

4+4+4 ձեւաչափով ամիսներ շարունակուած թէ՛ քննարկումներին չեստոյ ընդդիմութեան ու քաղ-հասարակութեան պահանջով ընտրական օրհնագրքում կատարուած փոփոխութիւնները, որոնցով նախատեսուած է ներդնել 10 մասնա-հատքերը ստուգող համակարգ եւ քուէարկութիւնը թոյլատրել միայն նոյնականացման քարտերով, օրհնա-քի ուժ կարող են ստանալ, եթէ մինչեւ Սեպտեմբերի 1-ը յաջողութիւն հասնելով 16 միլիոն եւրօ:

Նաիրա Զոհրաբեանի պնդմամբ, անհրաժեշտ գումարի հարցը լուծուած է դեռեւս նախորդ ամսուանից: ԲՀԿ ղեկավարի խօսքով, որպէս էլեկտրոնային գրանցման համակարգի ներդրման այլընտրանք, այժմ իշխանութեան հետ քննարկում են ընտրողների ցուցակները հրապարակելու տարբերակը:

«Ընտրացուցակների հրապարակումը կարող է ընդունելի

լինել միայն մի դէպքում, եթէ կոնկրետ պատժամիջոցները՝ գեղ-ծարարութեան, ընտրակեղծարարութեան, կեղծ ստորագրելու՝ բացակայելու դէպքում, շատ աւելի յստակ եւ շատ աւելի խիստ պատժուելու են», - ասաց Զոհրաբեանը:

4+4+4 ձեւաչափի քննարկումներին մասնակցած Դանիէլ Իոաննիսեանի համար գործընթացի տապալումն անակնկալ չէր, քաղհասարակութեան ներկայացուցչի պնդմամբ, ազատ ու արդար ընտրութիւնների նպատակ իշխանութիւններն ի սկզբանէ չունէին: Իոաննիսեանի համար անհասկանալի է, թէ ինչպէս է իշխանութիւնը պատրաստուում հրապարակել քուէարկած անձանց ցուցակները, երբ տարիներ շարունակ կտրականապէս մերժում էր այս պահանջը՝ համարելով այն հակահաստատուողական ու միջազգային իրաւունքին հակասող:

Էլեկտրոնային գրանցման համակարգի ներդրումից բացի, Ընտրական օրհնագրքում կատարուած փոփոխութիւններով նախատեսուած է ընտրական տեղամասերը գինել տեսախցիկներով ու ընտրական գործընթացը՝ քուէարկութիւնից մինչեւ հաշուարկ, հեռարձակել ուղիղ եթերով:

Տեսախցիկների հարցը, ըստ իշխող Հանրապետական խմբակցութեան ղեկավար Վահրամ Բաղդասարեանի, օրակարգից դուրս չէ, վերջնական որոշումը կը կայացուի առաջիկայ շաբաթներին մեկնարկող Ազգային ժողովի աշխատանքին նստաշրջանին:

Ոստիկանութեան Ծոխ Գնումները Շարունակուում Են

«Առաւօտ» թերթը գրում է որ, ապրիլեան պատերազմից յետոյ, Մայիսի 12-ի կառավարութեան նիստին ՀՀ վարչապետ Յովիկ Աբրահամեանը յանձնարարեց անցնել պետական բիւջէի խնայողութեան առաւել խիստ ռեժիմին: Վարչապետն ասել էր՝ «Թէեւ մենք ունենք հաստատուած բիւջէ, սակայն պէտք է անցնենք խնայողութեան առաւել խիստ ռեժիմի: Պէտք է կրճատենք այն ծախսերը, որոնք չունեն հական ազդեցութիւն իրական արդիւնքի վրայ: Դրանց շրջանակը փոքր չէ՝ գործուողները, ներկայացուցչական ծախսերը, վերանորոգումները, ծառայողական մեքենաները եւ այլն»:

Վարչապետի այս յանձնարարութիւնից մէկ ամիս անց ՀՀ ոստիկանութիւնը բաւականին խոշոր գնումներ է կատարել մէկ անձից գնման ընթացակարգով: Օրինակ՝ Յունիսի 1-ին ոստիկանութիւնը 40 միլիոն դրամի պայմանագիր է կնքել «Թոյոթա Երեւան»-ի հետ՝ աւտոմեքենաների տեխնիկական սպասարկման եւ վերանորոգման համար:

Յունիսի 2-ին ոստիկանութեան պետի տեղակալ Լեւոն Երանոսեանը պայմանագիր է կնքել «Մուրան» ՍՊԸ-ի հետ մեքենաների սպասարկման համար եւ դրա համար պետբիւջէից վճարել 750 հազար դրամ, եւ ինչպէս նշուած է պայմանագրում, ոստիկանութեան զօրքերին պատկանող 5 աւտոմե-

քենաների ընթացիկ սպասարկման ծառայութեան համար:

Վարչապետի յանձնարարականից յետոյ ոստիկանութիւնը միայն Յունիսի ամսին աւիատոմսերի՝ այսինքն՝ գործուողներին մեկնելու համար ձեռք բերուած տարբեր ուղղութիւններով աւիատոմսերի համար պետբիւջէից վճարել է 10 միլիոն 619 հազար դրամ: Յունիս ամսուայ միւս խոշոր ծախսը, ըստ մէկ անձից գնումների, մեքենաների ապահովագրութեան համար է կատարուել: Այս ուղղութեամբ ոստիկանութիւնը 20 միլիոն 543 հազար դրամի պայմանագիր է կնքել «Սիլ ինչուրանսի» հետ՝ ճանապարհային ոստիկանութեան 365 ավտոմեքենաների համար: Ճանապարհային ոստիկանութեան 39 ավտոմեքենայ ոստիկանութիւնը 6 միլիոն 904 հազար դրամի կԱՍԿՕ ապահովագրութեան պայմանագիր է կնքել «Նաիրի ինչուրանս»-ի հետ:

ՀՀ ոստիկանութիւնը 13 միլիոն 348 հազար դրամի պայմանագիր է կնքել «Էյլ էս Ընդ էյ» ընկերութեան հետ՝ համակարգչային սերվերներ ձեռք բերելու համար եւ կրկին մէկ անձից գնումների ընթացակարգով: Նոյն ընկերութեան հետ ոստիկանութիւնը նաեւ 9 միլիոն 344 հազար դրամի գնումներ է կատարել լիցենզիաների կառավարման համակարգչային ծրագրային փաթեթների ծառայութիւնների համար:

Արամ Մանուկեան. «Բռնութիւնը Իշխանափոխութեան Համար Մեթոտ Չէ»

Հայ Ազգային Կոնգրէս (ՀԱԿ) կուսակցութեան փոխնախագահ Արամ Մանուկեանի կարծիքով, դարաբաղեան հարցը լուծելու համար Հայաստանը պէտք է փոխդիմումների գնայ: Ընդդիմադիր պատգամաւորի խօսքով, եթէ անցած տարիների ընթացքում բանակցային գործընթացը բարդ է եղել, ապա այժմ դրան գումարուել է նաեւ այն ժամանակի սղութիւնը՝ «Հայաստանին պատասխանելու համար ժամկետ է տրուել»:

«Բոլոր նրանք, ովքեր այս պահին մերժում են, կեղծ հայրենասիրութիւն խաղալով, բանակցութիւնները, որովհետեւ ոչ մի թիզ հողը նշանակում է դուրս գալ բանակցութիւններից, խնդրում եմ ինձ ասէ՛ք՝ ինչպէ՞ս կարող ես բանակցել, եթէ փոխդիմումների մասին չես խօսում», - հարցնում է նա:

Մօտ մէկ ամսուայ լուծութիւնից յետոյ լրագրողների հետ հանդիպմանը ընդդիմադիր ՀԱԿ-ի ներկայացուցիչը նաեւ անդրադարձաւ Ոստիկանութեան ՊՊՄ գնդի տարածքի գրաւման շուրջ ստեղծուած իրավիճակին: Յայտարարեց՝ լուծում էին, փողոց դուրս չէին գալիս, քանի որ բռնութեամբ իշխանափոխութեան տարբերակը չեն ընդունում: Արամ Մանուկեանի խօսքով՝ իրենք լուրջ վտանգ էին տեսնում, որ ստեղծուած վիճակը կարող էր աւելի սրուել՝ վերածուելով պետութեան կորստի կամ քաղաքացիական պատերազմի:

«Զի կարելի անել այնպիսի բան, որը կարող է եղածն էլ կործանել: Եւ մեր լուծութիւնը հենց այդ նպատակն ունէր, որ չսրբեր, չլարեր վիճակը, չտաներ աւելի վատ էսկալացիայի: Բռնութիւնը, ում կողմից էլ այն իրականացուի, իշխանափոխութեան համար մեթոտ չէ, մեր մեթոտը չէ: Բռնութեամբ դու լեգիտիմացնում ես, հնարաւորութիւն ես տալիս ամէն

ՀԱԿ կուսակցութեան փոխնախագահ Արամ Մանուկեան

յաջորդի ժամանակ այդ մեթոտը կիրառել: Որքան էլ նրանք ազնիւ են, որքան էլ հայրենասէր են, որքան էլ իմ ընկերներն են», - յայտարարեց Մանուկեանը:

Պատգամաւորն ասաց, որ իրենք կալանաւորուած «Սասնայ ծռերին» փորձում են աջակցել, փաստաբանների հետ են աշխատում, բայց դա հրապարակաւ չեն անում:

Արամ Մանուկեանը պնդեց՝ իրենք կողմ են իշխանափոխութեանը, բայց չեն ցանկանում, որ դա երկրին վնասի: - «Ես իրաւունք ունէ՞մ ազգա տանել այդպիսի անսթափ, անզգոյշ, ռիսկային քայլերի», - հարցնում է ընդդիմադիր գործիչը:

Մանուկեանը վստահ է, որ փոփոխուած ընտրական օրհնագրքով հնարաւոր է ընտրութիւններում յաջողութեան հասնել: Վենետիկի յանձնաժողովը եւ ԵԱՀԿ/ԺՀՄԻԳ-ը դրական են գնահատել 4+4+4 ձեւաչափի արդիւնքում ընտրական օրհնագրքում կատարուած փոփոխութիւնները, մինչդեռ աւելի վաղ իշխող Հանրապետականի ներկայացուցիչ Յովհաննէս Սահակեանն «Ազատութեանը» ասել էր, որ ոչ բոլոր փոփոխութիւնները կը հասցնենք կեանքի կոչել:

Արդարադատութեան Նախարարութիւնը Կ'ռաջարկէ Քրեականացնել Ապօրինի Հարստացումը

Հայաստանի Արդարադատութեան նախարարութիւնն կ'առաջարկէ Քրեական օրհնագրքի մէջ կանխատեսել ապօրինի հարստացման յանցակագմը, այլ ձեւով, քրեականացնել ապօրինի հարստացումը: Այս մասին NEWS.am-ի թղթակցիցի հետ ունեցած զրոյցի ընթացքին յայտնեց արդարադատութեան նախարար Արփինէ Յովհաննիսեան՝ անդրադառնալով կառավարութեան Օգոստոս 18-ի նիստի ընթացքին ունեցած ելոյթին:

«Երբ բարձրաստիճան պաշտօնեայի մօտ արձանագրուում է ունեցուածքի կամ ծախսերի զգալի աճ, որն անհամադրելի է օրինական եկամուտների ծաւալի հետ, ապա, հարց է առաջանում՝ որտեղից նրան նման եկամուտ, ինչպէ՞ս է ստացուում, որ նրա կատարած ծախսերի աճը հաւասար չէ նրա օրինական եկամտին: Հենց այս հարցը տալու իրաւունքն էլ վերապահուել է իրաւապահ համակարգին, որը, այդ անհամադրելիութիւնը տեսնելով, կարող է պաշտօնատար անձից պահանջել հիմնաւորել իր ծախսերի կամ գոյքի զգալի աճի եւ դրանց ու իր օրինական եկամուտների միջեւ ան-

Արդարադատութեան Նախարար Արփինէ Յովհաննիսեան

համամասնութեան առկայութիւնը եւ միայն հիմնաւորումների բացակայութեան դէպքում՝ ենթարկել քրեական պատասխանատուութեան,- յայտնեց նախարարը:

Արփինէ Յովհաննիսեանին խօսքով՝ պաշտօնատար անձը քրեական պատասխանատուութեան կ'ենթարկուի նաեւ այն պարագային, եթէ պարզուի, որ պաշտօնատար անձն իր եկամուտներն ու գոյքը ձեւակերպած է իրեն հետ փոխկապակցուած անձին անունով:

ԼՈՒՐԵՐ

Թոմաս Տի Վաալ. «Հայաստան Կ'ապրի Ամենալուրջ Քաղաքական Գնահատմանը Վերջին Ութ Տարուան Ընթացքին»

«Հայաստանի ներկայիս քաղաքական ճգնաժամը, ըստ հուլիսի, դարաբաղեան պատերազմին յաղթած երկու խումբերու հակամարտութիւնն է», - գրած է բրիտանացի յայտնի փորձագէտ Թոմաս Տի Վաալը՝ «Յաղթանակի ծանր ժառանգութիւն»-ը վերնագրի ներքոյ՝ նշելով, որ Հայաստան կ'ապրի ամենալուրջ քաղաքական ճգնաժամը վերջին ութ տարուան ընթացքին:

Բրիտանացի վերլուծաբան Թոմաս Տի Վաալ

Յիշեցնենք, ութ տարի առաջ՝ 1 Մարտ, 2008-ի դէպքերն էին:

Այս տարուան Յուլիսեան ճգնաժամի մասին, երբ «Սասնայ ծուեր» կոչուող խումբի գինուած ծայրայեղականները Երեւանի մէջ գրաւեցին ոստիկանութեան պարեկապահակային ծառայութեան գունդի տարածքը, Թոմաս Տի Վաալ կը գրէ, որ շատերու համար զարմանալի էր հազարաւոր մարդոց աջակցութիւնը գինեալներուն: Ան ճգնաժամի պատճառներէն կը համարէ նաեւ «իշխանութիւններու անընդունակութիւնը քաղաքացիներու վստահութիւնը նուաճելու հարցին մէջ»:

«Իշխանութիւնները չեն յաջողիր լուծել երկրին հիմնական խնդիրները՝ անգործութիւնը, ապականումը, արտագաղթը, պաշտօնեաներու անպատիժ մնալը», - գրած է փորձագէտը:

Անոր բնորոշումով, «Սասնայ ծուեր»-ը արմատական են եւ ծայրայեղականներ են, որոնք անկեղծօրէն կը ձգտին ընկերային արդարութեան, սակայն անոնք խիստ ազգայնական են եւ դէմ են Ատրպէյճանի եւ Թուրքիոյ ցանկութեան յատկապէս՝ Ղարաբաղի շուրջ տարածքներու վերադարձին գծով:

«Ղարաբաղի պատերազմի վեթերաններ կան նաեւ իշխանութեան մէջ, անոնք կը կազմեն Սերժ Սարգսեանի վարչակազմին հիմնական կորիզը, անոնցմէ շատեր, ներառեալ ծագումով զարաբաղցի Սերժ Սարգսեան, իշխանութեան գլուխ անցան յաղթանակի ակիբին վրայ եւ պատրաստ են իրենց դիրքորոշումները պաշտպանել ամէն գնով», - գրած է վերլուծաբանը:

Փորձագէտին խօսքով՝ զարաբաղեան պատերազմին յաղթանակը Հայաստանի մէջ գորացուց համազգեստով մարդոց դիրքերը: «Անոնք նախ իշխանութիւնը վերցուցին Ղարաբաղի մէջ, ապա Հայաստանի մէջ 1998-ին զարաբաղցիներու ծայրայեղական խմբաւորումները եւ պատերազմի վեթերանները չեղաշրջում մը կազմակերպեցին՝ պաշտօնէն հեռացնելով երկրի նախագահ՝ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը: Քոչարեանը դարձաւ նախագահ, իսկ Սարգսեան՝ անոր սերտ գինակիցը:

Թոմաս Տի Վաալ՝ շարունակելով գրած է - «Հիմնական խնդիրը այստեղ այն է, որ Հայաստանի մէջ, եթէ անգամ Սարգսեանի իշխանութիւնը ոչ իբրեւ օրինական կ'ընկալուի, անոր որեւէ այլ ընտրանք դեռ եւս չի նշմարուիր»:

Փորձագէտին բնորոշումով, Ղարաբաղի չլուծուած հակամարտութիւնը նախկինին պէս ծանր բեռի պէս կը ճնշէ Հայաստանի վրայ: «Իսկ ապրիլեան քառօրեայ պատերազմէն ետք, Սարգսեան եւ իր խումբը հասկցած են, որ իրենց

անհրաժեշտ է գոնէ ձեւացնել, թէ Հայաստան պատրաստ է խելամիտ գիշումներու՝ օկուպացուած տարածքներու հարցին մէջ: Հակառակ պարագային, մօտիկ ապագային, Հայաստանին պատերազմ կը սպառնայ Ատրպէյճանի հետ, որու իշխանութիւնները շատ կոշտ ձեւով տրամադրուած են», - գրած է Թոմաս Տի Վաալ:

Նոյնիսկ եթէ յաջողի պատերազմէն խուսափել, ըստ փորձագէտին, ներկայիս իրավիճակի պահանջան պարագային, Հայաստան կրնայ երկար մնալ միջազգային մասնակի մեկուսացման տակ:

«Ճիշդ այդ պատճառով Սարգսեան կը շարունակէ խաղաղ համաձայնութեան բանակցութիւնները, հակառակ անոր որ անիկա քիչ կը տարբերի այն տարբերակէն, որու պատճառով Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի դէմ չեղաշրջում մը իրականացաւ եւ հեռանաբար այդ պատճառով է, որ վերջին ճգնաժամի ընթացքին Լեւոն Տէր-Պետրոսեան անուղղակի պաշտպանեց Սարգսեանը՝ կոչ ընելով կեդրոնական արտաքին սպառնալիքներու եւ զարաբաղեան հակամարտութեան կարգաւորման վրայ», - գրած է Թոմաս Տի Վաալ:

«Խաղաղութեան միակ ճամբան, բարդ փոխգիշումն է, այդ ծիրին մէջ՝ հայկական կողմի համաձայնութիւնը՝ ետ յանձնելու Ղարաբաղի շուրջ գրաւուած ատրպէյճանական տարածքները, Լեւոնային Ղարաբաղի կարգավիճակի հարցին մէջ՝ Ատրպէյճանի փոխգիշման դիմաց», - գրած է փորձագէտը:

«Յուլիսի ճգնաժամը շատերու մօտ տպաւորութիւն ստեղծեց, թէ ժողովրդավարական քաղաքականութիւնը սպառած է գինք, եւ ուժային մեթոտներու կիրառումը լիովին ընդունելի է: Այս ճգնաժամը եւս մէկ անգամ ցոյց տուաւ, որ Հայաստանի իշխանութիւնները շատ քիչ ժողովրդականութիւն ունին, իսկ կազմակերպուած, համակարգուած ընդդիմութիւն երկրի մէջ կը բացակայի: Այս ամէնը նոր փայտ մը խրեց առանց այդ ալ խաղաղ գործընթացի անարդիւնաւէտ գործին մէջ: Հայաստանը դժուար թէ կարողանայ ինքնուրոյն դուրս գալ այս փակուղիէն: Ռուսաստանը՝ իրեն հիմնական դաշնակիցը, կը գերադասէ գործել պարտադրանքի մեթոտներով: Ներքին անհանգստութիւնները եւ արտաքին անորոշութիւնը յաղթահարելու համար, Հայաստանին պէտք է միջազգային գործընկերներու եւ հայկական սփիւռքի իրապաշտական մասի աջակցութիւնը», - կը գրէ Թոմաս Տի Վաալը:

Վրաստանի Մէջ Եօթ Մարդ Ձերբակալուած Է՝ Ռուսաստան-Հայաստան Գազատարը Պայթեցնել Փորձելու Կասկածով

«ՌԻԱ Նովոսթի» լրատու գործակալութիւնը հաղորդեց, որ Ռուսաստան-Հայաստան գազատարը պայթեցնել փորձելու կասկածանքով վրաստանին մէջ հինգ մարդ ձերբակալուած է: Ռուսական աղբիւրը մայրամասներ չի հաղորդեր: Սակայն, «Կրուգիա Օնլայն» գործակալութիւնը, վկայակոչելով վրաստանի ազգային անվտանգութեան ծառայութիւնը, կը հաղորդէ, որ ահաբեկչութիւն կազմակերպելու կասկածանքով ձերբակալուած է եօթ մարդ, հինգը՝ վրաստանի քաղաքացի: Անոնք կը կասկածուին Հայաստանն ու Ռուսաստանը իրար կապող «Սակուրամօ» գազատարը պայթեցնել փորձելու մէջ: Աղբիւրը նաեւ կը նշէ,

որ ձերբակալուածներուն մաս կը կազմէ ոստիկանութեան պարեկային ծառայութեան աշխատող մը, որ կը մեղադրուի ահաբեկչական խումբին աջակցելու մէջ:

Ըստ աղբիւրին, Ժինվալի-Շատիլի մայրուղիին մօտ գտնուող անտառային հատուածէն յայտնաբերուած է 4 միւսուոր 200 կրամանոց «Թրոթիլ» տեսակի պայթուցիկ նիւթ, 5 պայթուցիչ սարք (տեթոնաթոր): Խումբի անդամներուն ինքնաշարժերուն մէջ յայտնաբերուած է գինամթերք, իսկ անդամներէն մէկուն տունէն առգրաւուած է համակարգչային քարտ, ուր նշուած են պայթիւններ իրականացնելու վայրերը:

Վալերի Փերմիաքովի Դէմ Ցկեանս Ազատագրկման Վճիռ

Կիւմրիի ՌԴ 102-րդ ռազմական յանձնարարի մէջ, Շիրակի մարզի ընդհանուր իրաւասութեան դատարանը հրապարակեց 2015 Յունուար 12-ին Կիւմրիի մէջ Աւետիսեան ընտանիքի 7 անդամներու սպանութեան մէջ մեղադրուող Վալերի Փէրմիաքովի դատավճիռը:

Ըստ «Ազատութիւն» ռատիոկայանի, դատաւոր Յարութիւն Մովսիսեան հրապարակեց, որ դատարանը՝ համադրելով ձեռք բերուած ապացույցները, անոնց համակցութեամբ հաստատուած կը համարէր, որ ան կատարած է իրեն առաջադրուած մեղադրանքներով նախատեսուած արարքները:

Եւրախորհրդարանի Պատգամաւոր Ֆրանկ Էնգել.- Արցախը Ատրպէյճանի Մաս Երբեք Չի Լինի

Արցախը Ատրպէյճանի մաս չի հանդիսանում եւ երբեք չի լինի: Այդ մասին NEWS.am-ի թղթակցի հետ զրոյցում յայտնել է Եւրախորհրդարանի պատգամաւոր Ֆրանկ Էնգելը:

Նրա խօսքով, անհրաժեշտ է վերջ տալ խնդրի գործելուն. «Եթէ դու ազդեալ պատերազմ ես սկսում եւ պարտութիւն ես կրում, չի կարելի վերադառնալ նրան, ինչ կար մինչ այդ: Հակառակ դէպքում կալինինգրադը մինչեւ հիմա Քիոնիկսերը կը կոչուէր», - ընդգծել է Ֆրանկ Էնգելը:

Անդրադառնալով այն հարցին, թէ երբ վերջապէս Եւրոպական խորհրդարանը հանդէս կը գայ յստակ եւ հասցեական յայտարարութեամբ, որը կը դատապարտի ատրպէյճանական զինուած ուժերի բռնութեան պարբերական գործողութիւնները Լեւոնային Ղարաբա-

ղի Հանրապետութեան խաղաղ բնակչութեան նկատմամբ, Ֆրանկ Էնգելն ասել է. «Եւրոպական խորհրդարանը յստակ դիրքորոշում է յայտնել ընթացիկ տարուայ Ապրիլին, բայց խորհրդարանականները մեծամասնութիւնը դեռ պէտք է առերեսուի փաստերին»:

Յիշեցնենք, որ Ապրիլի 12-ին՝ Եւրոպական խորհրդարանի լիագումար նիստին զարաբաղեան խնդրի վերաբերեալ քննարկումներ են տեղի ունեցել: Շատ եւրոպացի պատգամաւորներ (Ֆրանսայից, Չեխիայից, Լեհաստանից, Կիպրոսից, այդ թւում նաեւ՝ իւքսեմպուրգի խորհրդարանական Ֆրանկ Էնգելը), երկար տարիների ընթացքում առաջին անգամ կոչ են արել ճանաչել Լեւոնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան անկախութիւնը եւ պատժամիջոցներ կիրառել Պաքուի վարչակարգի նկատմամբ:

Սելինա Տողան Մտահոգ է Պոլսոյ Փոքրամասնութիւններու Դէմ Եղած Ցեղապաշտական Դրսելորումներով

Վերջին շրջանին, Թուրքիոյ մէջ փոքրամասնութիւններուն դէմ ցեղապաշտական դրսելորումներուն եւ քայլերուն առաջը առնելու նպատակով, ընդդիմադիր Հանրապետական Ժողովրդային կուսակցութեան երկու երեսփոխաններ հայազգի Սելինա Տողան եւ Զէյնեպ Ալթըօք միասնաբար նամակ մը յղած են արդարադատութեան նախարար Պեքիր Պոզտադին:

ՉԺԿ Երեսփոխան Սելինա Տողան

Նամակին մէջ երեսփոխանները դիտել կու տան, որ այս շրջանին, երբ այլախոհ կամ տարբեր դիրքորոշումներ ունեցող անձեր բանտ կ'ուղարկուին, երբ նախագահին ուղղեալ քննադատութիւններու համար դատեր կը բացուին, մաղթելի է ու անհրաժեշտութիւն է, որ անպայման որոշումներ ընդունուին՝ պատժելու համար այն անձերը կամ շրջանակները, որոնք ամբողջ հաւաքականութիւն մը կը նուաստացնեն ու սպառնալիքներով լեցուն յայտարարութիւններ կը հրատարակեն անոր հասցէին:

Խնդրոյ առարկայ նուաստացումներուն եւ սպառնալիքներուն վերջին օրինակները եղած են Ս. Նաչ դարեվանքի պատերուն վրայ գրուած սպառնական գրութիւնները, ինչպէս նաեւ՝ Յուլիս 15ի զինուորական ձախող հարուածէն ետք կրօնական փոքրամասնութիւններու դէմ ուղղուած հրապարակումներն ու յայտարարութիւնները:

Երեսփոխաններուն յղած նամակին մէջ գրուած է. «Ֆեթհուլլահ Կիւլէնի մասին գրուեցաւ, որ հայկական ծագում ունի, ու այդ պնդումներէն ետք, հայ փոքրամասնութիւնը որպէս թիրախ ցոյց տրուեցաւ՝ ճամբայ բանալով այլատեսացութեան ու թշնամութեան: Կարգ մը շրջանակներ այդ պնդումներէն մեկնելով՝ սկսան սպառնալիքներ ուղղելու ոչ-իսլամներու: Սպառնալիքները հետզհետէ աւելի

սաստկացան՝ գետին պատրաստելով վտանգաւոր զարգացումներու: Պնդուեցաւ, որ Կիւլէն քրիստոնեայ աշխարհին հետ կապեր ունի, տեսակցած է պապին հետ եւ կ'աղօթէ հրեաներուն նման: Այսպիսի յերկրածոյ պնդումներ խիստ վտանգաւոր են ու մտահոգութիւն կը պատճառեն, նկատի ունենալով մանաւանդ անցեալի ցաւալի փորձութիւնները: Ընկերային ցանցերու մէջ հետզհետէ սաստկացող սպառնալիքները իրենց վերջին դրսելորումը գտան հայկական վարժարանի մը պատերուն վրայ գրուած «ՏանՂանք հայերուն. ձեզի Քիւրձաթի քէնը բերած եմ» խօսքերով:

Փոքրամասնութիւնները, զինուորական հարուածի փորձէն ետք, իրենց հաւատարմութիւնն ու գորակցութիւնը ցոյց տուին իշխանութիւններուն: Նաեւ եկեղեցիներու եւ սինակոկներու մէջ աղօթեցին նահատակներու հոգիներուն համար: Բայց այսպիսի վտանգաւոր զարգացումներ վնաս կը պատճառեն հասարակաց հաշտութեան: Կը յուսանք, որ արդարադատութեան նախարարը անպայման մօտիկ հետաքրքրութիւն ցոյց կու տայ այս նիւթին»:

Լուրի աղբիւր՝ «Ժամանակ»

Գերմանիոյ Ներքին Գործոց Նախարարու Քիւն. Թուրքիան Դարձած Է Իսլամիստներու Կեդրոն

Գերմանիոյ ձախերը դաշնային կառավարութեան կը յորդորեն գործ չունենալ «ահաբեկիչներու կնքահայր էրտողանին հետ»: Անգարայի կողմ արձագանքը չէ ուշացած:

Գերմանիոյ խոշորագոյն քաղաքական ուժերէն մէկը՝ փոխդեսպան Զիլմար Գաբրիէլի ղեկավարած Սոցիալ դեմոկրատական կուսակցութիւնը երկրի ներքին գործերու նախարարութեան կը պահանջէ Պոլսոյ տեսակին ներկայացնել զաղտնի գեկոյցը, որուն համաձայն, Թուրքիան վերջին տարիներուն դարձած է տարածաշրջանին մէջ գործող իսլամիստներու կեդրոնը:

Նախօրէին Գերմանիոյ հանրային հեռարձակողը՝ ARD-ն հատուածներ հրապարակած է զաղտնի այդ փաստաթուղթէն, ուր, մասնաւորապէս, ըսուած է՝ «Թուրքիան տարիներ շարունակ աշխատած ու աջակցած է Մերձար Արեւելքի զինեալներուն: Նախագահ էրտողանին ու անոր կուսակցութեան յայտարարութիւնները՝ որոնցմով աջակցութիւն կը յայտնէ Եգիպտոսի «Մահմեդական եղբայրներուն», «Համաս»-ին կամ Սուրիոյ իսլամիստներուն, կը վկայեն այդ ուժերուն հետ գաղափարական ընդհանրութիւններուն մասին»:

Զեկոյցին առաջինը ծանօթացած Գերմանիոյ ձախերը կոչ կ'ընեն դաշնային կառավարութեան՝ գործ չունենալ «ահաբեկիչներու կնքահայր էրտողանին հետ»: Գերմանիոյ ձախերու արտաքին յարաբերութիւններու գծով ներկայացուցիչ Սեվիմ Տաղտեյն գերմանական պատկերասփիւռի կայաններէն մէկուն հետ ունեցած գրոցի ընթացքին յայտարարած է՝ «Եթէ միջազգային դաշնակցային միութեան անդամ Թուրքիան գաղտնի տեղեկութիւններ փոխանցէ հահաբեկչութեան գծով իր եղբայրներուն՝ իսլամիստներուն ու զինեալներուն, մենք հակա խնդիրներու առջեւ կը կանգնինք»: Ան աւելցուցած է՝ «Ներքին գործերու նախարարութեան այդ գեկոյցին մէջ զարմանալի ոչինչ կայ, ըսուած է այն, ինչի մասին շուտով յայտնի էր: Պէտք էր ընդամենը հետեւիլ միջազգային լրատուական միջոցներու հրապարակումներուն մէջ»:

Գերմանիոյ արտաքին գործերու նախարարութիւնը հրաժարած է մեկնաբանել գեկոյցը: Անգարան, իր հերթին, շատ կոշտ արձագանքած է այդ մէկուն, այն որակելով «հիւանդ երեւակայութեան արդիւնք»:

«Այդ մեղադրանքներով գերմանական լրատուամիջոցը կը փորձէ վնասել Թուրքիային՝ թիրախաւորելով մեր նախագահին ու կառավարութեան», - յայտարարած է Թուրքիոյ ԱԳ նախարարութիւնը: Արեւմտեան լրատուամիջոցները կը փաստեն՝ Անգարայի ու Պոլսոյ միջեւ յարաբերութիւններն ակնյայտօրէն սրուած են նախ գերմանական լրատուամիջոցներէն մէկը եթեր հեռարձակեց էրտողանին հասցէին վիրաւորական արտայայտութիւններ պարունակող երգիծական հաղորդում մը, ապա՝ Պոլսոյ տեսիլակը գրեթէ միաձայն ճանչցաւ 1915 թուականի հայերու ցեղասպանութիւնը: Անկէ ետք արդէն պաշտօնական Անգարան արգիլեց գերմանացի օրէնսդիրներու մուտքը ինձիրլքի աւիաբազան, ուր 250 գերմանացի զինուոր կը ծառայէ:

ԳԴՀ ներքին գործերու նախարարութեան վերջին գեկոյցին մասնակի գաղտնագրութեամբ ետք Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնն եւս իր հերթին Պերլինին մեղադրած է «քիւրտահաբեկիչներուն աջակցելու մէջ»:

«Ակնյայտ է, որ այդ մեղադրանքներու ետեւը կանգնած են գերմանական քաղաքական շրջանակները, որոնք յայտնի են հահաբեկչութեան դէմ պայքարին իրենց երկակի չափանիշներով», - յայտարարած է պաշտօնական Անգարան, ընդգծելով՝ «Ըլլալով հահաբեկչութեան ցանկացած դրսելորումն դէմ անկեղծ պայքար մղող երկիր՝ Թուրքիան կ'ակնկալէ նոյն դիրքորոշումը նաեւ իր գործընկերներէն»:

«Թրանսփարընսի Ինթըրնեշնըլի» Համաձայն

Շարունակուած էջ 1-էն

պետական գնումներուն մասնակցող ընկերութիւնները պէտք է բացառապէս իրենց իրական սեփականատէրերը եւ պետական գնումներու գործընթացին մասնակցիլ ցանկացող որեւէ կազմակերպութիւն, մասնակցելու ժամանակ պէտք է ներկայացնէ իր իսկական սեփականատէրերու

անունները:

Լրատուամիջոցներուն մէջ բազմաթիւ են հրապարակումները, ըստ որոնց, բարձրաստիճան պաշտօնեաները իրենց իսկ գլխաւորած պետական գերատեսչութիւններուն կողմէ տրամադրուող գնումները կը կատարեն իրենց ազգականներուն, նոյնիսկ ընտանիքի անդամներուն պատկանող ընկերութիւններէն:

Թուրքիա իր Քաղաքացիները կը Զգուշացնէ Զմասնակցիլ Ղարաբաղի 25 Ամեակին Նուիրուած Համագումարին

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան հիմնադրութեան 25 ամեակին նուիրուած համագումարը Թուրքիոյ Կրթութեան նախարարութեան արգելքով ծանօթ դարձաւ պոլսահայութեան:

Նախարարութիւնը 10 Օգոստոսին հրապարակած շրջաբերականով Թուրքիոյ քաղաքացիները կը զգուշացնէր 15-18 Սեպտեմբեր թուականներուն կայանալիք համագումարին չմասնակցելու մասին:

Շրջաբերականին մէջ գրուած է հետեւեալը. «Լսումներու համաձայն Հայաստանի Հանրապետութեան Երիտասարդութեան եւ Մարմնամարզութեան Նախարարութիւնը Ատրպէյճանի գրաւեալ տարածքի՝ Լեռնային Ղարաբաղի մէջ կը կազմակերպէ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան հիմնադրութեան 25 ամեակը խորագրեալ միջազգային համագումար մը: Հաւանական հրաւերի մը պարագային կը զգուշացնենք մասնակցութեանէն հրաժարելու մասին»:

Համագումարը կազմակերպող Ղարաբաղի Երիտասարդ ակադեմիականներու եւ մասնագէտներու միութեան հիմնադիր Աւետիք Յարութիւնեան այս մասին «Ակոս»ին

փոխանցեց հետեւեալ տեղեկութիւնը. «Հիմնադրութեան 25 ամեակին Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան հատած ճանապարհը, յաջողութիւնները եւ անյաջողութիւնները քննարկելու համար պիտի մէկտեղուինք: Այս առթիւ Ղարաբաղի երիտասարդ ակադեմիականները այլ երկիրներէն եկած պաշտօնակիցներու հետ պիտի ծանօթանան եւ կարծիքներ պիտի փոխանակեն: Հինգ երկիրներէ մասնակիցներ ունինք, որոնց մէջ Թուրքիայից չկան: Բայց եթէ ցանկութիւն ըլլայ մենք պատրաստ ենք զիրենք ընդունելու»:

«Ակոս»

ՅՈԳՆԱԾ ԵՆՔ ԱՅՍՔԱՆ ՅՈԳՆԵԼԵՆ

ՄԵԹՐ ՊԱՐԳԵՒ ԴԱԻԻԹԵԱՆ

Պետական իշխանությունները աշխարհի ամեն կողմ սովորություններն դարձուցած են ահաբեկիչ (terrorist) կոչել բոլոր անոնք, որոնք անյուսալի եւ անհավասար պայքար կը մղեն՝ զենք բարձրացնելով իշխանատերի ահին ու սարսափին դէմ: Հայաստանի իշխանություններն ալ հետեւեցան այդ սովորություններին, երբ ահաբեկիչ կոչեցին «Սասնայ Մուկեր» խմբակի գլխավորները, որոնք խորհրդարանի փողոցի ոստիկանատունը գրավելով՝ ժողովրդային ապստամբություններ մեր փորձեցին ցանել Հայաստանի մէջ: Թէեւ ապստամբություններն չյառաջացուց այդ խմբակին խնդրաշարժը արարքը, սակայն բաւական եղաւ, որ Հայաստանի մէջ Արմատական փոփոխություններն պետք զգացնէր Սերժ Սարգսեանին (ըստ իր ըրած յայտարարություններ) եւ Սփիւռքի մէջ ալ Սերժ Սարգսեանին հետ մեղադրանքի մէջ գտնուող մարդիկը կամ կուսակցությունները, միություններն ու կազմակերպությունները շփոթություններ մատնէր եւ ճիշդ դիրքորոշուելու կամ կողմ ճշդելու անհանգստություններն պատճառէր անոնց:

«Ինչու՞ Սփիւռքը կը լռէ» ըսողներ եւ գրողներ շատ եղան Հայրենիքի եւ Սփիւռքի մէջ ու զայրոյթի ձայները անոնց վախճամ, որ վերջիվերջոյ, ինչպէս միշտ, ապարդիւն մնան: Բարեմիտ հայրերիներ ալ եղան, որոնք ներքի չգտան զինեալ պայքար մղելու գաղափարը, ըսելով՝ թէ հայը հայու արիւն պէտք է թափէ եւ թէ որեւէ բարեփոխություններն պէտք է ըլլայ ժողովրդային կամ (evolution) եւ ոչ՝ յեղափոխություններ (revolution): Բարեշրջումը սակայն ինչպէ՞ս կարելի կը դառնայ երկրի մը մէջ, ուր քուէատուներն մէջ նախապէս որոշուած անուններ միայն կը դրուին եւ ուր այդ անուններու տէրերուն ի նպաստ օրէնքներ կը մշակուին ու կը գործադրուին:

Մեր ժամանակէն գրեթէ քսանչորս դարեր առաջ յոյն մեծ փիլիսոփայ Պղատոնը (Ք.Ա. 427-347) ըսած էր. «Մի՛ ակնկալէք արդարություն հոն՝ ուր ոյժն է ճիշդը» (do not expect justice where might is right): Հին օրերէն մինչեւ այսօր արդարությունն աղանին բանտարկուած կը մնայ գորաւորի ափին կամ վանդակին մէջ: Բացառություններ չի կրնար կազմել Հայաստանը, ուր գորաւորը Արցախի խրամատներուն մէջ կ'ուզէ տեսնել ժողովուրդի յեղափոխական ոգին եւ Երեւանի մէջ կ'ուզէ սպաննել ընկերային արդարություն պահանջող այդ նոյն ոգին:

Յուսահատություններն եւ յուսալքություններն շունչ կայ դժբախտաբար մեր ժողովուրդի մեծամասնություններն մօտ, որ պէտք է խոստովանիլ, թէ ան կը բխի իրապաշտությունէ մը, որ նկատի կ'առնէ

մեր ողբալի անցեալը (պետականությունների չգոյություններն եւ ցեղասպանություններն) եւ մեր աշխարհագրական դիրքն ու սահմանափակ կարելիությունները:

Յեղափոխությունները կարծէք կը պատկանին անցեալին եւ Հայաստանի նման քաղաքական իրավիճակ ունեցող արաբական երկիրներուն մէջ ալ տեսանք, թէ ինչ աւերներ ու աղէտներ գործեցին «Արաբական Գարուն» կոչուած ժողովրդային պոռթկումներն ու շարժումները: Կ'ապրինք աշխարհի մը մէջ, ուր ամէն ինչ գորաւորին գրչով կը գրուի եւ կը բացատրուի: Որքան ճիշդ է խօսքը այն մարդասէրին, որ ըսած է, թէ «այսօր «ահաբեկչություն»ը (terrorism) այն դարբնուած կամ հնարուած անուանումն է, որ կը սահմանէ կամ կը նկարագրէ վայրագ արարքները տկար ու աղքատ կողմերուն, որոնք դէմ հնարուած ու դարբնուած «պատերազմ ընդդէմ ահաբեկչություն» (war against terrorism) որակումը կամ անուանումը կը սահմանէ կամ կը նկարագրէ վայրագ արարքները գորաւոր ու հարուստ կողմերուն. եւ երբ ամենավսեմ ժողովրդավար իշխանությունները կը գործեն ամէն տեսակի ահաբեկչություններ ընդդէմ մարդկություններն գործածելով սահմանումներ, ինչպէս՝ «ազատություն», «արդարություն» եւ «բախում քաղաքակրթություն» միջեւ», արդարացիութեամբ համար իրենց ոճիրները, մենք՝ կորուսեալներն ու զոհերը այդպիսի ահաբեկչութեանց, մնացած ենք միակ արարածները ըսելու աշխարհին, թէ անմեղին դէմ կատարուած ոճիրին մէջ չկայ տարբերություններ քաղաքակրթականություններն (civilized killing) եւ վայրագ սպանություններն (barbaric killing) միջեւ, այլ կայ միայն անմեղի դէմ կատարուած ոճրային սպանություններ (criminal killing)»:

Ինչ ըսել կ'ուզուի այստեղ: Կ'ուզեմ ըսել, թէ պէտք է հաւատք ընծայել կամ խաբուիլ Հայ թէ օտար գորաւորի անուշ խօսքերէն, որ «արդարություն» եւ «ազատություն» կամ ալ «հայրենասիրություն» ու «անկախություն» կ'ուզէ ծախել մեզի՝ աթուր համայնութեան կամ կառչելու նպատակով: Աշխարհ յոգնած է այսքան խաբուելէն եւ յոգնած է այսքան յոգնելէն:

ՎԵՐԼՈՒԾԱԲԱՆ.

«ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ Կ'ՈՒԶԷ ԻՐ ՏԻՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՏԱԿ ԱՌՆԵԼ ԶԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԸ»

Համաշխարհայնացումի եւ տարածաշրջանային համագործակցությունների վերլուծական կեդրոնի ղեկավար, Ստեփան Գրիգորեանի խօսքով՝ չորսօրեայ պատերազմէն ետք ակնյայտ կ'երեւի, որ Ռուսաստանի քաղաքականությունը «միտուած է անոր, որ Հայաստանը լուրջ զիջումներ կատարէ»:

«Գլխաւոր փաստը՝ Ռուսաստանն ամէն ինչ անում է, որ Հայաստանը զիջումների գնայ, որ Ազրպէյճանին Ռուսաստանը բերի դէպի ռուսական դաշտ, դէպի Եւրասիական տնտեսական միություններ, ու այստեղ է, որ Ռուսաստանի այս քաղաքականությունը հանդիպեց լրջագոյն դիմադրություններ՝ ոչ թէ Հայաստանի իշխանությունն է դիմադրել, ինչը պէտք է աներ, այլ Հայաստանի հասարակությունը եւ բանակը՝ Ղարաբաղի եւ Հայաստանի բանակը», - յայտնեց Գրիգորեան:

Վերլուծաբանին զնահատմամբ, Ռուսաստան կ'ուզէ նաեւ իր տիրապետություններն տակ վերցնել հայկական բանակը: «Պարզ է՝ մի օրում դա անհնար է, բայց այս ձեւի քայլերը դրան են միտուած», - «Ազատություն» հետ ունեցած զրոյցի ընթացքին յայտնեց Գրիգորեան:

Երէկ Երեւանի մէջ կայացած Հայաստանի եւ Ռուսաստանի պաշտպանությունների նախարարներ՝ Սէյրան Օհանեանի եւ Սերկէյ Շոյգուի բանակցություններէն ետք, Ռուսաստանի պաշտպանությունների փոխնախարար Անատոլի Անտոնովը յայտարարած է, որ Հայաստանն ու Ռուսաստանը կը պատրաստուին միացեալ գորախումբի ստեղծման մասին համաձայնագիր կնքել՝ նշելով, որ համաձայնագրի ստորագրման նախապատրաստումը կը գտնուի եզրափակիչ փուլի մէջ: «Համաձայնագրի իրականացումը թոյլ կը տայ յստակօրէն կարգաւորել այդ ոլորտում համատեղ գործողությունները եւ խմբաւորմանը ժամանակին ապահովել անհրաժեշտ տեղեկատուութեամբ», - յայտնած է Անտոնով:

Աւելի վաղ, նշեց, որ Հայաստանն ու Ռուսաստանը հակաօդային պաշտպանությունների (ՀՕՊ) միաւորուած համակարգ ստեղծելու մասին համաձայնագիր ստորագրած են:

«Հակաօդային կապը համատեղ, որ ստեղծեցին, ակնյայտ է, թէ

ինչի մասին է խօսքը՝ այսօր ինչքան էլ մեր պաշտօնեաները չհաւաստիացնեն, այսօր ուշալ հակաօդային կապը, այդ թւում՝ նաեւ Հայաստանի, հիմա Ռուսաստանի ձեռքերում է», - յայտնեց Գրիգորեան՝ ընդգծելով, որ ռուս-հայկական երկկողմ համատեղ ուժեր ստեղծելու քայլերը հայկական բանակը չէզոքացնելու նպատակ ունին:

«Ակնյայտ է, որ այս վերջին օրերի ցանկություններ՝ յանձնել հայկական հողերը Ազրպէյճանին, որ Ազրպէյճանն աւելի մօտ լինի Ռուսաստանին, ինչ խոչընդոտի է հանդիպում, առաջին հերթին, որ այնուամենայնիւ ինչքան էլ մենք շատ սուվերենություններն չտուեցինք տարբեր ոլորտներում վերջին ժամանակներում Ռուսաստանին, այնուամենայնիւ դեռ բանակը մերն է, ու դեռ հասարակություններն մէջ Հայաստանում կան զգալի թուով մարդիկ, ակտիւ խմբեր, որոնք դրան դիմադրում են, ուրեմն այս քայլը՝ երկկողմ համատեղ ուժեր ստեղծելը, ես չեմ խօսում ՀԱՊԿ-ի շրջանակներում, այլ ռուս-հայկական, նպատակ ունի նաեւ մեր բանակը չէզոքացնելու, ու եթէ դուք նկատել էք վերջին ժամանակներս նաեւ Հայաստանում գնում է բոմփանիա, այդ ակտիւ հասարակական գործիչների նկատմամբ, ակտիւ փորձագետների նկատմամբ, այն մարդկանց նկատմամբ, ովքեր պայքարում են Ղարաբաղի համար», - յայտնեց Գրիգորեան՝ շարունակելով. - «Մենակ մի բան մնաց ճշդելու՝ իշխանությունների դերը Հայաստանի էր խաղերի մէջ՝ իրենք ակտիւ են մասնակցում, թէ՛ ինչ, իրենք չէ՞ն հասկանում, որ հենց այդ ուղղություններն են զարգացումները գնում»:

**Ձեր Ծանուցումները
Վստահեցեք
«Մասիս»
Շաբաթաթերթին**

T: (626) 797-7680

ՄԳՀԿ
Արեւմտեան Ամերիկայի Ծրջան

ԿԱՅԾ

Երիտասարդական Միութեան նախաձեռնութեամբ՝
Դասախօսութեան Երեկոյ

«Ազատ Անկախ Հայ - Ազատ Անկախ Հայաստան»

Կը Չեկուցէ՝

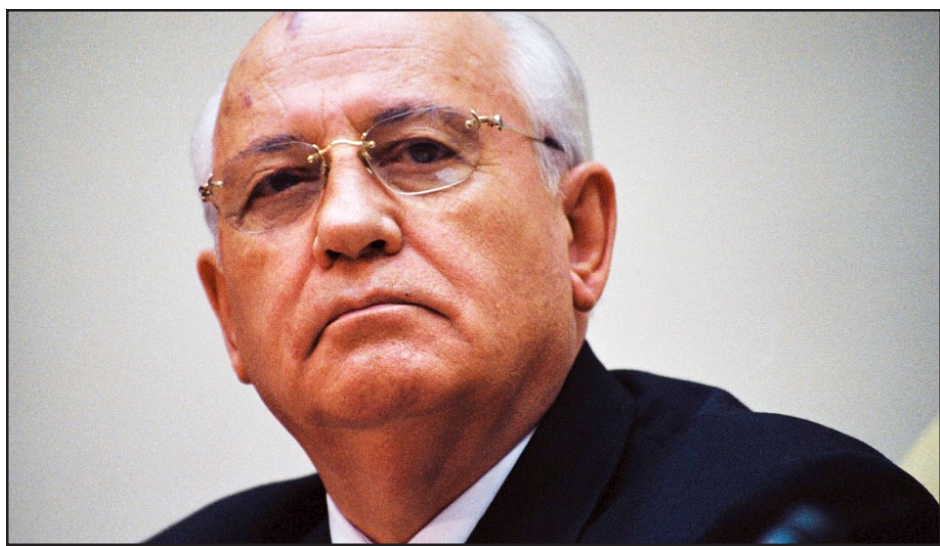
Յարույթ Տէր Դաւիթեան

Հինգշաբթի 8 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2016, Երեկոյեան ժամը 8:00-ին
ՀԿԲՄ Կարօ Սողանալեան Մրահէն ներս:

1060 N. Allen Avenue
Pasadena, CA 91104

Հիւրասիրութիւն
Մուտքը Ազատ

Միխայիլ Գորբաչով՝ Պաշտօնիս Դամար Զեմ Ափսոսար, Կ'ափսոսամ, Որ Փլուզուած Է Խորհրդային Միութիւնը

Հայաստանի մէջ հարցուածնե-րու շուրջ 71 տոկոսը կը համարէ, որ կեանքի որակը խորհրդային շրջա-նից անելի բարձր էր: Այդ ցուցանիշով երկրորդ հորիզոնականին Ազրպէյ-ճանն է՝ 69 տոկոսով:

Այս օրերուն Ռուսաստանի մէջ, նաեւ ԽՍՀՄ միւս նախկին հանրա-պետութիւններուն մէջ, կը վերջի-շեն 25 տարի առաջ տեղի ունեցած յեղաշրջումը եւ անոր յաջորդած պատմական իրադարձութիւնը՝ Խորհրդային կայսրութեան փլու-զումը:

Ռուսական շարք մը ընկերա-բանական կազմակերպութիւններ, անոնց կարգին՝ Համառուսաստան-եան հասարակական կարծիքի ու-սումնասիրման կեդրոնը, հարցազ-րոյցներ կատարած են յետխորհր-դային տարածքին մէջ, որուն ար-դիւնքով պարզած են՝ յետխորհր-դային 9 երկրներու մէջ 35-է բարձր տարիք ունեցող մարդոց մեծ մասի կարծիքով, Խորհրդային Միութեան մէջ կեանքի որակն անելի բարձր էր:

Ամենաբարձր ցուցանիշն այդ առումով արձանագրուած է Հա-յաստանի մէջ, ուր հարցուածնե-րուն շուրջ 71 տոկոսն յայտնած է, թէ ի համեմատ անկախութեան տարիներուն, կեանքի որակը խորհրդային շրջանին անելի բարձր էր: Երկրորդ հորիզոնականին Ազր-պէյճանն է՝ 69 տոկոսով: Ուշագրաւ է հանգամանքը, որ Խորհրդային Միութեան վարկանիշը բաւակա-նին բարձր է Հայաստանի եւ Ղրղզստանի երիտասարդութեան շրջանակէն ներս: Ի տարբերու-թիւն միւս յետխորհրդային երկր-ներուն՝ Հայաստանի եւ Ղրղզս-տանի մէջ հարցուած երիտասարդ-ներուն մօտ 50 տոկոսն յայտնած է, որ ԽՍՀՄ իշխանութեան շրջանին

կեանքն անելի բարձր էր, քան այսօր: Եւ դա այն պարագային, երբ հարցուածներն այդ տարիներուն նոյնիսկ տակաւին չէին ծնած:

1991 թուականի Օգոստոս 19ը պատմութեան մէջ արձանագրուած է, որպէս օգոստոսեան պոլտէի օր: Այդ օրը կոմունիստական կուսակ-ցութեան շարք մը բարձրաստիճան պաշտօնեաներ, որոնք համաձայն չէին Գորբաչովի «պերեստրոյկա-յի» քաղաքականութեան, ստեղծած էին արտակարգ դրութեան յանձ-նաժողով՝ նպատակ ունենալով պաշ-տօնանկ ընել ԽՍՀՄ նախագահ Միխայիլ Գորբաչովին եւ վերա-կենդանացնել մահացող կայսրու-թիւնը:

Այսօր այդ իրադարձութիւն-ներուն անդրադարձած է նաեւ ինքը՝ Խորհրդային Միութեան առա-ջին եւ վերջին նախագահ Միխա-յիլ Գորբաչովը: «Ռիա Նովոսթի»-ի հետ ունեցած զրոյցին ան, մաս-նաւորապէս, յայտնած է, թէ՛ չ'ափ-սոսար, որ Օգոստոս 24-ին յեղաշր-ջումին հետեւանքով ստիպուած եղաւ լքել ԽՍՀՄ գլխաւոր քարտու-ղարի պաշտօնը: Անկեղծանալով, վերջինս, այդուհանդերձ, նշած է, թէ այդ որոշումը դժուարութեամբ ընդունած է: «Իրավիճակն այն ժա-մանակ շատ-շատ բարդ էր: Ըստ հուստեան, երկիրը սկսած էր փլուզ-ուիլ, եւ մենք կանգնած էինք քաղաքացիական պատերազմի վտանգին առջեւ: Չեմ ափսոսար, որ հրաժարուած եմ այդ պաշտօ-նէն, կ'ափսոսամ, որ փլուզուած է Խորհրդային Միութիւնը», - յայտ-նած է Գորբաչովը:

Վերջինս կոմունիստական կու-սակցութեան գլխաւոր քարտուղա-րի պաշտօնէն հրաժարած էր պիւտ-ճէն մի քանի օր անց՝ Օգոստոսի 24-ին, անկէ մի քանի ամիս անց ալ ստիպուած եղաւ հեռանալ նաեւ

ԽՍՀՄ առաջին ու վերջին նախա-գահի պաշտօնէն: Գորբաչովն, ի դէպ, իր պաշտօնանկութենէն ետք բազմիցս յայտարարած է՝ Խորհր-դային Միութեան փլուզման պատ-ճառներէն մէկը Ղարաբաղեան շար-ժումն էր: Վեց տարի առաջ «Ազա-տութեան» տուած բացառիկ հար-ցազրոյցին Գորբաչովն յայտնած էր՝ «Ինձի կը թուի՝ պէտք էր աջակցիլ Լեւոնային Ղարաբաղին, կարգավիճակ տալ: Պէտք էր աջակ-ցիլ յատկապէս տնտեսական առու-մով: Պէտք էր այնպէս կատարել, որ մարդիկ կարողանային հանգիստ կապ ունենալ Երեւանի հետ: Ետքը, ի հարկէ, մենք Ղարաբաղին գու-մարներ յատկացուցինք, իսկ թէ ինչպէ՞ս ծախսուեցան այդ գու-մարները՝ տեղեակ չեմ»: Ան անը-ցուցած էր՝ «Այն ժամանակ, իմ առաջարկներուն ի պատասխան,

կ'ըսէին, որ ես կը սիրեմ հայերուն եւ չեմ սիրեր Ազրպէյճանցիներուն: Ինչպիսի յիմարութիւն»:

Իրականին մէջ, ըստ ԽՍՀՄ վերջին ղեկավարին, 80-ականնե-րուն Ղարաբաղը տիտուր վիճակի մէջ էր, իշխանութիւններն ուշադ-րութիւն չէին դարձնէր մարզի խնդիրներուն, նոյնիսկ հնարաւոր չէր Ղարաբաղէն կապուիլ, օրի-նակ, Երեւանի հետ: «Ղարաբաղը չէին ֆինանսաւորել», - յայտնած էր Գորբաչովը: 2010 թուականի Մարտին «Ազատութեան» հետ ունեցած զրոյցի ընթացքին Մի-խայիլ Գորբաչով նաեւ յայտնած էր՝ պէտք է ընել հնարաւորը՝ պատերազմէն խուսափելու հա-մար, որովհետեւ, հակառակ պա-րագային, «Ղարաբաղեան պատե-րազմին մէջ կը ներգրաւուին նաեւ գերտէրութիւնները»:

Rasiskaya Gazeta Թերթը Անթոնովի Միացեալ Զօրախումբ Ստեղծելու Մասին 3այտարարութիւնը Զգայացուց Կ'որակէ

Rasiskaya Gazeta-ն, անդրա-դառնալով Ռուսաստանի պաշտպա-նութեան նախարար Սերկէյ Շոյկուի հայաստանեան այցին, գրած է, որ Երեւանի մէջ Հայաստանի եւ Ռուսաստանի պաշտպանութեան նախարարներու հանդիպումէն ետք Ռուսաստանի պաշտպանութեան փոխնախարար Անատոլի Անթոնովը զգայացուց յայտարարութիւն կատարած է: Ըսելով, որ Մոսկուան եւ Երեւանը յառաջիկային կրնան միացեալ զօրախումբի ստեղծման մասին համաձայնագիր կնքել:

Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարութիւնը, ի տար-բերութիւն Rasiskaya Gazeta-ին, Անթոնովի այս յայտարարութիւնը զգայացուց չի նկատել: Օգոստոս 16-ին, Հայաստանի պաշտպանութեան նախարար-ութեան մամուլի խոսնակ Արծրուն Յովհաննիսեան, «Ազատութեան» հետ ունեցած զրոյցին, ըսած էր, որ խօսքն արդէն գործող միացեալ զօրախումբի մասին է: «Այնտեղ քանակական եւ գործառութային որոշակի փոփոխութիւններ են կատարուած: Դիմաճիկ զարգացման գործընթաց է, որը տարիներ շարունակ իրականացուել է»,

յայտնած էր Յովհաննիսեան: Փոխարէնը Rasiskaya Gazeta-ն կը գրէ, որ համաձայնագիրը դեռ չէ ստորագրուած, զինուորական-ները չեն մանրամասներ, թէ յատկապէս որ ստորագրումները պիտի ընդգրկուին այդ խմբա-վորման մէջ:

Թերթի տուեալներով՝ միաց-եալ խմբաւորումը պիտի տեղա-կաշուի Հայաստանի մէջ, անոր կազմին մէջ պիտի մտնեն նաեւ հայկական չորրորդ զօրաբանակը եւ ռուսական 102-րդ ռազմա-կայանը:

Յիշեցնենք, որ անելի վաղ Հայաստանն ու Ռուսաստանը հակաօդային պաշտպանութեան (ՀՕՊ) միացեալ տարածաշրջանային համակարգ ստեղծելու մասին համաձայնագիր ստորագրած էին: Նշենք, որ Ռուսաստանի պաշտպանութեան նախարար Սերկէյ Շոյկուն Երեւան ժամանած էր? Պարզէն: Մոսկուան ու Պաքուն այս օրերուն կը խօսէին արդէն ոչ միայն ռազմատեխնիկական, այլեւ ռազմական համագործակցութեան մասին, թէեւ Ազրպէյճան, ի տարբերութիւն Հայաստանի, ՀԱՊԿ-ին չի՛ անդամակցիր:

www.massispost.com
daily news updates

Bedros S. Maronian
818/500-9585

Siamanto B. Maronian
818/269-0909

SERVING THE COMMUNITY SINCE 1975
More locations and more ways to service your insurance and financial needs

<p>6300 Wilshire Blvd. Suite 1900 Los Angeles, CA 90048</p> <ul style="list-style-type: none"> • Life Insurance • Health Insurance • Group & Individual • Long Term Care • Disability 	<p>805 East Broadway Glendale, CA 91205</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estate Planning • Will & Living Trust • Full Annual Review • Mortgage Protection • College Planning 	<p>300 N. Lake Ave. Suite 500 Pasadena, CA 91101</p> <ul style="list-style-type: none"> • Workman's Compensation • Employee Benefits • Annuity • IRA • 401K & 403B
--	---	---

A.B.A. INSURANCE SERVICES

Insurance coverage can help you financially!
Ապահովագրութիւնը Անհրաժեշտ Է

Coverage & Protection should be on the top of your priority list.

Seniors 65 & Up Medicare Supplements • Insurance • Prescriptions Drugs RX • Benefits

ԱՐԵՒՍՏԵԱՆ ԹԵՄԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՄԱՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

Օգոստոս 13ին, 2016 Առաջ-նորդարանի մէջ Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւմտեան Թեմի Բարեխնամ Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովնան Արքեպիսկոպոս Տէրտէրեանի նախագահութեամբ եւ օրհնութեամբ, տեղի ունեցաւ Թեմի Շաբաթօրեայ Վարժարաններու ուսուցիչներու վերապատրաստման տարեկան դասընթացը:

Կազմակերպող Յանձնախումբի պատասխանատու՝ բազուն տարիներու փորձառութիւն ունեցող մանակվարժ Դոկտ. Էլլի Անդրէասեանի նախաձեռնութեամբ, այս տարուան դասախօսութիւններուն նիւթը նուիրուած էր «Հայ Ինքնութեան» խնդիրներուն:

Բացման եւ օրհնութեան խօսքին մէջ Առաջնորդ Սրբազան Հայրը իր մտորումները շողախեց Երանաշնորհ Տ. Տ. Վազգէն Ա. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ազգային ինքնութեան դիպուկ բնորոշումներուն, որոնք այսօր ալ կը շարունակուին ըլլալ իւրօրինակ ուղեգիծը եւ լուսաւոր փարոսը մեր յարատեւ պայքարին:

Առաջնորդ Սրբազան Հայրը մանրամասնութեամբ խօսեցաւ ինքնութեան մասին: Ստորեւ ամբողջութեամբ կը ներկայացնենք

Սրբազան Հօր սրտի խօսքը այս կարեւոր նիւթի մասին:

ԻՆՔՆՈՒԹԻՒՆ

«Ինքնութիւնը չափազանց կարեւոր դերակատարութիւն ունի իւրաքանչիւրիս կեանքին մէջ: Ինքնութիւնը պայմանաւորուած է պատկանելիութեամբ մեր ազգային ակունքներուն, պատմութեան, մշակոյթին, լեզուին եւ արժէքներուն: Նոր ժամանակներու պայմաններուն մէջ կը թուէր թէ աշխարհը հետզհետէ կրնար կորսնցնել գէթ զօրեղ կերպով ինքնութեան որոշիչ դերակատարութիւնը: Բայց իրականութիւնը այլ է այսօր, մարդը դժուար թէ կարողանայ իր գոյութեան կանոնները ապահովել առանց այն բաղկացուցիչներուն, որոնք կը բացատրեն իր պատկանելիութիւնը:

Ինքնութիւնը ազգերու կեանքին մէջ կը բերէ նաեւ զանազանութեան գեղեցկութիւնը: Չէ՞ որ բնութիւնն ալ տեսակէտով մը հրապուրող է իր զանազանութեամբ:

Հայ ուսուցիչին կամ դաստիարակին առաքելութիւնը մեր ազգային-եկեղեցական կեանքին մէջ առաջնահերթային նշանակութիւն ունի, որովհետեւ անոնց է

վստահուած ազգին նորահաս սերունդին դաստիարակութիւնը, որպէսզի մանուկին ու պատանին հոգեմտաւոր կեանքին մէջ խմորուի ու մշակուի իր հայեցի ինքնութիւնը՝ պայմանաւորուած այն բոլոր արժէքներու ձեռքբերումովը, որոնք անհրաժեշտ են պահպանելու համար գոյութեան կանոնները մեր ազգին: Այս հանգամանքը կը վերաբերի անխտիր բոլորին, ի Հայաստան եւ ի մասնաւորի արտաշխարհ ապրող հայութեան համար:

Ինչպէ՞ս կարելի է չկարեւորել ինքնութեան հանգամանքը, եթէ կ'ուզենք ներկայանալ որպէս հայ: Հաստատապէս այս կարեւոր առաքելութեան գլուխն է անցած Հայց. Առաքելական մեր Մայր Սուրբ Եկեղեցին եւ Եկեղեցու պատմութիւնն ալ կը պատգամէ մեզի այն ճշմարտութիւնը եւ պատմութեան ոլորտները եւ ազգային արժէքները ձեւ ու

լած է ինքնութեան գիտակցութիւնը հաղորդելու պարտականութիւնը մանուկին ու պատանին: Ուրեմն, այդ բարի առաքելութեան ու նպատակին մէջ յաջողութիւն արձանագրելու համար մենք մեզի առիթը պիտի ընծայենք ինքնաքննութեան ու պատրաստութեան նոր շրջանի մը, ի նկատի ունենալով ժամանակին պահանջները:

Ինչքան աշխատութիւններ ալ կան այս նպատակով հրապարակուած, որոնք օգտաշատ են մեր գաղափարական կեանքը առաւել ամրացնելու համար ազգային ու եկեղեցական գիտակցութիւն ձեռքբերելու տեսանկիւնէն դիտուած:

Բոլորիս համար անխտիր, հոգեւորական թէ ուսուցիչ եւ կեանքի բոլոր տեսակի բնագաւառներու մէջ գործող մարդկանց համար եւս անկասկած, վերապատրաստութիւնը էական է եւ

կերպարանք են առած եկեղեցուց կեանքին մէջ եւ հաղորդուած մեր ազգի գաւակաց: Ահաւասիկ այդ իսկ պատճառով ալ մեր Սուրբ Եկեղեցին արդարօրէն իր ժողովուրդէն ստացած է «Մայր Դաստիարակ»ի տիտղոսը:

Մեր խօսքին շեշտը ուղղակի ուղղուած է ուսուցչին եւ դաստիարակին, որուն ալ վստահ-

վճուրդ դերակատարութիւն ունի: Յիշենք Մեծ Վարդապետին խօսքը.

«Յամենայն ժամ ուսանիմ եւ ի դիտութիւն ճշմարտութեան ո՛չ հասանիմ»:

Հետեւաբար ճշմարիտ ուսուցիչ եւ դաստիարակ դառնալու

Շար.ը էջ 19

ARMENIAN INDEPENDENCE DAY FESTIVAL
ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՕՐՈՒԱՆ ՓԱՌԱՏՕՆ

Organized By
 ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԿԻ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ NOR SEROUNT CULTURAL ASSOCIATION

SUNDAY SEPTEMBER 18, 2016
VERDUGO PARK GLENDALE 1621 Canada Blvd., Glendale, CA, 91206 Starting at 11:00 am

ԵՐԳ ՈՒ ՊԱՐ - ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ԵՎ ԳԻՐՔԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՔ - ՓՈՔՐԵՐՈՒ ԽԱՂԵՐ - ՀԱՄԱԴԱՄ ՃԱՇԵՐ

Live Music - Dancing - Art Work Exhibition - Kids Games - Armenian Food

GENERAL SPONSOR
INNOVATIVE Designs Manufacturing, Inc.
 By TED & NORA KOROGHLIAN

To reserve your vendor booth please call Nor Serount Cultural Association
 Ձեր կրպակները ապահովելու համար Հեռաձայնեցեք Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան
(818) 391-7938

Massis Weekly

Volume 36, No. 31

Saturday, AUGUST 27, 2016

Armenian Armed Forces Participate in CSTO Military Exercises

MINSK -- Armenian Armed Forces are participating in the "Unbreakable Brotherhood 2016" joint peacekeeping exercises of the Collective Security Treaty Organization (CSTO) taking place August 23-27 in Belarus.

More than 1,500 soldiers and 500 units of military equipment are involved in the joint exercise of contingents of six CSTO member states – Armenia, Belarus, Kyrgyzstan, Kazakhstan, Russia and Tajikistan – that includes preparation and implementation of maintaining peace in Collective Security region.

"The main objectives of the exercise are strengthening mutual understanding and cooperation between the peacekeeping forces of the CSTO member states, improving practical skills of the commanders and staffs at

all levels in preparing a peacekeeping operation and command and control of forces and units during peacekeeping missions," the Belarusian Defense Ministry said.

In addition, the provision of humanitarian assistance to the local population in a simulated conflict zone, as well as practice actions to destroy simulated illegal armed groups in their areas of responsibility.

According to the CSTO Secretariat, "for the first time the CSTO Collective Peacekeeping Forces will get the UN Security Council mandate and will act in a crisis region in cooperation with the UN mission." Representatives of the United Nations Secretariat and the International Committee of the Red Cross have been invited to the exercise.

Cross-stone in Memory of Armenian Genocide Victims Unveiled in Sweden

Södertälje, Sweden — A cross-stone dedicated to the memory of the Armenian Genocide victims was solemnly opened and consecrated in the yard of the Armenian Church of St. Virgin Mary in the Swedish city of Södertälje. The ceremony was led by His Grace Bishop Markos Hovhannisyán.

Armenian Ambassador to Sweden Artak Apitonyan, Södertälje Major Boel Godner and Fr. Tiran Petrosyan, Pontifical Legate for Central Europe and Scandinavia, offered opening remarks.

Attending the event were representatives of Swedish state bodies and sister churches, members of the Armenian community.

Ambassador Apitonyan noted

that "the first-ever cross-stone dedicated to the memory of the Armenian Genocide victims unveiled in Sweden is not only of religious and cultural value." "It also symbolizes the devotion of the Armenian community of Sweden to national identity, as well as the decisiveness of the Armenian nation to continue the struggle for the recognition and condemnation of the Armenian Genocide," he said.

Armenia Insists On Concessions From Azerbaijan For Karabakh Deal

YEREVAN -- Armenia deems it will be impossible to talk about a compromise solution to the protracted Nagorno-Karabakh conflict with Azerbaijan unless official Baku acknowledges the need for concessions.

Speaking to media after a government session on Thursday, Armenia's Deputy Foreign Minister Shavarsh Kocharian said: "So far, I have not heard Baku speaking about any concessions. When Baku starts speaking about concessions, then it will be possible to talk about compromises."

"It is a different matter that speaking about the negotiating process, the Armenian sides – Armenia and Nagorno-Karabakh – say that they are ready for compromises... But while Azerbaijan's position is getting tougher, it is pointless for the Armenian sides to talk about any concessions," the senior Armenian diplomat added.

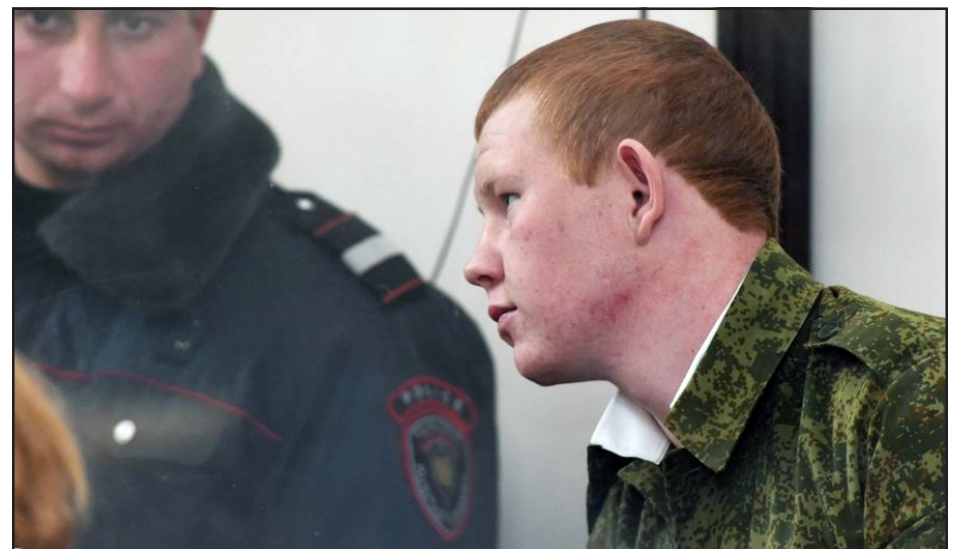
Speculation about possible Armenian territorial concessions to Azerbaijan as part of some sort of a compromise deal within the framework of the internationally mediated negotiating process renewed after brief hostilities in Nagorno-Karabakh in early April in which dozens of soldiers, as well as civilians, were killed on both sides.

So far, however, officials in Yerevan and Stepanakert have denied that a possible withdrawal from a number of Karabakh-controlled districts around Nagorno-Karabakh proper in exchange for some sort of status for the disputed region is part of the negotiations where Russia, one of the three chief negotiators along with the United States and France, appears to have played first fiddle in recent months.

Addressing senior members of

Continued on page 2

Valery Permyakov Sentenced to Life Imprisonment for Gyumri Massacre

GYUMRI (RFE/RL) -- A court in Armenia has found a Russian soldier guilty of murdering a local family of seven, sentencing him to life imprisonment.

The high-profile trial of 19-year-old Valery Permyakov ended on Tuesday in the northwestern Armenian city of Gyumri where on January 12, 2015, six members of the Avetisian family were found dead in their house, including a two-year-old girl.

All the victims were shot to death. A six-month-old boy, who was stabbed with a bayonet, succumbed to his injuries in hospital a week later.

Permyakov, a conscript of the local Russian military base, was later detained near the Armenian-Turkish border and charged with committing the murders.

He pleaded guilty during the trial, but waived his right for a final statement in the courtroom before his verdict's pronouncement.

In August 2015, a Russian military tribunal sentenced Permyakov to

10 years in maximum-security prison for desertion, theft of weapons and illegally carrying weapons. The Russian soldier's main, Armenian trial on murder charges began in December 2015 in a makeshift courtroom built inside the Russian military headquarters in Gyumri.

After months of uncertainty, in June last year, Russia agreed to an Armenian trial of Permyakov, but the accused continued to be kept in Russian custody in the territory of the local garrison.

The issue of the jurisdiction of the Permyakov case led to mass protests in Gyumri and Yerevan in January 2015 as people demanded that the investigation and trial of Permyakov be conducted by Armenian authorities and under Armenian law.

During the trial itself lawyers representing relatives of the Avetisian family raised objections to the trial

Continued on page 2

NKR President, Armenia's Defense Minister Discuss Issues of Army-Building

STEPANAKERT -- Artsakh Republic President Bako Sahakian received on Monday defense minister of the Republic of Armenia Seyran Ohanyan, NKR President's Press Office reports.

A number of issues related to army building and cooperation between the two Armenian states in this sphere were discussed during the meeting.

NKR Prime Minister Arayik Haroutyunian, Deputy Prime Minister

Arthur Aghabekian, Defense Minister Levon Mnatsakanian, Armenian Deputy Defense Minister-head of the logistic support department Movses Hakobian and other officials took part in the meeting.

President Sahakyan and Armenia DM Ohanyan also visited one of the sections of the NKR southwestern border lines. They got familiarized with the course of the service and the situation there on the ground.

Armenia Insists On Concessions

Continued from page 1

his government and leading representatives of the Armenian society on August 1, President Serzh Sarkisian categorically ruled out unilateral concessions in the resolution of the Karabakh conflict.

"Karabakh will never be part of Azerbaijan. Never. I repeat once again: it is out of the question," he stressed.

In a recent interview with the online newspaper of the French Parliament, Karabakh leader Bako Sahakian, while advocating the idea of "reasonable, fair and adequate" compromises as a way of settling the conflict, insisted that such concessions should not "disrupt our country's security and create opportunities for our adversary to launch new attacks against us."

Sahakian's spokesman David Babayan later explained that the Karabakh leader did not imply territo-

rial concessions to Azerbaijan.

Armenia's Deputy Foreign Minister Kocharian also presented a clear vision of the Armenian side of the possible compromise: "Nagorno-Karabakh cannot be part of Azerbaijan; security guarantees must be provided for the Karabakh state and people."

"As for details of how to achieve this, it is a different matter, which is also conditioned by the position of our opponent. And its position is very tough, so speaking about details in this case is pointless," the senior Armenian diplomat said.

Kocharian stressed that Armenia is not empowered to talk about Nagorno-Karabakh's territorial integrity. "For me or for any other official of Armenia there is no notion of compromise or concession, because these issues related to the settlement are mainly within the competence of the Nagorno-Karabakh Republic".

Valery Permyakov Sentenced to Life

Continued from page 1

being held on the premises of the Russian military base, insisting that this was by itself a factor putting constraints on Armenian justice. But the judge dismissed the objection at the very beginning of the trial.

Lawyers also raised questions over a number of circumstances of the case which they claimed left room for suspicions that Permyakov may not have acted alone. No evidence to disprove the version of the events presented by the prosecutors was produced during the trial, however.

During the investigation and court proceedings the defendant said that he decided to desert his unit because he had grown homesick and wanted to reunite with his family living in a small town in eastern Siberia. He claimed to have planned to cross into Turkey with

the aim of returning to Russia.

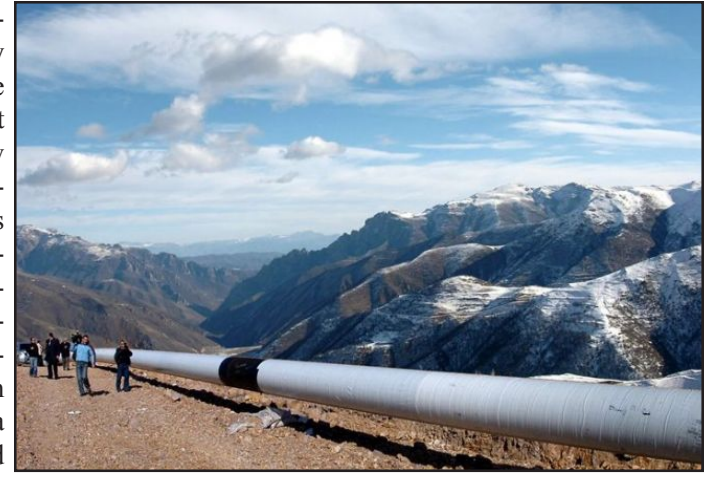
Permyakov also said in his pre-trial testimony that he randomly picked the house as he sought to get money and civilian clothes before crossing the frontier. He said he never intended to kill its inhabitants but somehow opened fire "out of fear".

The court did not specify where Permyakov will serve his sentence. According to some Armenian media reports, Permyakov, who was found guilty of all charges against him -- including the murder of seven people, a robbery attack, and an attempt to illegally cross the border -- is likely to serve his sentence in a Russian prison rather than in an Armenian facility.

In June, an Armenian court rejected a case of relatives of the murdered family seeking 450,000 Euros (\$500,000) in damages from Russia for its responsibility for the killings.

Georgian Security Forces Thwart Terror Attack on Russia-Armenia Gas Pipeline

TBILISI -- Georgia's security services have thwarted an attempt by terrorists to blow up a pipeline that supplies natural gas from Russia to Armenia in an area outside Georgia's capital Tbilisi, Russian-language Georgian website Gruzia Online reported on Monday.

Georgia's State Security Service have detained seven people, including a police patrol officer, who were trying to blow up the Russia-Armenia pipeline and are now facing charges of having links to terrorist organizations. One of the detainees has often traveled to Ukraine, Gruzia Online reported, citing a security services official.

Georgia's Prime Minister Giorgi Kvirikashvili thanked the country's State Security Service (SSS) for preventing the terror attack stating that through the actions of the SSS, this "huge threat" was averted.

"I would like to take this opportunity to express gratitude to each person involved in this operation, as a major disaster was averted. Making such timely and effective decisions and actions is of utmost importance," said the PM.

Armenia relies heavily on imports of gas from the subsidiary of Russian giant Gazprom that operates thousands of miles of gas transmission system and gas pipelines. In the first half of 2016, Gazprom Armenia shipped 818.3 million cubic meters of gas from the Russian Federation to Armenia.

Leaked German Report Says Turkey a Hub for 'Islamists'

BERLIN — On Wednesday, German Interior Minister Thomas de Maiziere defended a leaked government report alleging Turkey was a hub for Islamist groups, a charge that has further strained tensions with Ankara, a key partner in efforts to stem mass migration.

Turkey and Germany have had a series of disputes in recent months, just as the European Union has been trying to secure Turkey's help in tackling the influx of migrants to Europe, of which Germany has taken in the bulk.

Ankara has also been incensed by criticism from the West of its crackdown following a failed coup attempt on July 15.

The government report, disclosed by German public broadcaster ARD this week, said Turkey had become a hub for Islamist groups and that President Tayyip Erdogan had an "ideological affinity" to Hamas in Gaza, the Muslim Brotherhood in Egypt and groups of armed Islamist opposition in Syria.

De Maiziere told German regional broadcaster rbb: "There's nothing to

regret" when asked if he regretted the paper. He said the report showed one aspect of Turkey, but that there were other aspects beyond that.

Earlier in the day, Interior Ministry spokesman Johannes Dimroth said the report was signed by a deputy minister and that neither de Maiziere nor the Foreign Ministry had been involved.

"Where people work, mistakes can happen," Dimroth said.

Turkey reacted with fury to the report.

"The allegations are a new manifestation of the twisted mentality, which for some time, has been trying to wear down our country by targeting our president and government," the Foreign Ministry said in a statement.

Relations between Germany and Turkey have been frayed since the German parliament voted almost unanimously on June 2 to recognize the Armenian Genocide.

Earlier this year, Erdogan reacted angrily to the broadcast of a satirical song about him on German television and launched legal action against the comedian who wrote it.

Beneficiaries of \$1 Million Award from Aurora Prize Confirmed

Proceeds to fund several projects in four countries with a focus on child refugees and orphans

AURORA PRIZE FOR AWAKENING HUMANITY

2016 | *Impacts Communities Around the World*

THE \$1 MILLION AWARD IS NOW FUNDING SEVERAL INITIATIVES ACROSS FOUR COUNTRIES

Marguerite Barankitse, as 2016 Aurora Prize Laureate, selected the following organizations that inspired her work to receive a \$1 million award:

NEW YORK -- The \$1 million award for the first Aurora Prize for Awakening Humanity will fund projects in Rwanda, Ethiopia, the Democratic Republic of Congo and Brazil. The proceeds will support initiatives that are combatting child poverty and advancing aid and rehabilitation for child refugees and orphans.

As Aurora Prize Laureate, Marguerite Barankitse – founder of Maison Shalom and the REMA Hospital in Burundi – received a \$100,000 grant, and was offered the chance at even greater impact by being asked to nominate humanitarian organizations which would receive the Prize's \$1 million award. Ms. Barankitse chose her longtime partners: Fondation du Grand-Duc et de la Grande-Duchesse; Fondation Jean-François Peterbroeck; and Fondation Bridderlech Deelen. Today, those three organizations announced the projects they have chosen as recipients of the funds.

"The beauty of the Aurora Prize is the unique ability to share this wonderful gift with causes so close to my heart," said Aurora Prize Laureate Marguerite Barankitse. "Through the Aurora Prize we can show children around the world the power of love and kindness over hate and violence."

Aurora-donations The Fondation du Grand-Duc et de la Grande-Duchesse will use the award to support their project providing for 200 Eritrean refugees arriving in Ethiopia from Egypt. The project protects young people from trafficking and incarceration, provides vocational training and is building a training center that can accommodate at least 200 refugees per year.

The Aurora Prize will support The Fondation Jean-François Peterbroeck to empower girls and young women who've been affected by abuse, abandonment, displacement or

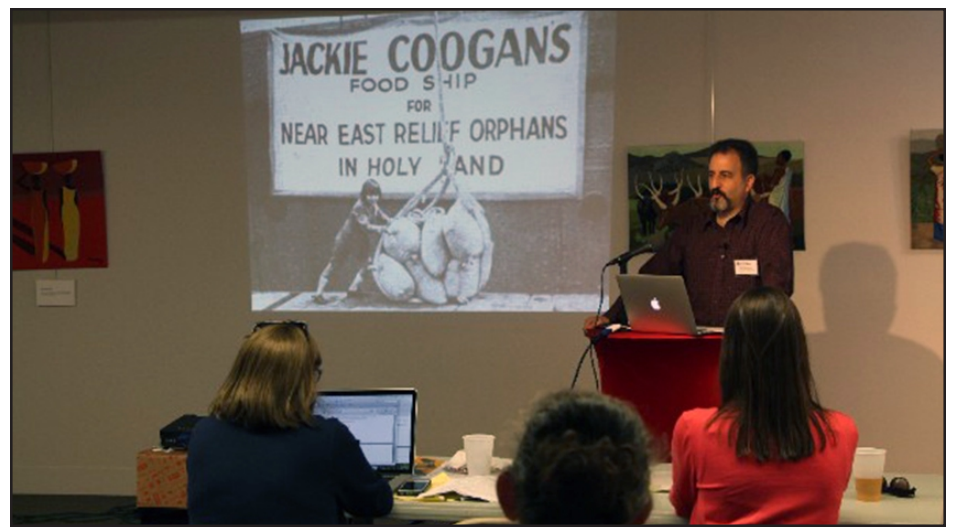
other hardship through programs aimed at reintegration, education and economic community rehabilitation.

The Fondation Bridderlech Deelen plans to use the funds to offer educational opportunities to young people living in one of the poorest areas of Rio de Janeiro. This will include a citizen education program for 100 children and 67 parents to give them the skills to protect themselves against the lure of drug traffickers and trafficking. In conjunction with a Catholic Diocese in Rwanda, they will also dedicate funds to improve and upgrade school infrastructure, including renovating and rebuilding classrooms, latrines and rainwater pipes.

The three organizations will also continue to support the remarkable work of Barankitse's organization, Maison Shalom, which provides social and economic assistance to Burundian refugees in Rwanda by extending funds for education and vocational training and restores dignity to orphans, street children, formerly incarcerated children or children of poverty-stricken parents. Since its creation in 1993 when Barankitse took charge of 25 orphans, Maison Shalom has aided over 30,000 orphans and children in need.

"We're gratified to see the inaugural Aurora Prize drive real and substantial change to help those who need it most in communities all around the world," said Ruben Vardanyan, co-founder of the Aurora Humanitarian Initiative. "As part of the Aurora Initiative, the Aurora Prize is meant to reach across the globe to back exceptional efforts such as Marguerite Barankitse's. Marguerite and the organizations she has selected will use the Prize to continue the cycle of giving and thus ignite positive change for generations to come."

Boston-Area Teachers Receive Full-Day Training on Armenian Genocide Education

WATERTOWN, MA – The Genocide Education Project (GenEd) provided a full-day workshop on teaching about the Armenian Genocide for Boston-area History and English teachers on June 10th.

Held at the Armenian Library and Museum of America, the training covered historical context as well as various approaches to teaching the subject, including the use of survivor testimony, photographs, documentary film, book reading assignments, and persuasive composition. Teachers also met a local 106-year old Armenian Genocide survivor and were given a tour of the museum and library, and provided a traditional Armenian luncheon.

"I have been teaching for over 25 years and I have been to a lot of conferences, and this was by far one of the best. The survivor presentation was incredible as were the other speakers and many resources," said Joanna Honig, Watertown High School English teacher.

Co-hosted by Armenian Library and Museum of America, the National Association for Armenian Studies and Research, Watertown and Boston Public Schools, and Project Save, and with the participation of the USC Shoah Foundation, the free workshop also provided numerous instructional materials, including a variety of lesson plans and a classroom poster and guidance through the downloadable resources, an online interactive lesson, and classroom videos accessible through GenEd's website.

Sara Cohan, USC Shoah Foundation Armenian Education & Outreach Specialist and GenEd Education Adviser, discussed the value of the Armenian case in genocide coursework. Cohan also introduced teachers to interviews of Armenian Genocide survivors filmed by documentary filmmaker, J. Michael Hagopian, and now being preserved, cataloged and posted online by USC Shoah Foundation.

Dr. Dikran Kaligian, historian and GenEd Board member, provided the historical and political context, timeline, and methodology of the Armenian Genocide, as well as the U.S. humanitarian response, and the government of Turkey's denial of event and its ramifications on education, international affairs, and US

policy.

GenEd Board Member Roxanne Makasdjian presented the biography of Genocide survivor Asdghig Alemian and then conducted a live interview with Alemian. After her father and the other men of the town were killed by Turkish authorities, Alemian, her mother, sister, and two brothers were forced onto the death march into Syria. After her two brothers died on the trek, her mother gave her five-year old Asdghig and her older sister to a Turkish policeman, who smuggled them in large bags of plums loaded onto a mule, to a Turkish home. There, the girls were treated as servants and abused, forced to denounce their Christian faith, and punished severely for speaking Armenian.

Asdghig was later sent to another Turkish home in Aleppo. Asdghig told the workshop teachers of the anguish she felt when separated from her sister. Her sister escaped and the two were rescued, spending several years at Aleppo's Evangelical Armenian orphanage, before relocating to their uncle's home in Massachusetts. Asdghig married another Genocide survivor from Keghi and together they ran a grocery and raised a family.

"It was a great privilege for me to learn about Asdghig's extraordinary life and introduce her to the educators, to allow us all the benefit of her life experience and inner strength," said Makasdjian.

Ruth Thomasian, Executive Director of Project SAVE – the Armenian Photograph Archive, discussed how she collects and uses family photographs as a teaching tool and window into the life of Armenians in the past.

Marc Mamigonian, Director of Academic Affairs at the National Association for Armenian Studies and Research focused on how novels and memoirs about the Armenian Genocide are valuable resources for English Language Arts and Humanities courses. Highlighting the books *Forgotten Fire*, *Black Dog of Fate*, *Goodbye Antoura*, and *My Name is Aram*, Mamigonian described their value both as good literature and as historical instruction.

Armenian Evangelical Union of North America Holds Biennial General Assembly

CHICAGO -- The Armenian Evangelical Union of North America (AEUNA) held its 23rd Biennial General Assembly June 23-26, 2016 at Double Three by Hilton Hotel Skokie, IL, hosted by the Armenian Evangelical Church of Chicago.

The theme of the convention was "Reclaiming the Zeal of Our Founders" and Rev. Jackson Crum was its main speaker. 280 participants, including the Armenian Evangelical Youth Fellowship (AEYF), which was also having its 20th General Convention, enjoyed three days of worship and fellowship, and conducted business meetings.

During the General Assembly AEUNA celebrated the 170th Anniversary of the Armenian Evangelical Church, and The hosting church (of Chicago) celebrated its 100th Anniversary.

The Assembly concluded on Saturday evening with a Gala Banquet, where retired Armenian Evangelical Pastors were honored for their faithful ministry in AEUNA, and a joint worship service on Sunday morning with the local Armenian Evangelical Church.

The General Assembly adopted the following resolutions:

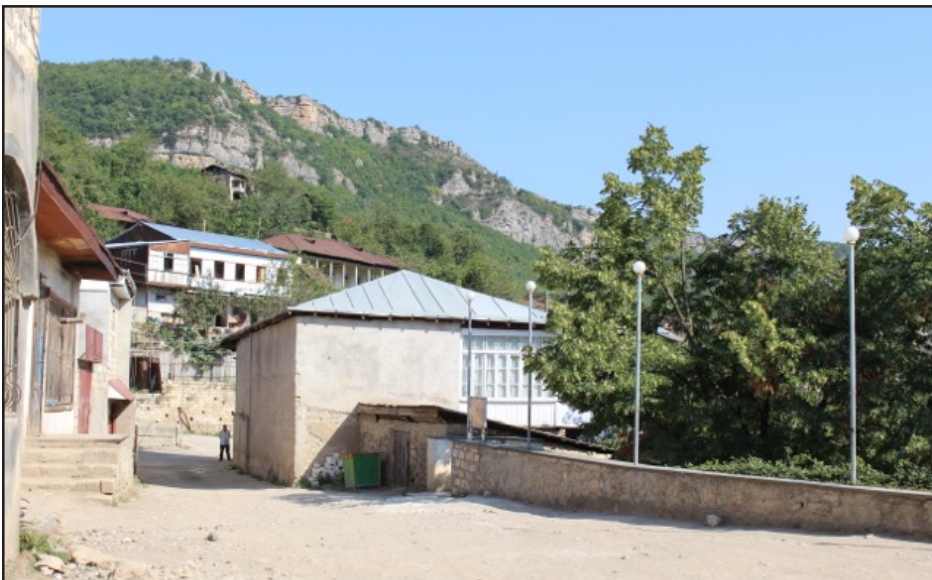
-Rev. Berdj Djambazian was elected for four-year term of service as Minister to the Union.

- Rev. Dr. Ara Chakerian was elected as Moderator and Rev. Dr. Avedis Boynerian as vice-moderator of the Board of Directors of the AEUNA.

-Rev. Dr. Ara Jizmejian was appointed as Eastern Region Director of AEUNA/AEYF ministries.

-The revised AEUNA By-Laws was ratified by the General Assembly.

Unseen Armenia - Metz Tagher

By Hovsep Daghdigian

Mets Tagher is a village in the Hadrut district of Artsakh/Nagorno Karabagh. Legend indicates that settlers were brought to the region from Tigranagert (in Artsakh) by a priest named Daniel Gzhetsi in the 5-6th c, settling with the local inhabitants. Gzhetsi established the first "free" community called Kazh; It is not clear: "free" from what or whom? According to my slightly dated "Discovered Paradise, Karabagh Guide" (2006) the village boasts fine examples of civil architecture which, indeed, it does.

The road from Stepanakert through Karmir Shuga to the access road to Meds Tagher is fine, with the exception of a few spots that need

repaving. The access road to the village is unpaved but entirely passable. As we drove by some spectacular cliffs the village appeared in the distance, with its Soorp Amenaprgitch (All Saviors) church clearly visible. The inscription over the door of the recently renovated church indicates 1846. However, a document posted within the church indicates that Soorp Amenaprgitch existed here in the 13thc. In the 19thc a new church was built on the site with efforts to preserve the surviving elements of the old church.

We met the family in the house next to the church. They were relatives of USSR Air Marshal Armenag Khudiakov (1), head of the Soviet Air Force 'till 1950. He was the Soviet Union's highest ranking air force

Prof. Barlow Der Mugrdechian to Speak on "The Armenian Diaspora: Lebanon"

FRESNO - Fresno State University Armenian Studies Program Director Prof. Barlow Der Mugrdechian will give a presentation on "The Armenian Diaspora: Lebanon " at 7:30PM on Friday, September 9, in the University Business Center, Alice Peters Auditorium, Room 191, on the Fresno State campus.

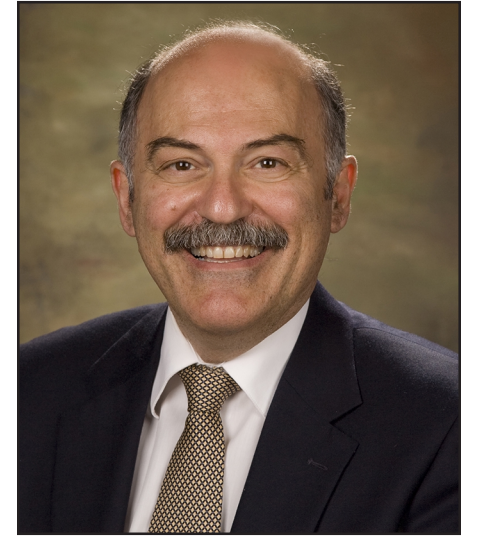
The presentation will be the first in the Fall Lecture Series of the Armenian Studies Program, with financial support from the Leon S. Peters Foundation.

Prof. Der Mugrdechian will discuss the significance of the Armenian community in Lebanon, one of the most important Diasporan centers. The Armenians have maintained a vibrant communal life in the midst of the general political instability of the Middle East. Der Mugrdechian's talk will focus on the current community and the challenges that it faces, while emphasizing the continued vitality of the Armenians in Lebanon. Der Mugrdechian was invited by the Tekeyan Cultural Association to Beirut in the summer of 2016 to give a talk. While in Lebanon he visited some of the major Armenian institutions in the country.

Prof. Barlow Der Mugrdechian is Director of the Armenian Studies Program at Fresno State and teaches

officer, and was born in that house. During Stalin's infamous purges, Khudiakov was falsely accused of being an "enemy of the state". This designation indicated that the accused individual was too powerful or too popular and, if he or she wished, potentially could pose a threat to Stalin. Khudiakov was executed. After Stalin's death and the subsequent execution of Soviet Secret Police chief Berria, a trial of Khudiakov was held. He was found innocent of any crime. As a friend commented, "How nice!"

Within the village (2) is a museum dedicated to Air Marshal Armenag Khudiakov, with his jet fighter mounted outside. The museum and plane dedicated to this Armenian hero were established only after Artsakh won its independence from Azerbaijan. Inside the museum there is information about Khudiakov, his uniform, and photographs both of him and of recent Armenian freedom fighters. The museum and plane could use some renovation but, given the situation, its existence is an example of the heroism of Artsakh's

courses in Armenian language, art, literature, and history. He is the President of the Society for Armenian Studies and is the editor of the Armenian Series of The Press at California State University, Fresno.

The lecture is free and open to the public. Free parking is available at Fresno State Lots P5 and P6, near the University Business Center. Parking permits are not necessary for Friday night lectures.

For more information about the lecture please contact the Armenian Studies Program at 278-2669, or visit our website at www.fresnostate.edu/armenianstudies.

Statue of Air Marshal Armenag Khudiakov

people and their resolve to remember and honor our heroes.

(1) In Russia Khudiakov was known as "Air Marshal Khanferyants".

(2) Handmade products from Medz Tagher village are available at Karabagh Carpets, 35 Mashtots Ave, Yerevan

MEHER BABIAN, D.D.S.
General Dentistry

1111 S. Glendale Avenue
Suite 206
Glendale, CA 91205

Tel: (818) 547-0884
Tel: (818) 547-1476

ԷՐՏՈՂԱՆ ԵՒ ԿԻԼԵՆ... ՀԻՆ ԲԱՐԵԿԱՍՆԵՐ, ՆՈՐ ԹՇՆԱՄԻՆԵՐ

ՀԱՍԲԱՐՁՈՒՄ ԱՂՊԱՇԵԱՆ

Թուրքիոյ արդի հանրապետութիւնը հիմնուեցաւ 1923ին, Մուսթաֆա Քեմալ Աթաթիւրքի կողմէ, որ եղաւ նաեւ առաջին նախագահը եւ աշխարհիկ վարչակարգ սահմանեց երկրին մէջ: Այն ժամանակէն ի վեր, փորձեր եղան Աթաթիւրքի սկզբունքներէն շեղելու դէպի արմատական իսլամութիւն, սակայն անոնց վերջ դրուեցաւ բանակին կողմէ. անոնցմէ վերջինն էր Նաճմ էլտին Արպիքանի իսլամական վարչակարգի փորձը (1996-1997):

Այսուհանդերձ, Ապտուլլահ Կիւլ (2002-2003), Ռեչեփ Թայիփ էրտողան (2003-2014) եւ Ահմետ Տաուլթօղլու (2014-2016), որոնք իսլամ-արմատական Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութեան անդամ են, յաջորդաբար երկրի վարչապետները եղան. Կիւլ նաեւ նախկին նախագահն էր (2007-2014), իսկ էրտողան՝ ներկայիս գործող նախագահը: Պինալի Երլաւըրը, որ նոյն կուսակցութեան անդամ է, եւս ներկայիս գործող վարչապետն է: Հետեւաբար, իսլամ կրօնական խողովակներ կրկին սեղանի վրայ է եւ այս անգամ կը խողովակ երկու հօր կողմերու միջեւ՝ էրտողան եւ Ֆեթհուլլահ Կիւլին:

ՖԵԹՀՈՒԼԼԱՀ ԿԻԼԵՆԸ ԵՒ «ՀԻՉՄԵԹ»Ը

Ֆեթհուլլահ Կիւլին ծայրայեղ կրօնամոլ եւ իսլամութիւն քարոզող մտաւորական մըն է. ան եղած է «մոլլա»՝ իսլամութեան քարոզիչ: Իզմիրի «Քասթանէ Պազար» մզկիթին դուրս ելլելով՝ ան պտտած է Թուրքիոյ գանազան վայրերը, իբրեւ քարոզիչ, եւ դրոշմը ձգած է ամէն տեղ: Իր հետեւորդները իրենց նուիրատուութիւններով բազմաթիւ դպրոցներ եւ մզկիթներ կառուցած են, նոյնպէս՝ թերթեր եւ զէրքեր հրատարակած ու ձայնասփիւռի եւ պատկերասփիւռի կայաններ հիմնած: Նախկին սովետական իսլամ երկիրներու եւ շատ այլ երկիրներու մէջ իր դպրոցները ընդարձակելով, ի միջի աչլոց նաեւ Ամերիկայի մէջ (շուրջ 100 դպրոց), «Հիզմեէ» (արաբերէնով՝ Ծառայութիւն) կոչուած Կիւլինի ծրագիրը հակաջ ուժ մը դարձաւ, մասնաւորապէս երբ ան իր առեւտրական եւ գործառնական ներդրումները ու կապերը ունեցաւ երկրէն ներս թէ դուրս. Կուլին դարձաւ քաղաքական գործիչ եւ մեծ ազդեցութեան տէր անձ: Արեւմտեան մամուլը Կիւլինը թշնամի չնկատեց, սակայն իր թուրք հակառակորդները գաջն իսկական վտանգ համարեցին Թուրքիոյ աշխարհիկութեան:

1999ին, պետութեան ճնշումին տակ, Կիւլին երկիրը լքեց եւ Միացեալ Նահանգներ հաստատուեցաւ: Ան իր հետեւորդներուն յայտնած էր, թէ ինք դանդաղօրէն պիտի աշխատի Թուրքիոյ աշխարհիկ համակարգ փոխելու եւ փոխարէնը՝ իսլամական համակարգ հաստատելու. բան մը, զոր իրականացնել կ'աշխատի նաեւ էրտողանը:

ԷՐՏՈՂԱՆ ԵՒ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՆՈՐ ԿԱՅՍՐՈՒԹԻՒՆԸ

Թուրքիոյ նախագահ էրտողանը կրցաւ իր երկրին տնտեսութիւնը զարգացնել, բաւական ու-

ժեղ բանակ պատրաստել եւ իսլամներու աջակցութիւնը ապահովել: Ան նոր-Օսմանեան կայսրութիւն մը հիմնելու ծրագիր պատրաստած է. իր յաջորդ ծրագիրն է՝ երկրի կառավարման խորհրդարանական համակարգը նախագահական համակարգով փոխարինել, նոր սահմանադրութիւն որդեգրել եւ երկիրը աւելի ազատ կերպով ղեկավարել: Այսպիսով, ան մենատիրութեան կը ձգտի եւ կը ջանայ իր արդի Օսմանեան կայսրութեան տնտեսական, կրօնական ու ռազմական ազդեցութիւնը ընդարձակել դէպի արեւելք, Ասիոյ թրքախօս երկիրները, եւ հարաւ՝ դէպի արաբական երկիրները: Էրտողան շատ կողմնակիցներ ունի իր երկրէն ներս, սակայն, միաժամանակ նաեւ՝ ընդդիմադիրներ. Կիւլինի հետեւորդ-

Սէկը առ միւսին գարկ

ները ութտոնուկի նման տարածուած են պետութեան բոլոր օղակներէն ներս, ինչպէս նաեւ՝ բանակին մէջ. քիւրտերը զինեալ պայքար կը մղեն էրտողանի դէմ.

Պահէլիի Քեմալական կուսակցութիւնն ալ համակիր չէ անոր: Իսկ երկրէն դուրս, էրտողան միշտ

Շար.ը էջ 18

Ընկերային Խրախնճանք 95 Հ.Մ.Մ.ի ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ - ամենակին առթիւ

Կազմակերպութեամբ՝
Փասատինայի Հ.Մ.Մ.-ի Վարչութեան
Երեկոն կը խանդավառէ՝
Առնօ Մկրտչեան

Ուրբաթ, 26 Օգոստոս, 2016
երեկոյեան ժամը 8:00-էն սկսեալ
Հ.Կ.Բ.Մ.-ի «Կարօ Սողանալեան» սրահին մէջ
1060 N. Allen Ave., Pasadena, CA 91104

Մուտքի Նուէր՝ \$35.00
ՏՈՄՍԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼ՝ (626)354-5924 կամ (818)384-2987

Նոր Գիրքեր «ՀԱՅ ՍԿԱՈՒՏԻՆ ՈՒՂԵՑՈՅՑԸ»

Թերթերով «Հայ Սկաուտին Ուղեցույցը» խորագիրը կրող 416 էջոց նորատիպը, մարդ կը համոզուի, թէ ինչ լայն, հետաքրքրական եւ օգտակար «մասնագիտութիւն» է սկաուտութիւնը:

Հատորը որ համադրուած եւ խմբագրուած է ընդհանուր խմբագրութեան Նագելի էպէեան-Նալպանտեանի կողմէ, արդիւնքն է բարեխիղճ եւ հմուտ աշխատանքի: Ան տարիներով մօտիկ կանգնած ըլլալով սկաուտութեան, անկէ ներս ստանձնելով պատասխանատու պաշտօններ, կարողացած է մատչելի ոճով, հասկնալի բացատրութիւններով, գործնական գիտելիքներով եւ օգտակար տեղեկութիւններով հրամցել մնայուն արժէքներ կայացնող հատոր մը. սկաուտին համար խիստ պիտանի ուղեցույց մը:

«Ինչո՞ւ Այս Գիրքը» ներածական գրութեան մէջ աշխատասիրողը կը պարզէ իր նպատակը եւ պատճառը «Այս գիրքի հրատարակումը կը զուգորդուի նաեւ Հ.Մ.Մ.-ի սկաուտական շարժման հիմնադրութեան 80 ամեակին (1935), ինչպէս նաեւ Հայոց Յեղափոխութեան 100-ամեայ տարելիցին, հետեւաբար այսպիսով ալ հայ ժողովուրդի համար ճակատագրական եւ անմոռանալի ոճի ռոմանտիկ զօնով ազգային պարտքին մեր համեստ նպաստը բերած կ'ըլլանք»: Դիպուկ է հետեւեալ միտքը. «Ի վերջոյ «նախկին» սկաուտ գոյութիւնն չունի: Ենթակեալ մէջ մը որ եղաւ սկաուտ, իր ամբողջ կեանքի ընթացքին կը մնայ այդպիսին»:

Հատորին լոյս ընծայման հովանաւորութիւնը ստանձնած Հ.Մ.Մ.-ի կեդրոնական վարչութիւնը եւս ունի իր խօսքը, ուր կ'ըսուի. «Հայ պարմանին-պարմանութեան համար սկաուտութիւնը ըլլալով հոգե-մարմնական դաստիարակութեան դպրոց, ունի գիտելիքներու իր մթերքը, ապա՝ գիրքը, համադրութիւնն է այդ գիտելիքներու մթերքին, որ իւրաքանչիւր սկաուտին համար օգտակար է եւ ուսանելի»:

9 գլուխներէ բաղկացած հատորը կը սկսի սկաուտութեան մասին յատկանշական վկայութիւններով. թէ ի՞նչ է անոր նպատակը, ստեղծած ոգին, ինչպիսի ժողովրդականութիւն վայելած է աշխարհով մէկ, ինչպիսի ակնաւոր դէմքեր եղած են սկաուտական շարժման մէջ կը պարզուի մեր առջեւ: 2-րդ գլուխը յագեցած է պատմական ճշմարտութեան շուրջ՝ ուր կան տուեալներ, պատկերներ ու փաստեր: Ապա՝ սկաուտութեան գոյաբուծման հայ կեանքէն ներս, որուն ծառայած են Յովհաննէս Հինդլեան, Շաւարշ Քրիսեան, Վահան Չերազ, որմէ հետք՝ Հ.Մ.Մ.-ի պատմութեան մասին կան անհրաժեշտ տեղեկութիւններ:

3-րդ եւ 4-րդ գլուխները սկաուտութեան տեսական եւ գործնական գիտելիքներու մասին է: Ըստ անոր՝ սկաուտութեան նպատակներէն են՝ անձի նկարագրի եւ անձնաւորութեան կազմաւորում, կեանքի դժուարութեանց յարթահարում, ֆիզիքական կազմաւորում, ընկերային կեանքէ ներս գործունէայ ներկայութիւն, զուարթ թախտհոլութիւն, աստուածավախութիւն:

Ապա՝ անոր սկզբունքները,

գործելակերպը, երդումը, դասնանքը, կազմակերպչական աշխատանքները, դրօշակներու եւ զինանշաններու բացատրութիւններ, բանակումի գոյքերու մասին, աղօթքի, տարազի, արշաւի, կանոնագիրի շուրջ բացատրութիւններ: Շատ օգտակար է գործնական ուղղութիւնները, որոնք տրուած են գիրքին մէջ. ոեւէ անհատ եթէ կ'ուզէ բանակումի մասնակցիլ, խիստ տեղին է ունենալ այս գիրքը՝ որպէս օժանդակ ուղեցույց: Այս մասը բնականաբար ծաւալուն է՝ ընդգրկելով ցուցմունքներու շտեմարան մը սկաուտին համար:

Վրանի պատրաստում, ճաշ պատրաստելու եղանակներ, Մօրսի աչբուբենը, սննդականոն, կայմի բարձրացում, ձեռքի նշաններ եւ այլն:

Խմբագրութեան Ն. էպէեան-Նալպանտեան ճիշդ կողմնորոշուելով փոխանցած է նաեւ հիմնարար տեղեկութիւններ առաջին բուժական օգնութեան մասին, թէ ինչպիսի պատահարներ, անպատեւելի դէպքեր կրնան պատահիլ, որոնցմէ պէտք է զգուշանալ եւ կամ նախնական միջոցներով փրկել բուժման կարիք ունեցող ոեւէ անհատ: Հրապուրիչ նկարներով եւ գործնապաշտ թելադրանքներով ընթերցողը անպայման սորվելիք ունի անկէ:

Մինչ 6-րդ գլուխը սկաուտական խաղեր են՝ դաստիարակչական, ուսուցողական եւ մարմնամարզական առումներով:

Իսկ ուսանելի է 7-րդ գլուխը, որ կ'առնչուի հայոց պատմութեան, աշխարհագրութեան, պատմական իրադարձութեանց, թագաւորութեանց, հայ եկեղեցուց, Լեւոնային Ղարաբաղի, Կիլիկիոյ, սփիւռքի, ծպտեալ հայերու եւ այլ կարեւոր տուեալներ, նաեւ՝ ժամանակագրութիւն հայոց պատմութեան: 8-րդ գլուխը սկաուտական կարգաստիճաններու բացատրութիւնն է՝ նորընծայ,

Բ. կարգի, Ա. կարգի եւ Արարատեան սկաուտ: Թէ ինչ պէտք է գիտնան անոնք՝ կը ներկայացնէ հեղինակը:

Խմբագրութեան հիմնուած է աղբիւրներու լայն տեղեկութեանց վրայ՝ նշուած հատորին մէջ. ինչ-

ԵԳԻՊՏԱՅԱՅ ԱՆՈՒԱՆԻ ՆԿԱՐԻՉ ՍԻՄՈՆ ՍԱՄՍՈՆԵԱՆ (Ծննդեան 100-ամեակին առթիւ)

Արուեստի քննադատները վերջապէս համոզուեցան որ վերացական արուեստի կեդրոնները ոչ միայն Փարիզը, Մոսկուան կամ Միւնխիւր եղած են, այլեւ տարածուած են աշխարհի տարբեր շրջանները եւ դրական արձագանգ գտած շատ կարճ ժամանակարշջանի մը մէջ:

Գեղանկարչութեան մէջ Միջին Արեւելքի նկարիչներու փառանքի փայլուն աստղերէն մին հանդիսացաւ մեծ եղեռնէն վերապրող սերունդին պատկանող Սիմոն Սամսոնեան, որ նախքան Միացեալ Նահանգներ հաստատուելը ստեղծագործական բեղուն կեանք մը ունեցաւ Գահիրէի մէջ:

Ծնած է 1916ին Սամսոն: 1929ին հաստատուած է Եգիպտոս: 1935ին լաւագոյն մրցանակով աւարտած է տեղւոյն «Լէօնարտօ Տա Վինչի»ի անուան իտալական գեղարուեստական վարժարանը: 1935-1967ին մշտապէս մասնակցած է Եգիպտոսի կրթական Նախարարութեան կողմէ հովանաւորուած «Գահիրէի Սալոն»ի տարեկան ցուցահանդէսներուն, արժանանալով երեք ոսկեմետալներու (1964, 1965 եւ 1967):

Ս. Սամսոնեան մասնակցած է միջազգային ցուցահանդէսներու: Ունեցած է նաեւ բազմաթիւ անհատական ցուցահանդէսներ Գահիրէ (1936-1949), Աթէնք (1968), Նիւ Եորք (1968-1972) եւ Երեւան (1973):

Ս. Սամսոնեանի երանգապնակի ուշագրաւ ստեղծագործութիւններէն են «Հանգիստ», «Մանուկը գրած պահուստ», «Մայրական Գուրգուրանք», «Կարուհին», «Երեխաներ», «Թախիծ», «Մովափին», «Եգիպտոսիւն» եւ այլն:

պէս նաեւ իր անձնական փորձառութեան կրցած է ներմուծել աշխատութեան մէջ: Ան սերտած է գրեթէ բոլոր գործերը նիւթին հետ առնչուած:

Գիրքին հրատարակման օժանդակած են Հ.Մ.Մ.-ական հոյլ մը հաւատաւոր ընկերներ: Հետաքրքրական է, որ խօսքեր ալ ուղղուած են ծնողներուն՝ «Յիշեցէ՛ք, որ սկաուտիզմը կը հետաքրքրուի բոլոր մանուկներով եւ պատանիներով»: Գիրքի վերջին կողքը հեղինակին կենսագրական տուեալներն

Իր ստեղծագործութիւններուն մէջ ի յայտ եկած են երփներանգ ոճեր, որոնց մէջ առկայ են թէ խորանարդայինը (cubism), թէ խորհրդանշականը (symbolism), թէ մարդկայնականը (humanism) եւ թէ արտաքին ազդեցութիւնները Պրքէն եւ Փիքասոյն: Ի վերջոյ այս բոլորի միաձուլումով եւ ընդելուզումով յառաջ եկած է իր անհատական ինքնուրոյն ոճը, ուր առկայ են գոյներու ներդաշնակութիւնն ու ինքնատուրութիւնը:

Սիմոն Սամսոնեանի երանգապնակի արտադրութիւնները կը գտնուին Հանթինկթընի, Նիւ Եորքի, Ֆրանսայի, Եգիպտոսի, Հայաստանի եւ այլ թանգարաններու մէջ:

Ներկայիս Ս. Սամսոնեանի գործերը ցուցադրութեան դրուած են համացանցի մէջ:

Գ. ՄՈՒՈՑԵԱՆ

են: Գիրքը ձօնուած է հեղինակին վաղամեծիկ եղբօր, տիպար սկաուտ Գրիգոր էպէեանին:

Այնուամենայնիւ, շնորհաւորելի է հեղինակին համբերատար եւ հետեւողական աշխատանքը կեանքի կոչելու այս գործնական ուղեցույցը: Հ.Մ.Մ.-ականներուն եւ ցանկացած հայ սկաուտի համար այս ուղեցույցը պէտք է ըլլայ ոչ թէ գրադարանի նմոյշ կամ զարդ, այլ՝ անբաժանելի ընկեր՝ անկէ սորվելու եւ օգտուելու համար:

2016-Ի ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՊԵՊՕ ՍԻՄՈՆԵԱՆ

ՊԵՊՕ ՍԻՄՈՆԵԱՆ
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՃԱՄԲՈՒՆ ՎՐԱՅ

Հայաստանի Հանրապետության
Հ.Մ.Մ.-ի Կեդրոնական Վարչութեան

Նագելի էպէեան-Նալպանտեան
ՀԱՅ ՍԿԱՈՒՏԻՆ
ՈՒՂԵՑՈՅՑԸ

Սկաուտական կրթութեան անհրաժեշտութիւնը հայ նորահաս սերունդներու մէջ արմատաւորելու լիարժէք մարդու յատկութիւնները:

ԿԸ ՎԱՃԱՐՈՒԻՆ ՀԵՏԵԻԵԱԼ ԳՐԱՏՈՒՆՆԵՐԸ

<p style="font-weight: bold; font-size: small;">ԱՊՐԻԼ ԳՐԱՏՈՒՆ ABRIL BOOKSTORE</p> <p style="font-size: x-small;">415 East Broadway • Glendale, CA 91205 abrillbook.com 818 • 243 • 4112</p>	<p style="font-weight: bold; font-size: small;">ՊԵՐՃ ԳՐԱՏՈՒՆ BERJ BOOKSTORE</p> <p style="font-size: x-small;">422 South Central Avenue • Glendale, CA 91204 818 • 244 • 3830</p>
---	---

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱԹԵԱՆԻ ՎԱՍՏԱԿԸ

ՍԱՐԳԻՍ ՎԱՅՎԱԳՆ

Աւելի քան վեց տասնամեակներու վրայ տարածուող գաղափարական եւ զգացական սրտակցութիւնը կ'ամրապնդէր մեր բարեկամութիւնը: Պէջութի Պուրճ Համուտ կոչուող հայահոտ խառնարանին մէջ, այլապէս գատորոշուող մեր խմբակին մէջ, ինք արդէն, պատանի տարիքին, բանաստեղծն էր եւ այդպէս ալ մնաց բանաստեղծ՝ խառնուածքով եւ գործով, հետզհետէ ձեւաւորուող իր տաղանդով: Վկայ՝ 1970-էն մինչեւ իր շիջումը, լոյս ընծայուած երեք քերթողագիրքերը. «Ես կը սիրեմ կեանքը», «Միջնարար»ը, «Գիշեր եւ ցերեկ»ը եւ յետ մահու, իր գաւկիին կողմէ տպուած չորրորդ «Պարզեան օրերուն» հատորը, որոնք պարբերաբար բացառապէս ինքնատեղ Մաթեանին ապրած հոգեկան աշխարհը եւ անոր ներհայեցողութեան շրջափոխութիւնները, երազներն ու տագնապները, շրջապատ աշխարհի յարատեւ դէպի կարծրացում գացող փոփոխութիւններուն դիմաց:

Բանաստեղծը, արեւածաղիկի մը հանգոյն եւ կամ ջերմաչափի մը ճշգրտութեամբ, արտացոլացող իր անզայտելի գմայլանքն ու հիացումը բնութեան գեղեցկութիւններուն եւ տիեզերական սքանչազեղ խորհուրդներուն ընկալումով: Ան բուռն թափով սիրեց կեանքն ու մարդերը գանոնք օծելով բարութեան եւ գեղեցկութեան հեշտագեղ պարոյրով մը, եւ որոնք գինք դարձուցին քնարականօրէն երազային ուռման-թիւք մը

«Թաքուն կանչէ հմայուած ճամբայ կ'իյնամ առանձին...
Շուրջս փռուած ամէն ինչ, լեռ, դաշտ ու ծառ ու խոտն իսկ,
Ծով խորհուրդին մէջ իրենց ընկզմեր են հիմա գիս,
Չոր միջնաւ պահն այս կարծես ինձմէ պահած ըլլային...
Գեղաիրաշ տաճարի դարպասէն ցերս կը մտնեմ,
Որուն ջախերն երփնացող, ծաղիկներն են հրաշուի,
Ու կ'արբեմամ հովերուն կենսապարգել բոյրերէն,
Ինչպէս խունկի քուլայէն աղուամրմունց բուրվառի...»

Ու թեւ լուռ կը խոսկան իրել ժամուոր մ'երկիւղած,
Բայց կարկասով մը անզուսպ քովէ սահող գետակն այս,
Գոհութեամ երգս ժայթքած ընդերքներէն հոգիս...»

Չե՛մ գգար թէ ինչպէ՛ս կը բաժնէ մէկն ինձմէ գիս,
Կը սերմանէ մաս առ մաս Ձիս յանձնելով անհունի լուսատարած յորձանքին»:

Չգայապաշտ այս պայծառ քնարականութիւնը սակայն շուտով դէմ յանդիման գալով շրջապատի կարծր ու դաժան իրականութեան, եւ մանաւանդ կրելով երկրին միջբաղաբացիական երկարաշունչ պատերազմին, մահ ու աւեր սփռող անդոհանքը, բանաստեղծը նախ այլապէս, պիտի որոնէր հոգեկան այլ ապաստարաններ, չյանձնուելու համար բարձրացող յուսախաբուութեան պղտոր ալիքներուն: «Բլրակին տնակ»ն էր ան, որպէս «գիւրկ բացուած», ուր «անյայտ պարիկ մը հրաշք, արմատախիլ կը նետէ ցաւի տատանն

յօշոտող»:

Ուրիշ տեղ մը, կ'ապաւինի գիրքերու աշխարհի սպեղանիին, բացազանչելով.

«Հիմա նորէն... կողքերդ երկու թելիկներու պէս ծալլած,
Քեզ իմ կուրծքիս կը սեղմեմ՝ այրող սիրով մը վսեմ,
Որ միմիայն քեզի՝ հետ անցնիմ բախող ալ մահուան,
Ու Տէրն եթէ կամենայ որ ես կեանքի ետ դառնամ,
Նորէն գտնեմ քե՛զ միայն»:

Ան հետզհետէ կ'անդրադառնայ թէ մեքենական դարին գործած աւերները որքան եղծանած են իր սիրած մարդիկը եւ դառնացուցած իր պաշտած կեանքը: Աւելին, երկրին ազգամիջեան անվերջ պատերազմը քանդող՝ կը փակէ ելքի ամէն յոյս: Ա՛լ յուսախաբուութեան ոլորապտոյտն է գինք մըրկողը ու իր երգը քնքաքը թօթափելով, կը դառնայ ցատուծի ու բողբոջի ժայթք.

«Երկինքը վէս՝ երազներու վարդաստան,
Որուն վարդէն տարացել կը կազմէինք մենք փունջեր...
Հիմա դժոխք է դարձեր,
Որ խորտակած պատուարներն իր բարձրաբերձ,
Իր լաւային ժայթքով թէժ,
Կ'ողողէ մեզ անընդմէջ:

Ատելավառ գայրոյթի հնոցներուն մէջ ծուլուած՝
Թնդանօթներ ու հրթիռներ վիթխարի,
Իրենց բոցէ լախտերով կը հարուածեն անդադրում՝
...Տեղատարափ անձրեւի պէս վարարում՝
Կ'իջնէ հարուածն այդ լախտերուն մահասփիւռ,
Երդիքներուն վրայ բիւր ...՝
...Իսկ ես...
Արդ կը գոռամ՝
Ծագերն հիմէն դողող աղաղակով ահաձայն
Հերի՛ք այլեւս, հերի՛ք այլեւս,
Տուէ՛ք վերջ,
Արիւնարբու ցեմգութեան»:

Անկախ ժամանակի ու մթնոլորտի կապանքներէն, Մաթեան երկնած է նաեւ ութ տողանոց անվերնագիր բանաստեղծութիւններու ստուար խուրճ մը, «Գիշեր եւ ցերեկ» խորագիրով, ուր հակիրճ, հատու խտացումով եւ ճարտարութեամբ տարածած է պահին, դիպուածին ու տրամադրութեան առթած խոհերն ու մտորումները: Տեսակ մը կեանքի, մարդոց, երեւոյթներու հանդէպ մաթեանական դաւանանքներու իմաստասիրական շարահիւստութիւն: Ճաշակ մը տալու համար մէջբերեմ հատ մը.

«Դառնամ ու նորէն փա՛ռք տամ ես կեանքին,
Երկիրպագանեմ կեանքի՛ն ես դարձեալ,
Յաւերժ յոյգերու վսեմ արփի-ին,
Աւետարանի՛ն խոհերու անծայր:

Որքան ալ կեանքէն ես խոց ստանամ,
Հարուած ու դաւեր, մահացո՛ւ անկում,
Բայց իմ բաժակով լեցուող յաւիտեան՝
Կեանք, քու կեանքդ ես կ'ըմպեմ անդադրում»:

Մեր բոլորին պէս, Մաթեանն ալ ի վերջոյ հարկադրուեցաւ ձեռք

RAVISHED PARADISE ՄՐՑԱՆԱԿԱԿԻՐ

ՍԱՐՏԻԿ ՄԱՏԵՆՃԵԱՆ

Յուլիս 21, 2016 թուականին, Hollywood Book Festival-էն ստացուած Ե-նամակ մը կը շնորհաւորէր Ravished Paradise, Forced March to Nothingness գիրքս որ շահած էր պատմութեան սեռի առաջին մրցանակը:

Լուրը շատ ուրախալի էր անսպասելի ըլլալուն համար: Մրցումին մասնակցողները ամերիկացիներ էին, իսկ Ravished Paradise՝ հայկական ցեղասպանութեան մասին գրուած գիրք մըն էր: Մենք՝ հայերս, իրագեկ ենք թէ մեր դատը, մանաւանդ հայկական ցեղասպանութեան հարցը ինչպիսի անտարբերութեան կամ անհոգութեան ենթակայ է: Ուրախ էի այն բանին համար որ գիրքս խորտակած էր այդ արուեստական անտարբերութեան պատնէշը եւ մրցանակ շահած: Այս իրականութիւնը գիտաւելի կը շահագրգռէր քան մրցանակը:

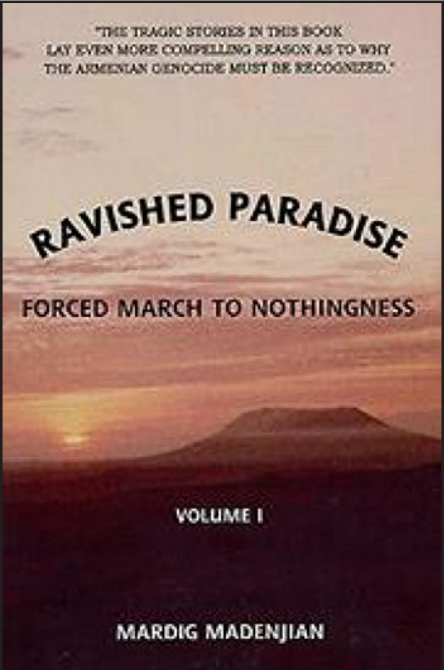
Ես երբեք չէի կասկածած գիրքիս՝ Ravished Paradise, Forced March to Nothingness-ի որակին մասին: Անոր հայերէն թարգմանութիւնը՝ «Բռնագրաւուած Դրախտը, Բռնագաղթ Դէպի Ոչնչութիւն» գիրքը մեծ յաջողութեան արժանացած էր հայ ընթերցողներու կողմէն եւ նաեւ գնահատական նամակներով եւ խօսքերով ողողուած էր, նոյնիսկ արեւելեան եւ արեւմտեան ասիերու հայկական թեմերու առաջնորդներէն: Անոր յաջողութիւնը պատճառ դարձաւ որ երկու տարուայ ընթացքին վեց յաջող գիրքեր հրատարակեմ մէկը միւսին ետեւէն: Ամերիկեան եւ հայկական գրական պատմութեան մէջ անպատեհ բան մըն է, ոչ միայն գիրքերու հրատարակութիւնը, այլ անոնց գտած յաջողութիւնը շնորհիւ գրասէր ընթերցողներու, որոնք բոլոր հրատարակուած գիրքերէս կը գնէին:

Օգոստոս ամսու 18-ին, Հոլիվուտի Բուզվելթ Պանդոկին Պլոսոմ Բուսին մէջ տեղի ունեցաւ մրցանակաբաշխութեան արարողութիւնը: Այս՝ այն սրահն է ուր տեղի ունեցած էր սինեմայի առաջին Օսքարի հանդիսութիւնը 1929 Մայիս 16-ին: Օրուան հանդիսավարն էր Պրուս Զէռինկ, իրեն օգնական ունենալով տիկին Սթէյսին:

Երեկոյեան ժամը 7:30-ին սկսած ընկերային բաժինը ներկաներու ծանօթացումով տեւեց մինչեւ ժամը 8:15: Պատուով սեղան մը գետեղուած էր ուր հեղինակները իրենց մրցանակակիր գիրքէն օրինակ մը կը ցուցադրէին հետաքրքիր ներկաներուն:

Ապա տեղի ունեցաւ մրցանակաբաշխութեան հանդիսութիւնը: Մրցանակ շահողներու թիւը 156-ը կ'անցնէր, աւելի քան 15 գրական սեռերու մասնակցողներով, ինչպէս՝ գեղարուեստական կամ երեւակայական, բանաստեղծութիւն եւ կենսագրութիւն, եւն.: Ամերիկայի մօտ եւ հեռու նահանգներէն մասնակցողներ կային, սակայն բոլորը չէին եկած մրցանակին ստանալու: 12 սեռերու հեղինակներ ներկայ էին եւ անոնցմէ միայն 17 անձեր խօսելու փափաք յայտնած էին, որոնց մէջ կար նաեւ անուս:

Պարոն Զեռինկ խօսք առնող հեղինակին հակիրճ կենսագրութիւնը կուտար նախ, ապա կը հրաւիրէր խօսելու ներկաներուն

իր գիրքին մասին: Ես խօսք առնողներէն չորրորդն էի որպէս պատմութեան ժանրի-սեռի յաղթական հեղինակը: Կար երկրորդ մրցանակի շահող մը եւ չորս պատուոյ յիշատակութիւն ստացածներ: Գուցէ տասնեակ անգամներ գրեր էի, սրբագրած եւ փոխած ներկայացնելիք խօսքս: Կը յամառէի հայկական ցեղասպանութեան մասին ծանրանալ, սակայն երեք ըոպէ իրաւունք ունէի եւ անկարելի էր փափաքած նիւթս խօսիլ այդ կարճ ժամանակամիջոցին: Բարեբախտաբար ճառախօսութեան դասընթացքի հետեւած էի մի քանի տասնամեակ առաջ եւ լաւ գիտէի խօսելիք նիւթս հետաքրքրական ձեւով ներկայացնելու ունկնդիրներուն:

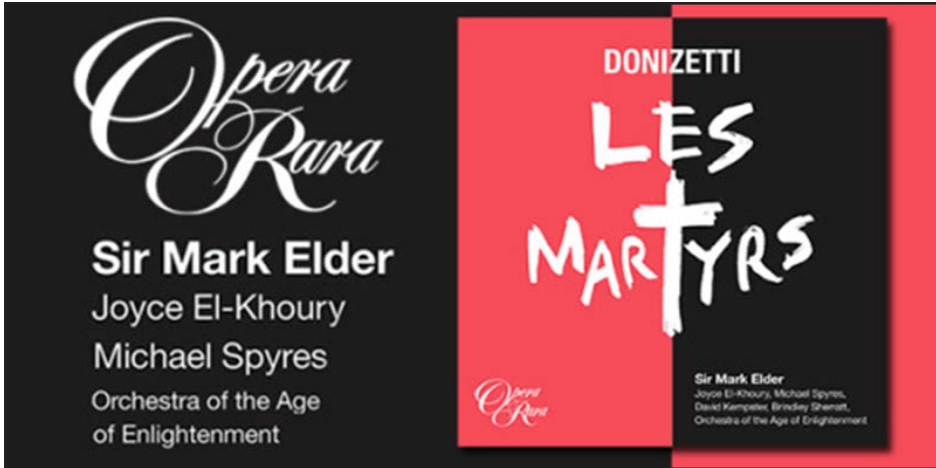
Մարտիկի խօսքը ներկայ մրցանակակիրներուն եւ հիւրերուն: «Բարի իրիկուն բոլորիդ: Եթէ փափաքիք սինեմայի որակով պատմական գիրք մը կարդալ, կամ եթէ ուզէք տեղեկանալ ամերիկեան պատմութեան չլսուած դէպքերու, Առաջին Աշխարհամարտի ճակատամարտերէն անծանօթ մնացած կուխներու եւ այդ ժամանակի քաղաքական էնթրիկներուն մասին, այս գիրքը կարդալու էք:

Մայիս 94 տարեկան էր 2001-ին, երբ անսպասելի կերպով ինձմէ խնդրեց իր կեանքի պատմութիւնը գրել: Երկու ամիս յետոյ մահացաւ եւ ես որոշեցի իր վերջին խնդրանքը կատարել:

Նախ գիրքիս խորագիրը կոչած էի «Առանց Մանկութեան Երեխաներ», որովհետեւ մանկութիւն չէին տեսած, այնպէս, ինչպէս աշխարհի միւս բոլոր երեխաները: Յետոյ չիչեցի հայրս, որ միշտ իր ծննդավայրին մասին «Երկրային Դրախտ» ըսելով կը խօսէր: Գիրքիս խորագիրը եղաւ «Բռնագրաւուած Դրախտը»: Հետագոտութիւններու ժամանակ, կարդացի Հալէպի կառավարչին մէկ նամակը ուղղուած Օսմանեան Ներքին Նախարարին, «Տասնեակ հազարներով գաղթականներ հաւաքուեցան հոս, ի՞նչ ընեմ»:

Նախարար Թալաթ կը գարմանայ որ մեծաթիւ գաղթականներ հասած են մինչեւ Հալէպ, մինչ ըստ իր ծրագրին, հայ կիներու, երեխաներու եւ տարեց մարդերու կարաւանները պէտք է ոչնչացուած ըլլային քիւրտերու եւ թուրք «Յատուկ Ջոկատներ»ուն կողմէ: Աւելցնեմ որ հայ տղամարդիկը

«ՄԱՐՏԻՐՈՍՆԵՐԸ» (LES MARTYRES) ՕՓԵՐԱՆ

ԱՍԱՏՈՒՐ ԿԻՉԵԼԵԱՆ

Կատեթանոյ Տոնիգեթթիի «Մարտիրոսները» հայերու համար ունի յատուկ նշանակութիւն, քանի որ օփերայի գործողութիւնները տեղի կ'ունենան Հայաստանի մէջ, հռոմէական տիրապետութեան շրջանին, ուր քրիստոնէութիւնը գաղտնորէն բաւական տարածուած էր: «Մարտիրոսները» կը բնութագրէ Հայաստանի մէջ քրիստոնէաներուն հայածանքն ու նահատակութիւնը, ինչպէս նաեւ նորածին այդ կրօնքը, որուն գաղափարախօսութիւնը Հռոմի շահերուն խոտոր կը համեմատէր՝ արմատախիւ ընելու հռոմէական Կայսրութեան որդեգրած քաղաքականութիւնը:

Սըր Մարք Էլտըր -Sir Mark Elder

«Մարտիրոսները» Տոնիգեթթիի «Պոլիտոս» (Poliuto) օփերայի վերամշակուած տարբերակն է, զոր ան գրած էր իտալերէնով Նափոլիի մէջ, ուր գրաքննութիւնը արգիլած էր անոր բեմադրութիւնը:

Տոնիգեթթին երբ Փարիզ հաստատուեցաւ, «Պոլիտոս»ը հիմնովին վերամշակեց, բնագիրը փոխեց Ֆրանսերէնի եւ անոր տուաւ «Մարտիրոսները» (Les Martyres) խորագիրը: Բացի լեզուական փոփոխութենէն՝ հեղինակը նոր նիւթ աւելցուց բնագրին վրայ օփերան ֆրանսական մտայնութեան ու ճաշակին պատշաճեցնելու նպատակով: Այդ առաջադրութենէն մղուած՝ Տոնիգեթթին ընդարձակեց նաեւ նուագախումբին ծաւալը, յաւելեալ ասերգներ կամ երաժշտագրոյցներ (repitatives) գրեց եւ ստեղծեց պալէի բաժին մը, որ 1840-ականներուն շքեղ օփերաներու փարիզեան բեմադրութիւններուն պարտադիր մէկ մասը կը կազմէր:

Այս յօդուածը նպատակ չունի հանգամանօրէն ներկայացնելու Տոնիգեթթին եւ իր ստեղծագործութիւնները, այլ պարզապէս անդադառնալու վերջին երկու տարիներուն «Մարտիրոսները» օփերային արձանագրած աննախ-

ընթաց յաջողութեան. յաջողութիւն՝ որուն մէջ կարեւոր դեր ունեցան հայ ազգային երեք բարերարներ, յանձինս ՀՀ նախկին վարչապետ եւ այժմու լիազօր դեսպան Արմէն Սարգիսեանի, Վաչէ Մանուկեանի եւ Հայկ Տիտիգեանի, որոնց հովանաւորութեամբ՝ 4 Նոյեմբեր 2014ին Օփերա Ռարան (Opera Rara) Արքայական Ֆեսթիվալ Համերգասրահին մէջ (Royal Festival Hall) ներկայացուց «Մարտիրոսները» օփերայի համերգային տարբերակը, մասնակցութեամբ աշխարհահռչակ Orchestra of the Age of Enlightenment-ի, գոր դեկավարեց անուանի խմբավար Սըր Մարք Էլտըր -Sir Mark Elder:

Գլխաւոր դերերը կատարեցին ծոյս էլ խուրի -Pauline, Տէյվիա Քեմփսթըր - Severe եւ Մայքըլ Սփայրս - Michael Spyres-Polyeucte:

Հովանաւորելով «Մարտիրոսները» օփերայի բեմադրութիւնը՝ վստահ եմ մեր բարերար հայրենակիցներուն նպատակը եղած է միջազգային երաժշտական շրջանակներուն ուշադրութիւնը հրահարել այն իրողութեան վրայ, որ Հայաստան եղած է քրիստոնէութեան բնօրրաններէն մէկը եւ հայ ժողովուրդը ապրած է եւ իր մշակութային արժէքները ստեղծած՝ հիմնուելով քրիստոնէական սկզբունքներու եւ արժէքներու վրայ:

Երաժշտական այս բացառիկ երեկոն արժանացաւ բոլոր քննադատներու անվերապահ գնահատանքին եւ աննախընթաց արձագանգ գտաւ միջազգային մամուլի եւ լրատուական գործակալութիւններու հաղորդումներուն մէջ: Լոնտոնի մէջ արձանագրած իր

յաջողութենէն յետո՛յ Օփերա Ռարան Տոնիգեթթիի «Մարտիրոսները» բեմադրեց այլ հռչակաւոր դահլիճներու մէջ եւս, իսկ 2015-ին՝ հրապարակեց անոր ձայնագրութիւնը (CD):

Տեղին է նշել որ իտալական դասական օփերայի այս հիանալի նմուշին կրճատուած տարբերակը, «Պոլիտոս» անուամբ, Հայաստանի Օփերայի եւ պալէի ազգային թատրոնը ներկայացուցած է Տիգրան Լեւոնեանի բեմադրութեամբ 2001-ին՝ քրիստոնէութեան Հայաստանի մէջ պետական կրօնք հռչակման 1700-ամեակի առիթով (տես՝ «168 Ժամ» 22 Յունիս 2016):

Այս տարի Տոնիգեթթիի «Մարտիրոսները» արձանագրեց յաղթանակ մը եւս, երբ 15 Մայիս 2016-ին, Լոնտոնի մէջ կայացած Միջազգային Օփերայի Մրցանակաբաշխութեան ընթացքին անոր ձայնակաւառակը (CD) արժանացաւ առաջին մրցանակի:

Ուրախութեամբ նշեմք նաեւ որ անուանի երգիչ Գեղամ Գրիգորեանի դուստրը, օփերայի երգչուհի Յասմիկ Գրիգորեան, նոյն մրցանակաբաշխութեան ընթացքին շահեցաւ «երիտասարդ կին երգչուհի» բաժնի առաջնութիւնը:

Կատեթանոյ Տոնիգեթթի (Gaetano Donizetti)

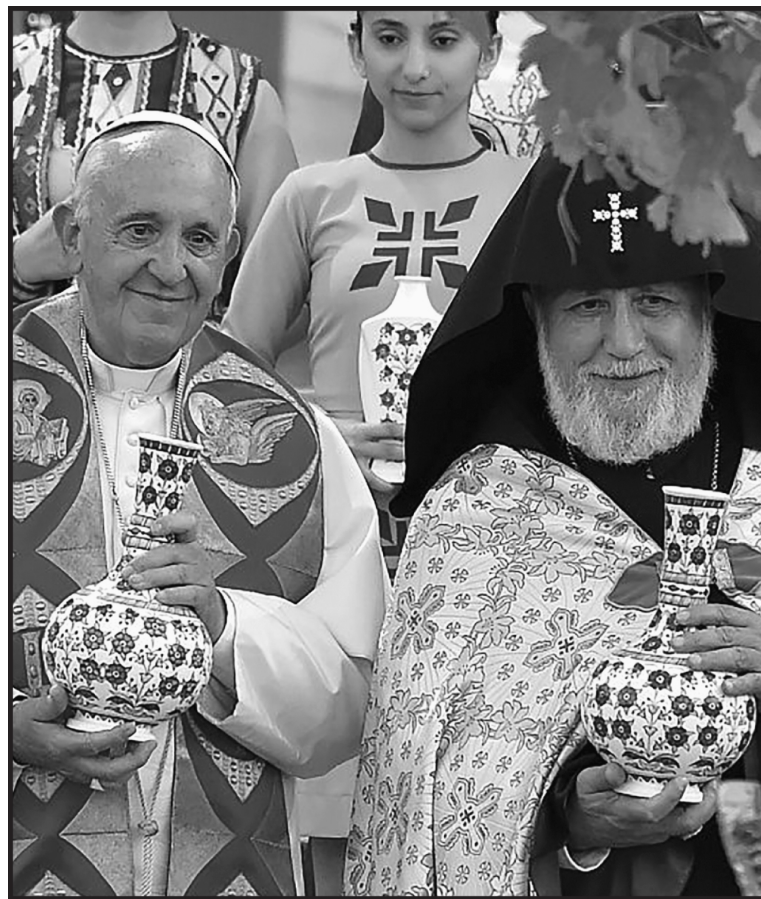
Իտալացի աշխարհահռչակ կոմպոզիտոր Կ. Տոնիգեթթի ծնած է Պերկամոյ, 29 Նոյեմբեր 1797 եւ մահացած՝ 8 Ապրիլ 1848ին նոյն քաղաքին մէջ: Գերմանացի կոմպոզիտոր Սիմոն Մայր Կատեթանոն փոքր տարիքէն կ'առնէ իր հովանիին ներքոյ ձրիաբար ընդունելով զայն իր իսկ հիմնած երաժշտական դպրոցը, ուր ան կը ստանայ մանրակրկիտ ուսում, յատկապէս բազմաձայն երաժշտական երկեր յօրինելու բարձր արուեստի բնագաւառէն ներս: Դարձեալ Սիմոն

Մայրի ջանքերով՝ Կատեթանոն կ'ընդունուի Պոլոնիայի Ակադեմեան, ուր դեռ հազիւ 19 տարեկան ան կը գրէ իր առաջին մէկ-արարնոց օփերան: Իր կեանքի ստեղծագործական տարիներուն Տոնիգեթթին կը գրէ շուրջ եօթանասուն օփերա: 1822-ին Սան Քարլոյ թատրոնի հրաւերով Տոնիգեթթի կը տեղափոխուի Նափոլի, ուր կ'ապրի մինչեւ Յունուար 1844: Քսան երկու տարիներու ընթացքին Նափոլիի Սան Քարլոյ թատրոնը կը բեմադրէ Տոնիգեթթիէն 51 օփերա: 1840-էն

սկսեալ ան իր ստեղծագործական եւ բեմադրական աշխատանքները կը կատարէ Նափոլիի, Փարիզի, Հռոմի եւ Վիեննայի մէջ: Բացի իր գործերէն՝ Տոնիգեթթին կը բեմադրէ նաեւ ուրիշ կոմպոզիտորներու օփերաները: 1843-էն սկսեալ ծանր հիւանդութիւնը պատճառ կը դառնայ որ Տոնիգեթթին սահմանափակէ իր գործունէութիւնը: 1846-ին գինք կը տեղափոխեն մտային հիւանդներու յատուկ հաստատութիւն մը, ուրկէ 1847-ի աւարտին բարեկամները Տոնիգեթթին կը տեղափոխեն Պերկամոյ, ուր եւ կը վախճանի 1848 Ապրիլին:

ՎԱՐՁՈՒ ԳՐԱՍԵՆՏԱԿՆԵՐ
1060 North Allen Ave Pasadena, CA 91104
Գրասենեակները վերանորոգուած եւ յարմար վարձքերով
հեռաձայնել՝ (626) 398-0506

Կազմակերպութեամբ՝
ԹԵՔԵԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ԼՈՍ ԱՆՃԵԼՍԻ ՄԱՍՆԱԾԻՂԻՈՒ
ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ
ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՊԻՆ
ԸԱՅԱՍՏԱՆ ԱՅՅԵԼՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱՐԺԵՐ
Դասախօս՝
ԳՈԿՏ. ՏԵՐ ԶԱԿԵՆ
ԱԿԱԳ ՔԱՀԱՆԱՅ ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆ
Այցելութեան ժապաւեճի ցուցադրութիւն
Հանդիսավար՝
ԲԱՐՍԵՂ ԳԱՐԹԱԼԵԱՆ
Հինգշաբթի, **ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1, 2016**
Երեկոյեան 7:30-ին
ԹՍՄ ՊԵՇԿԵՕԹԻՐԵԱՆ ՍՐԱՀ
1901 N. Allen Ave., Altadena, CA 91001
ՀԻՒՐԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ / ՄՈՒՏՔԸ ԱԶՍ

ԻՆՉ ԿԱՐԵԼԻ ԶԵ ՈՒՏԵԼ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ ՊԱՐԱՊ ՍՏԱՍՈՔՍԻՆ

Առաւօտը օրուան սկիզբն է, ու իրմէ կախեալ է, թէ ինչ ընթացք պիտի ունենայ ամբողջ օրը: Ուստի շատ կարեւոր է օրը սկսիլ ճիշդ նախաճաշով: Չէ՞ որ նախաճաշն կարեալ է, թէ ինչպէս պիտի զգաք ամբողջ օրուան ընթացքին:

Բոլորս ալ վարժուած ենք առաւօտեան տարբեր ուտելիքներ ուտելու, սակայն քիչեր կը մտածեն, թէ որ ուտելիքները ժխտական ազդեցութիւն կ'ունենան մարմնին վրայ: Առաջին ուտելիքը շատ կարեւոր է, քանի որ պարապ ստամոքսին կ'ուղարկէք սնունդ, որ պէտք է ըլլայ սննդարար եւ, որ ամենակարեւորն է, չվնասէ առողջութեան:

Շատ ուտելիքներ, որոնք կը տեսնենք նախաճաշի սեղանին, ընդհանրապէս կարելի չէ ուտել պարապ ստամոքսին:

Այսպէս՝

1. Միթրուսային միրգեր-անոնք ունին գերզգայնութիւն յառաջացնելու յատկութիւն: Նոյնիսկ, եթէ գերզգայուն չէք, առաւօտեան սիթրուսային միրգ ուտելը կրնայ յանգեցնել գերզգայնութեան նշաններու: Կարելի չէ այդպէս ծանրաբեռնել լեարդը: Պարապ ստամոքսին նարինջի հիւթ խմելը կրնայ կազերու յառաջացման պատճառ դառնալ:

2. Պանան- պանանը կը պարունակէ մեծ քանակութեամբ մակնեզիում, որ կը բարելաւէ սրտի աշխատանքը: Սակայն պէտք չէ առաւօտեան արթննալէ անմիջապէս յետոյ պանան ուտել: Պարապ ստամոքսին կերած պանանը կրնայ խախտել մարմնի մէջ քալցիումի եւ մակնեզիումի կշիռը: Այնպէս

որ, մի գարմանաք, եթէ առաւօտեան պանան ուտելէ յետոյ ամբողջ օրուան ընթացքին թուլութիւն զգաք:

3. Հում բանջարեղէն- առաւօտեան հում բանջարեղէն ուտելը նոյնպէս կրնայ կազերու յառաջացման պատճառ դառնալ: Խնդիրը հում բանջարեղէնի թթուայնութիւնն է, որ կը վնասէ ստամոքսին պատերուն:

4. Մրգային մածուկ- ի հարկէ, եթէ առաւօտեան մրգային մածուկ ուտէք՝ չէք վնասեր ձեր մարմնին այնքան, որքան սիթրուսային միրգերու պարագային: Սակայն, դժուար թէ օգուտ ստանաք: Առաւօտեան մարմնին պէտք չեն յաւելու մանրէներ:

5. Պաղ խմիչքներ- պաղ ջուրը ընդհանրապէս վատ կ'ազդէ մարտողութեան վրայ, այդ իսկ պատճառով կարելի չէ պաղ ջուր խմել ուտելու ընթացքին: Իսկ եթէ առաւօտեան պաղ ջուր խմէք, ուստի ստամոքսը դժուար թէ ուրախանայ: Ամբողջ օրուան ընթացքին պիտի դանդաղեցնէք սնունդի մարտողութիւնը:

6. Քաղցրաւենիք- շատ հնարաւոր է, որ այն մարդիկ, որոնք շաքարախտով կը տառապին, նախապէս առաւօտեան քաղցր բաներ ուտելու սովորութիւն ունեցած ըլլան: Ենթաստամոքսային գեղձը ի վիճակի չէ առաւօտեան բաւականաչափ ինսուլին արտադրել, հետեւաբար՝ առաւօտեան քաղցրաւենիք ուտելը շատ վտանգաւոր է:

Ճիշդ կերէք, եւ ձեր ինքնագագողութիւնը ձեզ հաճելիօրէն պիտի գարմացնէ:

Պատրաստեց՝ ՆԱՐԻՆԷ Ն.

ՉԱՄԻՉԻ ՄԻՋՈՑՈՎ ԿԱՐԵԼԻ Է ՄԱՔՐԵԼ ԼԵԱՐԴԸ

Չամիչը արժէքաւոր ուտելիք է ջրային համակարգը հանգստացնելու եւ քունը բարելաւելու համար: Չամիչի իւրաքանչիւր հատիկ, հակառակ իր փոքրիկ չափին, կը պարունակէ արժէքաւոր, անհրաժեշտ ու մարմնի համար չափազանց առողջարար նիւթեր:

Չամիչի օգտակար յատկութիւնները կը բացատրուին թարմ խաղողի առողջարար ըլլալու փաստով, սակայն արժէքաւոր նիւթերը անոնց մէջ 10 անգամ աւելի շատ են, քան թարմ խաղողի հատիկներուն մէջ: Չամիչը կ'ամրապնդէ ջրային համակարգը ու կը բարելաւէ քունը՝ շնորհիւ վիթամին B-

ի խումբերու մեծ քանակին: Անիկ կարելի է օգտագործել իբրեւ հանգստացնող միջոց, որ կը հանէ մարմնի լարուածութիւնն ու յոգնածութիւնը:

Լեարդը մաքրելը չամիչի միջոցով ամենաարդիւնաւէտ միջոցներէն մէկն է մարմնի բուժման ու քրոնիկ հիւանդութիւններէն ազատելու համար, չէ՞ որ նոյնինքն մարմնի աւելորդ նիւթերով ծանրաբեռնուածութիւնը կը խանգարէ անոր ինքնավերականգնման աշխատանքը, ինչպէս նաեւ զգալիօրէն կը նուազեցնէ դեղորայքի ու աւանդական բժշկութեան բաղադրատոմսերու ազդեցութիւնը:

ԱՆԿԱՆՈՆ ՈՒՏԵԼՈՒ ՍՈՎՈՐՈՒԹԻՒՆԸ ՎՆԱՍԱԿԱՐ Է ՈՒՂԵՂԻՆ ՅԱՍԱՐ

Լոս Անճելոսի մէջ գտնուող Քալիֆորնիոյ համալսարանի հետազոտական խումբը յայտնաբերած է թէ գիշերուան ուշ ժամերուն ուտելու սովորութիւնը հակառողջապահական երեւոյթ է, ոչ միայն ֆիզիքական առողջութեան, այլ նաեւ՝ մտային առողջութեան համար: Այս ծիրին մէջ գիտնականներ յայտնաբերած են նաեւ, թէ 15 միլիոն ամերիկացիներ աշխատանքային ժամերու պատճառով ունին անկանոն ուտելու սովորութիւն:

Ներկայ կեանքի պայմանները կը պահանջեն երկար աշխատանքային ժամեր, որուն ընթացքին մարդիկ յաճախ կը դիմեն արագ սնունդի, որ հասանելի է բոլորին՝ օրուան բոլոր ժամերու ընթացքին: Այս սովորութիւնը կը խախտէ մարմնի ներքին «ժամացույցը», որ կը կանոնաւորէ քնանալու, աշխուժութեան, ուտելու եւ մարմնին մէջ հորմոններու արտադրութեան ընթացքը:

Մարմնի ներքին «ժամացույց»-ի խախտումը կրնայ ընթացք տալ երկրորդ տեսակի շաքարախտի զարգացման եւ տկարացնել մարմնի դիմադրողական համակարգը: Սակայն Քալիֆորնիոյ համալսարանի գիտնականները յայտնաբերած են թէ ան նաեւ կրնայ թերացնել սորվելու եւ յիշողութեան կարողութիւնները:

Գիշերուան ուշ ժամերուն ուտելու սովորութիւնը կը խախտէ քնանալու ծիրը, ինչպէս նաեւ քնացած ժամանակ կ'աշխուժացնէ մարտողութեան համակարգը եւ պատճառ կը դառնայ սրտի արագ տրոփումներուն: Նախապէս կատարուած հետազոտութիւններ պարզած են թէ անկանոն ուտելու եւ քնանալու սովորութիւնները նաեւ կը բարձրացնեն քաղցկեղի, ընկճուածութեան, յոգնածութեան եւ սրտանօթային հարցերու հաւանականութիւնները:

ԻՆՉՊԵՍ ԼՐԱՑՆԵԼ ՎԻԹԱՄԻՆ D-Ի ՊԱԿԱՍԸ ՉՄՐԱՆ ԸՆԹԱՅՔԻՆ

Չմրան ընթացքին մեր մարմինը կը տառապի արեւային «սննդակարգէ» եւ մենք կ'ունենանք վիթամին D-ի պակաս, զոր տարուան միւս եղանակներուն կը ստանանք արեւէն:

Վիթամին D-ի շնորհիւ քալցիումը, ֆոսֆորը, վիթամին A-ը, մակնեզիումը եւ այլ օգտակար նիւթերը, որոնք կը պարունակուին սնունդի մէջ, կը ներծծուին մարմնի մէջ բարակ աղիքի միջոցով: Այդ պատճառով այս վիթամինին պակասը կը խանգարէ նաեւ օգտակար տարրերու ներթափանցումը մեր մարմնին մէջ:

Վիթամին D-ն նաեւ կը կարգաւորէ նիւթափոխանակման գործընթացները, կը խթանէ որոշ հորմոններու աշխատանքը եւ շատ կարեւոր է ոսկորներու աճի, սրտի աշխատանքի, արեան մակարդեղիութեան համար: Վիթամին D-ն նաեւ կը կարգաւորէ ջրային համակարգի աշխատանքը:

Ինպէ՞ս լրացնել այս կարեւոր վիթամինին պակասը.

Պարզ է, որ վիթամին D-ի հիմնական աղբիւրը արեւն է եւ անոր պակասի պարագային պէտք է գտնել այլ ընտրանք: Չմրան ընթացքին,

երբ արեւոտ է, աշխատեցէք երկար զբօսնել: Վիթամին D-ի յառաջացման կը նպաստեն նաեւ օդային եւ ջրային լողանքները եւ մերսումը:

Շատ կարեւոր է նաեւ ձմրան ընթացքին օգտագործել այս վիթամինի պարունակութեամբ սնունդ՝ ինչպէս ձուկ եւ ծովային ուտելիքներ: Իւրոտ ձուկը վիթամին D-ի հիանալի աղբիւր է:

Կաթնեղէնը. Մէկ գաւաթ կաթը կը լրացնէ վիթամին D-ի օրական պահանջը: Նաեւ կարելի է օգտագործել պինդ տեսակի պանիր, կարագ:

Հաւկիթը. Տապկուած հաւկիթը ոչ միայն ամենահասարակ եւ յայտնի նախաճաշն է, այլ նաեւ ամենահամեղն ու օգտակարը: Առաւօտեան տապկուած հաւկիթը կ'ապահովէ օրական պահանջի 10%-ը, որ կայ անոր դեղնուցին մէջ:

Սունկը. Վիթամին D-ն սունկի մէջ կ'արտադրուի արեւու ճառագայթներուն շնորհիւ: Անոր քանակը չի փոխուիր սունկի պատրաստման եղանակէն:

Բուսական սնունդ. Յատկապէս օգտակար են ազատքեղը, եղինջը, առույտը, սոյան:

ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆԸ՝ ՅԱՍԵՂ ՈՒՏԵԼԻՔԻ ԲԱՂԱԴՐԻՉ

Միացեալ Թագաւորութեան մէջ գտնուող Օքսֆորտի համալսարանի հետազոտները իրենց հետեւողական ուսումնասիրութիւններուն շնորհիւ կը ջանան յայտնաբերել կապը՝ երաժշտութեան եւ ուտելիքի համի ըմբռնումին միջեւ: Հետաքրքրական է, որ երաժշտութեան տարբեր յատկանիշերը կրնան տարբեր ազդեցութիւն ունենալ համի ըմբռնումին վրայ: Ուսումնասիրութեան արդիւնքներուն համաձայն՝ բարձր ձայնաստիճան ունեցող երաժշտութիւնները, որոնց մէջ օրինակի համար կ'իշխէ սրինգը, կը շեշտեն ուտելիքի քաղցրութիւնը եւ թթուութիւնը: Իսկ ցած ձայնաստիճանի պատկանող երաժշտութիւնները կը շեշտեն լեղի համը:

Այս ուսումնասիրութեան գլխաւոր հեղինակն է հետազոտ՝ Չարլզ Սթէնս, որ կը բացատրէ թէ իր այս ուսումնասիրութեամբ ան կը փորձէ ցոյց տալ թէ ըմբռնումի եւ յատկապէս համերու ըմբռնումի ժամանակ մէկէ աւելի զգայարաններ կը գործեն միեւնոյն ժամանակ: Հետեւաբար, ըմբռնումը պարզապէս մտային աշխատանք մը համ զգացում մը չէ, այլ՝ փորձառութիւն է: Սթէնս իր ուսումնասիրութեան որպէս առարկայ ընտրած է համերու ըմբռնումը, որովհետեւ ան կ'ենթադրէ թէ յատկապէս համերու ըմբռնման ժամանակ է, որ զանազան զգայարաններ կ'օգտագործուին:

Ուտելիքի համի փորձառութեան մէջ ձայներու եւ երաժշտութեան կողքին մեծ դեր ունի նաեւ

ուտելիքին կազմուածքը: Երբեմն մարդիկ կը մերժեն ուտելիքը պարզապէս որովհետեւ անոր կազմուածքը հաճելի չի թուիր իրենց: Այս ուտելիքներու ամէնէն լաւ օրինակներէն է խակ արմաւը կամ խխունջը: Իսկ այլ ուտելիքներու պարագային, անոնց կազմուածքն է, որ հաճելի կը դարձնէ համը: Օրինակ ճէլոն, չիփսը, զովագուցիչ խմիչքները մաս կը կազմեն այս ուտելիքներու կամ ըմպելիներու շարքին:

Յաւելեալ բացատրութիւններ տալով իր կատարած հետազոտութեան մասին, Սթէնս դիտել կուտայ թէ ծովափին վրայ ձուկ ուտելը աւելի հաճելի է քան տան խոհանոցին մէջ ուտելը, որովհետեւ ձուկերու եւ ծովային պտուղներու հետ կապուած ծովուն ձայները կը շեշտեն ուտելիքին համեղութիւնը: Իր կատարած ուսումնասիրութիւններու ընթացքին, Սթէնս յաճախ խնդրած է մասնակիցներէն, որ ուտելիքի համեր կապեն տարբեր ձայնաստիճան ունեցող երաժշտութիւններու հետ:

Ուսումնասիրութեան արդիւնքներէն մէկնեղով, Սթէնս եւ իր հետազոտական խումբը կ'ըսեն թէ երաժշտութեան միջոցով կրնան 5-էն 10 համեմատութեամբ ազդել համի ըմբռնումին վրայ: Հետեւաբար, տօնական օրերուն կարելի է ի մտի ունենալ Սթէնսի կատարած այս հետազոտութիւնը եւ ընթացքի ժամանակ անպայման միացնել ձայնասփիւռը կամ հիւրերու նախասիրած երաժշտութիւնը:

ՆԱՅԻՐԻ ՇՈՐՃԵԱՆ

SYRIAN ARMENIAN RELIEF FUND

Save Support Sustain

Syrian Armenian Relief Fund
P. O. Box 1948
Glendale, CA 91209-1948

www.syrianarmenianrelieffund.org

ԷՐՏՈՂԱՆ ԵՒ ԿԻԼԵՆ...

Շարունակուած էջ 13-էն

մեղադրուած է գինք քննադատողները լուեցնելուն համար, նմանապէս՝ քիւրտերու հանդէպ իր վարած բիրտ քաղաքականութեան համար: Եւրոմիութեան դռները արդէն իսկ փակ են անոր դիմաց:

ԹՈՒՐԲՈՅ ՆԵՐԿԱՅ ԻՐԱԴԱՐՁՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ուրբաթ, Յուլիս 15, 2016ին պետական հարուած մը տեղի ունեցաւ Թուրքիոյ մէջ:

Ըստ վաղահաս լուրերուն՝ բանակի մաս մը անդամներ փորձեցին էրտողանի կառավարութիւնը գէնքով տապալել: Քանի մը ժամ ետք, պետութիւնը յայտարարեց, որ փորձը ձախողած է եւ կացութիւնը պետութեան հսկողութեան տակ է: Բայց եւ այնպէս, պետութիւնը կոչ ըրաւ ժողովուրդին փողոցները եւ հրապարակները իջնելու՝ օրինակաւ թիւրքերու եւ ժողովրդավարութեամբ ընտրուած էրտողանի կառավարութիւնը պաշտպանելու համար: Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութեան անդամները տասնեակ հազարներով իջան փողոց, մաս մը՝ իրենց կառքերով, եւ փակեցին ճամբաները, անոնցմէ շատեր պատրաստուած էին գէնքերով. յեղաշրջումը երկար չտեւեց:

Հարուածը կազմակերպուած էր բանակի մաս մը դժգոհ սպաներու կողմէ, սակայն էրտողան առիթէն օգտուելով՝ Կիւլենի հետեւորդները ձեռք բերեցին զգաւոր անուանեց «գուզահեռ պետութիւն», որուն անդամները պետութեան բոլոր լծակներէն ներս կը գործեն եւ ենթակուած են Կիւլենին: Տասնեակ հազարաւոր մարդիկ ձեռք բերեցան, «Հիզմէջ» ի պատկանող հարիւրաւոր դպրոցներ փակուեցան եւ հազարաւոր ուսուցիչներ պաշտօնազուրկ եղան: Անոր պատկանող թերթերուն եւ սպարաններուն վրայ ձեռք դրուեցաւ, իսկ անոր ձայնասփռուի եւ պատկերասփռուի կայանները փակուեցան. հարիւրաւոր զինուորականներ, դատաւորներ, լրագրողներ - միայն «Չաման» թերթէն՝ 43 լրագրող - դեսպաններ եւ պետական պաշտօնեաներ ձեռք բերուեցան. պետական համալսարաններու եւ քոլեճներու 145 ատենապետներ ակամայ իրենց պաշտօններէն հրաժարեցան եւ անոնց արգիլուեցաւ արտերկիր ճամբորդել:

Յայտնի բան է, որ այդ ցանկերը նախօրօք պատրաստուած էին.

Իբրեւ հետեւութիւն՝ Թուրքիան Ամերիկայէն պահանջեց իրեն յանձնել Ֆեթհուլլահ Կիւլենը:

ԷՐՏՈՂԱՆ ԵՒ ԿԻԼԵՆ՝ ԻՐԱՐՈՒ ԴԷՄ

էրտողան եւ Կիւլեն, երկուքն ալ կը փառաբանեն Թուրքիոյ ազգային ինքնութիւնը եւ Օսմանեան պանծալի անցեալը, սակայն կը տարբերին Քիւրտերու խնդիրին, Իւրաքէլի եւ Միացեալ Նահանգներու հետ յարաբերութիւններուն առումով: Երբ էրտողանի կուսակցութիւնը հիմնուեցաւ 2001ին, Կիւլենի օրհնութիւնները ստացաւ, իսկ 2003էն 2013, Կիւլեն թիկուտք կանգնեցաւ էրտողանին. անոնք գործակցեցան տկարացնելու համար աշխարհիկ դատարանները կառավարութեան եւ բանակին մէջ. բաւարար

կա՛ն ալ չաջողեցան. իսկ երբ ժառանգը կիսելու հասան, ՀԻՆ բարեկամները ՆՈՐ թշնամիներ եղան: Կիւլենի շարժումը իր բաժինը ուզեց երկրի շահաբեր գործերէն եւ արտաքին առեւտուրի միջոցառումներէն. Կիւլեն ուզեց իր ղեկավարի հանգամանքը հաստատել եւ երկրի իշխանութիւնը էրտողանի հետ կիսել, ինչ որ էրտողանի մենատիրութեան գաղափարին յարիր չէր:

Վերջապէս՝ 2013ին, անոնց յարաբերութիւնները խզուեցան, եւ 10 տարուան բարեկամութիւնը թշնամութեան վերածուեցաւ: Կիւլեն մնայուն կերպով աշխատեցաւ իր ազդեցութիւնը ընդարձակել պետութեան մէջ եւ նոյն ժամանակ՝ էրտողանի կառավարութեան տկար կողմերն ու վարչակարգի փտութիւնը լուսարձակի տակ առնել: Այսպիսով՝ Կիւլեն եղաւ էրտողանի թիւ մէկ թշնամին:

ԹՈՒՐԲՈՅ ԱՊԱԳԱՅԻ ԿԱՐԵԼԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Թուրքիոյ ապագային համար շատ կարեւորութիւններ ու տարբերակներ գոյութիւն ունին.

- Առաջին՝ երկիրը անկայուն պիտի մնայ: Այս մէկը կարելի է, թէեւ էրտողան Կիւլենի հետեւորդները կը չհզոքացնէ եւ քիւրտերուն ուժեղ հարուած կը հասցնէ անընդհատ, ան հզոր ոստիկանութեան կազմ մը կը պատրաստէ՝ իր շափանիչներուն համաձայն, եւ կրնայ ըլլալ, որ պատրաստուի նոր բռնակալ մը դառնալու, իսկ երկիրը բռնակալութեամբ կայուն չի պահուիր:

- Երկրորդ՝ էրտողան պիտի կարենայ շարունակել իր ծրագիրները Օսմանեան կայսրութիւն մը հիմնելու գծով, տնտեսական եւ կրօնական հզոր հիմքերու վրայ, սակայն արեւմտեան երկիրները պիտի չհանդուրժեն Թուրքիոյ՝ տնտեսագիտութեամբ մրցիլը իրենց հետ, Մերձաւոր Արեւելքի մէջ. նոյն կեցուածքը պիտի ունենայ նաեւ Ռուսիան՝ նախկին սովետական թրքախօս երկիրներուն մէջ: Էրտողանի օգտագործած կրօնքի խաղաքարտը ազդեցիկ պիտի չըլլայ այդ ժամանակ: Իրաք եւ Սուրիա շիի Պարսկաստանի հովանիին տակ կը գտնուին, եւ միւսները՝ ուհապի Մէլուտական Արաբիոյ. Եգիպտոս դէմ է ծայրայեղ իսլամականներուն, իսկ նախկին սովետական թրքախօս երկիրները աւելի աշխարհիկ համակարգեր ունին:

- Երրորդ՝ քիւրտերը անկախութիւն ձեռք կը բերեն եւ Թուրքիան կը պառակտուի: Միացեալ Նահանգները եւ Եւրոպա այդ մէկը տկարութիւն պիտի նկատեն ՆԱԹՕի իրենց դաշնակիցին հասցէին, եւ հաւանաբար, Քիւրտիստանի բանուորական կուսակցութեան (PKK) արմատներ ունեցող քրտական պետութիւն մը Ռուսիոյ հետ գործակցի, այլ ոչ թէ արեւմտեան երկիրներու հետ:

Պարսկաստանի համար այս մէկը վտանգաւոր կ'ըլլայ, իսկ քիւրտերը պատրաստ չեն անկախութեան տակալին:

- Չորրորդ՝ Թուրքիոյ ժողովուրդը ալ պիտի ձանձրանայ երկրի անկայունութենէն եւ պիտի պահանջէ, որ պետութիւնը քրտական հարցին խաղաղ լուծում մը գտնէ եւ դրացի երկիրներուն հետ լաւ յարաբերութիւններ գործարկէ:

Այս մէկը հնարաւոր չէ ներկա-

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱԹԵԱՆ

Շարունակուած էջ 15-էն

առնել ցուպն աստանդականութեան, խուսափելու համար Ֆիզիքական ոչնչացումէ: Ան եկաւ Ամերիկա իր ընտանիքով: Նոր միջավայր, նոր կենցաղ, նոր ու այլազան մտայնութիւններ ու ըմբռնումներ: Բոլորն ալ հակադրուող ու խորթ՝ քնարապաշտ բանաստեղծի հոգիին համար: Անոնց ընտելացումը մերժեցան եւ ընդվզումը որդեգրեց որպէս նոր երգերուն բնաբանը: Բայց այդ դրժումն իսկ ան ուզեց որ կոչուի դրական տարազումով՝ որպէս « Պարզեւն Օրերուն» որ սակայն լոյս աշխարհ եկաւ իր շիջումէն ետք, Չանքերովը զաւկին, տաղանդաւոր գեղանկարչ Վազգէն Մաթեանին, որ նաեւ գիրքը գծագարուած է ճաշակաւոր եւ խօսուն իր քանդակներ յիշեցնող, գեղանկարներով, ամբողջացնելով ու ընդգծելով հատորին ներքին մթնոլորտն ու ոգին եւ անոր տալով գեղարուեստական փայլ ալ:

Ընդհանրապէս մեծ վերապահութեամբ կը մօտենանք յետ-մահու հրատարակութիւններուն, որոնք հեղինակին իսկ կողմէն արժանի չեն նկատուած լոյսին բերուելու եւ պահ դրուած կ'ըլլան գործերուն մէջ, յետագայ մշակումի մտադրութեամբ:

Բարեբախտաբար, այդպիսի ճակատագիր չէ ունեցած սոյն գիրքը: Հեղինակը ինք, անձամբ սրբագրած ու դասաւորած է գայն, որպէս հերթական չորրորդ հատորը իր երկերուն: Մաթեան բանաստեղծին լիարժէք ստեղծագործութիւնն է այն, որպէս արգասիքը ամերիկեան անոր նոր կենսափորձին, երկնուած նոր ներշնչումներով:

Յարուածի Մաթեանի քերթողական առուն այս հատորով ալ հոսեցաւ վճիռ ու գուլալ զլլայացումով, ընդգրկելով հայ վտարանդի մարդուն տառապած ներաշխարհն ու երազները: Իր գլխաւոր յատկանիշը մնաց քնքշանքն ու հիացումը՝ բնութեան եւ տիեզերական անհաս խորհուրդին: Բայց փղոսկրեայ աշտարակի մէջ ալ չբանտարկեց ան ինքզինք: Ընդհակառակը, որդեգրեց քննադատութեան եւ այնպանումի մտրակումը յոռի եւ խորթ երեւոյթներու դէմ: Կեանքի դժուարին ուղիներն ու հակասութիւնները սակայն եկան վրդովելու իր հոգեկան պայծառութիւնը: Մասնաւորաբար ընդվզում ու մաքարութեան եւ մանաւանդ մարդը անբանացնող մեքենականութեան հանդէպ: Ասոնք կարեւոր պատճառներ՝ որպէսզի, ան, իր յուզական մաքուր աշխարհով, լուսաճաճանչ տեսլականով եւ անվհատ հաւատքով փոճ աշխարհին դէմ կերտէ քերթողական իր ուրոյն աշխարհը, որմով ապրեցաւ որպէս Մարդ եւ Հայ՝ միշտ համեստօրէն եւ խոնարհութեամբ, իմաստաւորութեամբ՝ իրեն տրուած ութսուն եւ հինգ տարիներու բարիքով:

Այսպէս կը տառապէր ինք երբ կ'ըսէր.
«...Կեանք մը՝ անհամ, անհմայ...»

յիս: Քիւրտերու հետ միասին նոյն երկիրը կառավարելու գաղափարը անընդունելի է Թուրքերուն համար, իսկ դրացի երկիրներուն պարագան եւս շա՛տ բարդ է:

- Հինգերորդ՝ պետական նոր հարուածի մը կարելիութիւնը, ինչպէս գրած է Ռապըրթ Ֆիսք, « Independent, 16 July 2016» որ պիտի

Կարծես ապրած ըլլայի ես անբնակ վայրի մէջ,

Ու իմ չորսդիս եռուգեռ կարծես չըլլար անընդմէջ...

Ես մարդոցմէ անհաղորդ, այնքան օտա՛ր եմ դարձոր,

Անոնց վազքէն յոգնասպառ, տուստանքէն անյատակ,

Ոչ մէկ շշուճ, արծազանգ դուռն հոգիս կը բախէր:

Ոչ մէկ թրթռ, ոչ մէկ յոյզ կ'ալեծփի կուրծքիս տակ,

Չկայ հնչիւնն իսկ երգի որ զիս խնդրով ողորդէր...:

Ո՞վ զիս յանկարծ վերածեց այսպէս ապրող դիակի,

Բարձունքներ տեսլալառ նետեց անդուճ մը անլոյս,

Օտարացուց զիս ինձի...»

Յստակ է թէ պատասխանատուն այդ «ո՞վ»-ին մարդոց ստեղծած նիւթապաշտութեան անողոք մթնոլորտն էր, «հոգիի սով»ը, որ կը քանդէր ամէն բարոյականութիւն եւ կ'ոչնչացնէր ամէն գեղեցկութիւն եւ քաղցրութիւն: Այս գեղծուած, նիւթապաշտ աշխարհին մէջ բանաստեղծին պիտի չարտօնէր, որ «իւր երգի կարգաչոյժ ան ոռոգէ տառապեալ մարդկութեան հոգին», «վառէ մոմի լոյս մը գէթ, դաւադիր մութն հալածող, բերէ անդորրը ամօքող մարդոց անքուն խռովքին, եւ ընծայուած անդորրն այդ իր անդորրը դառնար»:

Բանաստեղծին մեծագոյն կոչումն ու առաքելութիւնն է այս բաղձանքը եւ հպարտութիւնը:

Հակառակ կրած յուսախաբութիւններուն, իր բառերով՝ խութեւրուն, իր հոգին մնաց անբիծ ու պայծառ: Իր մեկնումն ալ ան կանխատեսեց լուսաւոր աչքերով: Իր նախորդ հատորին մէջ իսկ պատգամեց իր արհամարհանքը մահուան հանդէպ.

«Դո՛ւք, իմ մանկութեան մշտաթով վայրեր, Կրակ կարօտիս նժոյգով անսամձ,

Ես որ կը բերեմ ձեզի սիրտ մը սեր, Ու ձեր լանջերուն կը փարիմ արբած, Օր մ'անվերադարձ իմ մեկնումն անսեր, Կորուստիս վիշտով չտխրիք ի գուր, Ձի հոգիս գեփիւռն այն կ'ըլլայ յաւետ, Որ ձեզի անդուլ պիտի տայ համբոյր...»:

Հակառակ փշող այլազան խորթ հովերուն, ան հաստատակամ, հաւատարիմ մնաց իր ինքնուրոյն քնարական աշխարհին եւ գայն օժտեց շքեղ ու վճիռ հայերէնով մը, ուր ճշգրտութիւնն ու պերճանքը իր առաքինութիւնները դարձան: Հակառակ կեանքի ութսուն հինգ պատկառելի տարիներուն, ան մնաց երիտասարդ՝ բանաստեղծական իր ոգիով եւ ներշնչումներով: Հայրութեամբ եւ մարդկայնական մնայուն ոգեւորումով տոգորուած:

Յարգանք իր պայծառ յիշատակին:

Կարենայ սահմանափակել ծայրայեղ իսլամներուն ուժը եւ աշխարհիկ նախագահ մը նշանակել երկրին:

Այս մասին խօսելու համար շա՛տ կանուխ է.

Վատահաբար այլ հնարաւորութիւններու կարելիութիւններ եւս կան, եւ առաւել վստահ Թուրքիոյ ապագան լի է անակնկալներով:

ՄԱՅԱԶԳ

ՍԵՂԱ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ
Յուլիս 26, 1968 - Օգոստոս 20, 2016

Սրտի դառն կակիծով կը գուժենք մեր կնոջ, մօր, զաւակի եւ
հարազատին ՍԵՂԱ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆի մահը, որ պատահեցաւ Շաբաթ 20
Օգոստոս, 2016-ի կէսօրէ ետք ժամը 6:30-ին:

Յուղարկաւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ Ուրբաթ, 26 Օգոստոս,
2016-ին, կէսօրէ ետք ժամը 1:30-ին, Կլէնտէլի Սուրբ Աստուածածին
Եկեղեցւոյ մէջ:

- Սգակիրներ՝
Ամուսինը՝ Վազգէն Պէրպէրեան
Զաւակները՝ Մերի եւ Անի
Մայրը՝ Էլմոն Աւագեան
Համայն ժամկոչեան Պէրպէրեան եւ Աւագեան

ՅԱՒԱԿՑԱԿԱՆ

ԳՐԻԳՈՐ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով Ս.Դ.Հ.Կ.
Արսէն Կիտուր մասնաճիւղի վարչութիւնն ու անդամները իրենց
խորազգաց ցաւակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի աչրիին՝
Տիկ. Արաքսիին, ընտանեկան համայն պարագաներուն, մասնաւորաբար
Տէր եւ Տիկ. Յարութիւն եւ Անի Գասպարեանին:

ԳՐԻԳՈՐ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով Հ.Մ.Մ.ի
վարչութիւնն ու անդամները իրենց խորազգաց ցաւակցութիւնները
կը յայտնեն հանգուցեալի աչրիին՝ Տիկ. Արաքսիին, ընտանեկան
համայն պարագաներուն, մասնաւորաբար Տէր եւ Տիկ. Յարութիւն
եւ Անի Գասպարեանին:

ԳՐԻԳՈՐ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով Տէր եւ Տիկ.
Պետրոս Սէֆէրեան իրենց ցաւակցութիւնը կը յայտնեն հանգուցեալի
ընտանեկան համայն պարագաներուն, մասնաւորաբար Տէր եւ Տիկ.
Յարութիւն եւ Անի Գասպարեանին եւ փոխան ծաղկեպսակի 100 կը

ԱՐԵՒՍՏԵԱՆ ԹԵՄԻ ՌԻՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ

Շարունակուած էջ 8-էն

Համար հակառակ է մշտապէս աշակերտի
կերպարի մէջ մնալ: Ուրեմն, կոչուած ենք դառնալու ճարտարապետը
մատաղ սերունդի հոգին մշակելու ու անոր հուժեանքը մէջ հաստատելու
ինքնութիւն, որն աստուածային մեծագոյն պատիւ մըն է»:

Թեմի Քրիստոնէական Դաս-
տիարակութեան Պատասխանատու՝
Մաշտոց Չօպանեան անդրադարձաւ
ազգային ինքնութեան հարցերուն՝
զանոնք համադրելով կրօնական,
Աստուածաբանական եւ բարոյական
չափանիշներուն:

Նշանաւոր գիտնական՝ Փրոֆ.
Կարօ Մոմճեանի դասախօսութեան
նիւթն էր «Հայոց Պատմութիւն»
առարկայի դասաւանդման դերը
հայուն ինքնութիւնը գործին մէջ:
Բանախօսը առաջնորդուելով
արիստոտէլեան յայտնի սկզբունքով,
հաճելի երկխօսութիւն սկսաւ
ներկաներուն հետ եւ զանոնք
առաջնորդեց պատմական անցեալի
եւ ներկայի ազգային ինքնութեան
եւ լինելութեան հանգրուաններով՝
միաժամանակ կարեւորելով
համաշխարհային փորձը եւ արդի
մօտեցումները:

Աշխատանիստի վերջին
բանախօսն էր Դոկտ. ԷՄԼԻ
Անդրէասեան, որ ամփոփեց օրուան
նիւթը՝ գուզահեռելով գործնական,
խմբային աշխատանքով, հարց ու
պատասխաններով:

Համաժողովի վերջաւորութեան,
Թեմի տարբեր շրջաններէն
ժամանած աւելի քան յիսուն
մանկավարժներուն իր բարեմաղ-
թութիւնները փոխանցեց եւ
համաժողովը աղօթքով փակեց
Առաջնորդական Ընդհանուր
Փոխանորդ եւ Շաբաթօրեայ
Վարժարաններու Հոգաբարձութեան
Վերատեսուչ՝ Հոգչ. Տ. Բագրատ Մ.
Վրդ. Պերճէքեան: Հայր Սուրբ
ներկաներուն փոխանցեց նաեւ
Առաջնորդ Սրբազան Հօր հեղինա-
կած վերջին հրատարակութիւնները:

Կը սկսի ուսումնական նոր
տարին: Ուսուցիչները խանդավա-
ռութեամբ եւ հոգեւոր ցնծութեամբ
լեցուած կը սկսին իրենց ազգանուէր
ծառայութեան՝ մեր զաւակներուն
հայեցի դաստիարակութեան,
ազգային ինքնութեան պահպանման
եւ Թորգոմեան ազգի յարա-
տեւութեան:

Բարի ե՛րթ 2016-2017
ուսումնական տարեշրջանին:

ԽՆԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ուրախութեամբ կ'իմանանք թէ Տօքթ. Յուլիա եւ Տիկ. Մօնիքա
Գազանճեաններ բախտաւորուած են առջնեկ երկուորեակ դուստրերով
եւ անուանած Մարլօ-Մայտա եւ Արիա-Հոնիփսիմէ:

Մեր ջերմ շնորհաւորութիւններն եւ երջանիկ կեանքի բարեմաղ-
թութիւնները նորածիններուն, անոնց ծնողներուն եւ մեծ հայրերուն
ու մեծմայրերուն, մասնաւորաբար՝ Տօքթ. Արշակ եւ Տիկ. Վարդուհի
Գազանճեանին:

RAVISHED PARADISE ՄՐՅԱՆԱԿԱԿԻՐ

Շարունակուած էջ 8-էն

գինուորագրուած էին եւ արդէն
սպաննուած իրենց թուրք զինակից-
ներուն կողմէ:

Թալաթ Հալէպի կառա-
վարչին կը հրահանգէ «Դէպի
ոչնչութիւն ուղարկէ», դէպի
անապատ, ու ես գրքին ենթա-
խորագիր ընտրեցի «Բռնագաղթ
Դէպի Ոչնչութիւն» յաւելուածը,
Forced March to Nothingness:

Ծնողքիս կեանքին մասին
բաւական տեղեկութիւն չունէի:
Զէին ուզեր յիշել իրենց անցեալի
զարհուրանքները որոնց ականատես
եղած էին իրենց մանկութեան
ժամանակ եւ այդ ահուելի
տեսարանները մղձաւանջի պէս
իրենց մտքին մէջ կը յաճախէին:

Ravished Paradise, Forced March
to Nothingness (ցոյց տալով գիրքը)
ծնողքիս պատմութիւնը չէ որպէս
ցեղասպանութեան գոհեր կամ
վերապրածներ, այդ նաեւ ամերիկե-
ան պատմութիւն է, համ-
աշխարհային պատմութիւն է որ կը
սկսի Խաչակիրներու վերջին
տարիներէն եւ կ'ընթանայ մինչեւ
1922 թուականը: Այս գիրքը գրեցի
որպէսզի հայկական ցեղասպա-
նութեան մասին իրազեկ դարձնեմ
ոչ-հայերը, երբ 100 տարիէ աւելի
թրքական պետութիւնը յամառօրէն
կը մերժէ ցեղասպանութիւն որակել
այդ քստմնելի դէպքերը:

Ապրիլ 2015-ին, Ֆրանսիս
Սրբազան Պապը հայոց դէմ
գործուած ջարդերը իրենց բուն
անունով կոչեց «դարուս առաջին
ցեղասպանութիւնը», որուն
հետեւեցաւ Գերմանիոյ Պոլսոյ
թալակ Յուլիս 2016-ին, ճանչնալով
ցեղասպանութիւնը եւ ընդունելով
իր մեղսակցութիւնը: Յիշենք որ
Առաջին Համաշխարհային Պա-
տերազմին ժամանակ, Գերմանիա
Օսմանեան պետութեան դաշնակիցն
էր եւ լաւատեղեակ՝ պատահած
վաշրագութիւններուն եւ բնա-
ջնջման:

Տասներկու տարի ճամբոր-
դեցի, հետազօտեցի պատմական
դէպքեր, այցելեցի երկիրներ՝
Թահիթիէն սկսեալ մինչեւ
Հայաստան, Լիբանանէն մինչեւ
Ֆրանսա, Թուրքիա եւ տարբեր
երկիրներ, եւ երեք հատոր լեցնելու
չափ տեղեկութիւն հաւաքեցի: Այս
գիրքը (ցոյց տալով գրքն) առաջին
մասն է եռահատոր գիրքին եւ այս

մրցանակը կը նուիրեմ ծնողքիս
չիշատակին եւ հայկական ցեղասպա-
նութեան գոհերուն:

Հայերէն հրատարակած
գիրքերս յաջողութեան արժանացան
եւ կը յուսամ որ անգլերէն այս
գիրքն ալ անոնց նման յաջող
ճակատագիր ունենայ:

Շնորհակալ եմ ձեր ուշադ-
րութեան եւ շնորհակալութիւն
Hollywood Book Festival-ի
կազմակերպիչներուն: Կը յուսամ որ
պիտի կարդաք մրցանակի տիրացած
այս գիրքը: Պատմական դէպքերու
մասին իրազեկ դառնալու միջոց
մըն է որոնց հաւանաբար տեղեկ
չէք կամ մոռցած կրնաք ըլլալ»:

Հանդիսութեան աւարտին,
Պարոն Հեռինկ հրաւիրեց ներկայ
մրցանակակիրները խմբային նկար
մը քաշուելու:

Հանդիսութեանէն ետք, երեք
ներկաներ եկան իրենց դրուա-
տականը տալու եւ շնորհաւորելու:
Հարց տուին թէ «ինչո՞ւ թուրքիա
կը մերժէ ճանչնալ պատմական
փաստ մը: Հարիւր տարի անցած է
եւ տակաւին չընդունիր մեղքը»:

- Որովհետեւ կը վախնայ
հետեւանքէն: Պատկերացուցէք
հասարակ ոճրագործ մը. ան գիտէ
թէ երբ մեղքը խոստովանի, պիտի
դատապարտուի: Մեր հայրենի
հողերը բռնագրաւած են կարծէք
իրենց պապերէն մնացած ժառանգ
ըլլայ եւ չեն ուզեր դատ մը զիջիլ
այդ հողերէն: Սեւուր դաշնագրով
ընդունեցին պարտութիւնը, սակայն
Լոզանի դաշնագրով, որ տեղի
ունեցաւ առանց հայերու մասնակ-
ցութեան, Քեմալ յստակօրէն
պայմանաւորած էր ըսելով, «Ո՛չ
մէկ թիզ հայերուն եւ ո՛չ ալ
Հայաստանի մը գոյութիւնը մեր
սահմաններուն մօտ»:

Այդ բացատրութիւնը բաւա-
րար եղաւ յաւելեալ մանրա-
մասնութիւն մը տալու հարցնող
ներկաներուն:

Հետեւեալ օր ստացայ նոր Ե-
նամակ մը ուր կ'ըսուէր, «Հովիվուտի
հին կախարդանքը երէկ գիշեր
կենդանի էր պատմական Բուզլեյթ
Պանդոկին մէջ 2016-ի լաւագոյն
գիրքերու մրցանակաբաշխութեան
ժամանակ: Լսեցինք զանազան
սեռերու հեղինակներ, սկսեալ 91-
ամեայ գրողէն մինչեւ ամենէն
երիտասարդը: Մարտիկ Մատէնճ-
եան խանդավառօրէն ներկայացուց
Հայոց Պատմութիւնը»:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly

Enclosed a check for (one year)

* \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA

\$ 125,00 (Air Mail) for Canada.

\$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- State:----- Zip Code:-----

Country: -----³

Tel:----- Email:-----

SEROP'S CAFE
GREEK & LEBANESE FOOD
SERVING BATON ROUGE SINCE 1979

ՌԻՕ-2016. ՀԱՅ ՍԱՐՁԻԿՆԵՐԻ ԵԼՈՅԹՆԵՐԻ ԱՍՓՈՓՈՒՄ

Ռիո Տէ Ժանէյրոյում աւարտուած 31-րդ ամառային Օլիմպիական խաղերին Հայաստանը յայտաւորուել էր 32 մարզիկով՝ 7 մարզաձեւում (աթլետիկա, բռնցքամարտ, սպորտային մարմնամարզութիւն, ճիւղօ, ծանրամարտ, լող, ըմբշամարտ):

1 ոսկէ, 3 արծաթէ մետալով Հայաստանը մետալային հաշուարկում զբաղեցրեց 42-րդ տեղը:

ԱԹԼԵՏԻԿԱ

Աթլետիկայի թիմը Ռիո-2016-ին ներկայացել էր 5 մարզիկով եւ գրանցեց համեստ արդիւնք: Ամալիա Շառոյեանը 36-րդ տեղը գրաւեց հեռացատկի մրցաշարում, եռացատկորդ Լեոն Աղասեանը եւս 36-րդն էր: Լիլիթ Յարութիւնեանը 400 մետր արգելափազքում գրաւել էր վերջին՝ 48-րդ տեղը, իսկ արագավազորդներ Տիանա Խուբեսերեանը եւ Գայեանէ Չիլոյեանը հանդէս եկան 200 մետր վազքում: Չիլոյեանը զբաղեցրել էր 66-րդ տեղը, Խուբեսերեանը՝ 67-րդ: Աթլետիկայի թիմից օլիմպիական ուղեգիր ունէր նաեւ հեռացատկորդ Գոռ Ներկարարեանը, որը չէր յայտաւորուել խաղերին:

ԲՈՆՑՔԱՍԱՐՏ

Բռնցքամարտի հաւաքականը Ռիո էր մեկնել 5 մարզիկով եւ մնաց առանց մետալի:

49 կգ քաշային Արթուր Յովհաննիսեանը մեկնարկային մենամարտում 0:3 հաշուով պարտուել էր սպանացի Սամուէլ Հարմոնա Հերերային եւ դուրս մնացել պայքարից:

52 կգ քաշային Նարեկ Աբգարեանն առաջին մենամարտում 2:1 հաշուով յաղթել էր Ուզանդայի ներկայացուցիչ, 31-ամեայ Ռոնալդ Սերուգոյին, իսկ 1/8 եզրափակիչում 0:3 հաշուով պարտուեց աշխարհի առաջնութեան պրոնզէ մետալակիր, չինացի Յիանգուան Հուին:

56 կգ քաշային Արամ Աւագեանը յաղթանակով մեկնարկելուց յետոյ 1/8 եզրափակիչում պարտուել էր 2015թ. աշխարհի ու Եւրոպայի ախոյեան, իռլանդացի Մայքլ Քոնլանին: Մեկնարկում 25-ամեայ Աւագեանը 2:1 հաշուով ուժեղ էր գտնուել ճապոնացի Արաշի Մորիսակայից:

64 կգ քաշային Յովհաննէս Բաչկովը եւս մեկնարկել էր յաղթանակով, իսկ 1/8 եզրափակիչի մենամարտում պարտուել էր 28-ամեայ չինացի Քսեանսուն Հուին: 1/16 եզրափակիչում Յովհաննէս մենամարտել էր 24-ամեայ վենեզուելացի Լուիս Մարտին Արկոնի հետ եւ յաղթել 2:1 հաշուով: Այդ մենամարտի առաջին ռաունդում Բաչկովը նոկդաութն էր ենթարկուել, բայց կարողացել էր շարունակել պայքարը եւ հասնել յաղթանակի:

69 կգ քաշային Վլադիմիր Մարգարեանն էլ երկրորդ մենամարտի առաջին ռաունդում հոնքի արնահոսող վնասուածքի պատճառով տեխնիկական նոկաուտով պարտուել էր Լոնտոն-2012-ի Օլիմպիական խաղերի ախոյեան (64 կգ քաշային կարգում), 27-ամեայ քուպացի Ռոնիէլ Իգլեսիասին: 1/16 եզրափակիչում Վլադիմիր Մարգարեանը 3:0 առաւելութեամբ յաղթել էր Ֆիլիպին ներկայացուցիչ Ուինսթոն Հիլին:

ՃԻՒՂՕ

Ճիւղոյի մրցաշարում Հայաստանի միակ ներկայացուցիչ Յովհաննէս Դաւթեանը մեկնարկային գոտեմարտում յաղթել էր աւստրիացի Լիւդվիկ Պախչերին, իսկ 1/8 եզրափակիչում պարտուել էր ռուսաստանցի Բեսլան Մուդրանովին, որը նուաճել էր Ռուսաստանի առաջին ոսկէ մետալը Ռիո-2016-ում:

ԼՈՂ

Ռիո-2016-ում Հայաստանի պատուիրակութեան դրօշակակիր Վահան Մխիթարեանն ուժերը փորձեց ազատ ոճով 50 մետրում եւ գրաւեց 47-րդ տեղը: Մոնիկա Վասիլեանն էլ յայտաւորուել էր կանանց ազատ ոճի 50 մետրի մրցմանը, սակայն հանդէս չէկաւ ձեռքի վնասուածքի պատճառով:

ԾԱՆՐԱՍԱՐՏ

Հայ ծանրորդները Հայաստանին պարգևեցին 2 արծաթէ մետալ: Հայաստանի առաջին մետալը Օգոստոսի 15-ին նուաճեց 19-ամեայ Միմոն Մարտիրոսեանը, որը երկրորդ տեղն էր գրաւել 105 կգ քաշային կարգում: Գերծանը քաշային Գոռ Մինասեանն էլ արծաթէ մետալակիր էր դարձել յաջորդ օրը: Գերծանը քաշային կարգում հանդէս եկաւ նաեւ Ռուբէն Ալեքսանեանը, որը զբաղեցրեց չորրորդ տեղը:

77 կգ քաշային Անդրանիկ Կարապետեանը եւս մետալի իրական չաւանդորդ էր, բայց հրում վարժութեան ժամանակ վնասեց ձեռքը եւ լքեց պայքարը: 85 կգ քաշային Առաքել Միրզոյեանը պոկում վարժութիւնում երկրորդ փորձից բարձրացրեց 158 կգ, սակայն երրորդ փորձին չմօտեցաւ: Նա ոտնաթաթի վնասուածք էր ստացել եւ չմասնակցեց նաեւ հրում վարժութեանը:

Կանանց մրցաշարում Նագիկ Աւագլեանը (69 կգ) գրաւեց 5-րդ տեղը, իսկ Սոնա Պողոսեանը (75 կգ) բաւարարուեց 10-րդ տեղով:

ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՍԱՐՄՆԱՍԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Հայաստանի առաջատար մարմնամարզիկներից Յարութիւն Մերդինեանը յետոյ թափեր վարժութիւնում դուրս եկաւ եզրափակիչ եւ գրաւեց 7-րդ տեղը: Արթուր Դաւթեանը չչաղթահարեց հենացատկի վարժութեան որակաւորման փուլը: Հուսի Գեբեշեանն էլ դարձաւ Օլիմպիական խաղերի սպորտային մարմնամարզութեան կանանց մրցաշարի պատմութեան մէջ Հայաստանի առաջին ներկայացուցիչը, բայց ամերիկահայ մարզուհին չչաղթահարեց որակաւորման փուլի արգելքը եւ լքեց պայքարը:

ԸՍՐՇԱՍԱՐՏ

Յունահունձեական ոճի ըմբշամարտի Հայաստանի հաւաքականը Ռիո-2016-ին ներկայացել էր 4 մարզիկով եւ մէկ ոսկէ եւ մէկ արծաթէ մետալով թիմային հաշուարկում գրաւեց երրորդ տեղը՝ զիջելով միայն Կուբային ու Ռուսաստանին: Աշխարհի կրկնակի ախոյեան Արթուր Ալեքսանեանը ոսկէ մետալ էր նուաճել 98 կգ քաշային կարգում, իսկ 66 կգ քաշային Միհրան Յարութիւնեանը եզրափակիչում կողմնակալ մրցավարութեան պատճառով պարտուել էր աշխարհի 2014թ. ախոյեան, սերբ 30-ամեայ Դաւոր Շտեֆանեկին եւ բաւարարուել արծաթէ մետալով: Արսէն Զուլֆալակեանը (75 կգ) եւ Մաքսիմ Մանուկեանը (85 կգ) պարտուել էին մեկնարկային գոտեմարտերում եւ լքել պայքարը:

Ազատ ոճի ըմբշամարտի Հայաստանի թիմի ելուցիչը յաջող չստացուեց: Նախ Գառնիկ Մնացականեանը (57 կգ) պարտութեամբ մեկնարկեց եւ լքեց պայքարը, իսկ Լեւան Բերիանիձէն (125 կգ), պարտուելով կիսաեզրափակիչում, չէր յաղթել նաեւ պրոնզէ մետալի համար գոտեմարտում: 65 կգ քաշային Դաւիթ Սաֆարեանը եւ 97 կգ քաշային Գերոգի Կետուելը հանդէս եկան խաղերի վերջին օրը եւ պարտուեցին մեկնարկում:

ՀՐԱՁԳՈՒԹԻՒՆ

Հրաձգութեան մրցաշարում Հայաստանի միակ ներկայացուցիչ Հրաչիկ Բաբայեանը 24-րդն էր օդամուղ հրացանի 10 մետրի մրցաշարում:

ՄԻՇԱ ԱԼՈՅԵԱՆԸ ՆՈՒԱԾԵՑ ԱՐԾԱԹԵ ՄԵՏԱԼ

Ռուսաստանը ներկայացնող Միշա Ալոյեանը դարձաւ Ռիո Տէ Ժանէյրոյում աւարտին մօտեցող ամառային Օլիմպիական խաղերի փոխախոյեան:

52 կգ քաշային կարգի եզրափակիչում հայ բռնցքամարտիկը 0:3 հաշուով պարտուեց Ուզբեկստանի ներկայացուցիչ Շախրուբին Զոիրովին եւ բաւարարուեց արծաթէ մետալով: Այս քաշային կարգում պրոնզէ մետալակիրներ դարձան վենեսուելացի Յոնէլ Ֆիլոն ու չինացի Զիանգուան Հուն:

Յիշեցնենք, որ 27-ամեայ Միշա Ալոյեանը ծնուել է Հայաստանի Բամբակաշատ գիւղում, այժմ ապրում է Նովոսիբիրսկում: Լոնտոն-2012 Օլիմպիական խաղերում նա արծանացել էր պրոնզէ մետալի: